

Palti wul Ndat zhila gaba

Luka ka lish gaba ge, ta lishi de kopti kaal ga gaba man tamti gwe ta lishi cina da gamisi wu. Ban gwe ta lish gabe gibi malgon yisi so. Ta lishi Tiypolos man nalti, malgwe ta lishit tami gaba ten Yesu wu. Mbalan ba yeni go kaal da gin de 63 kaal da mashkan ga Yesu kan ta lish gabe, a naa mbalan wo sa ba yeni go gin de 70 kaal da mashkan ga Yesu kan ta pal lishtisi.

Luka lak zhila lishti gaba ten palti ga Yesu to nya ka, nak kangwe lishti tami gaba gwas ten Yesu paki na dlamti gaba dani wu. Yek dlam gaba ten kangwe man kopti ji botli suk naa man kopti bat njikanti ga dlallat gaba gwe Yesu palisi wu a Wurshelima. Multi de cutl Kaal da palti ga Yesu to Nya ka. Ten cin motgaa daamti dakciti gwe asa mbe de Pentekos wu, yek Shishi ga Nya susut tensi yek ta balse ndalti manti palti wul. Kaal da pat nak gwisi yek man kopti ngusi mbaltidli bale-bale kan tet Wurshelima yek mbuki Samariya hal yek ngash dii atli (lu pulti 1:8).

Ka kati gwe sa nda lak zhila lishtisi da go, sa bal ndalti gaba ten Biturus suk motgaa man kopti ji Wurshelima. A kan ten lu pulti 9 ta tale tu cina wo, sa lish gaba ten matlti dlamti tami gaba ten Yesu ga Bulus yen shinti ga botli ka atl ga Roma suk lat gwas ka lu kisti gaba mal bal guu ga atl ga Roma.

Palti Wul ga Man Kopti ji Botli wo dlamti gaba ten lakti zhila damti ga motgaa man kopti suk wul jwe ngusi pati de a lak motgaami ten wontat du kan. Lishtisi gaba ten cutgaa suk ten kangwe sa cisi dlel ngapcan wu. Yek dlam gaba ten kangwe gaba ngusi lakti ang suk ten ndalti palti wul ga Shishi ga Nya ka damti ga motgaa man kopti yek gaba ten damti ga mantisi gaa-gaa pak.

Shishi gwe Nya wule ta shinti sut du

¹ Man nalti Tiyopolos, ka lishti gwe a lishiki ga cina go a hwik mas wul jwe Yesu pali wu, suk gaba jwe ta mboki mbalan ang dani wu,

² hal se gas gwe Nya kanti to nya kawu. De ba Nya bo kanti to nya ka sogo, yek Yesu lak Shishi ga Nya tas hwi gaba mil shinti jwasi jwe ta botlsi wu.

³ Ta ngusi tulti malsi kaal da mashkan gwasi, ata nisi ma mbokti ang ten gaa gwasi tas yisi de ta tli daka mashkan ka wi. Multi gwas de kutl de wupsi ata ni suksi, ata nisi ma gaba ten Nya de guu wu.

⁴ Gas gon, a Yesu nama ngukti* wul suksi yek ta wulsi de, <<Daman a Wurshelima tak batan ilgwe Nya dlalli gaba de ta balkii wu gwe ta dlamikii na bi gwas wu.

⁵ Yohana wo na† ze kan ta pali mbalan baptisma, ama njet de Nya palikii baptisma na Shishi gwasi.>>

Nya kan Yesu to Nya ka

* **1:4 1:4** Yesu nama ngukti *Ka lishti jon wo sa lishi de Yesu yi suksi*

† **1:5 1:5** SogoKa

⁶ Sa mogaa wugo yek mil shinti ji botli ngemti de, <<Bagaa, ninge kan ka laki a man Yisiraila mbi guu ga gaa gwasan da?>>

⁷ Yek Yesu wulsi de, <<Yisti gas gwe wul a pi go gwakan ka so, Nya bal kakshe na ngus ka yis cin jwe a wul pi wu.>>

⁸ Ama Nya a balkii ndalti nak de ta shin Shishi gwas sut tenkii wu, apaa kaa dam de man dlamti gaba gi mbalan ten wul jwe ka yeni tenan wu a Wurshelima suk ka atl ga Yehudiya suk ga Samariya mas, hal a ka ngash dii atli mas.

⁹ Ta dlam nu wugo yek Nya kanti to nya ka, yek kaluntu yitlat ka yek basa po yenti dani so.

¹⁰ A sa yima wutti gwel to Nya ka nugo, yek gal mbalan de lop jon man hwol luka sak dla malsi.

¹¹ Yek mbalami wul si de, <<Man Galili, yek laki de ka nama yenti lu to nya ka nan ye? Yesu gan de ta zakki yek ta to nya go, ta ya pal sudi nak gwe ta zigaa wu.>>

Sa botl Matiyes ka lal ga Yehuda

¹² Yek sa pal tet Wurshelima, tet da ten tlada gwe asa mbe de Tlada Tlindi Zetun wu, gwe dlentat gwas tet Wurshelima wo pal tatlti dlo mil de nam[‡] wu.

¹³ Sa mbuki ka ban Wurshelima wu, yek sa te ka tlalbii gon ka lu gwe asa kul dam wu. Majwe ni da kali go sik de, Biturus suk Yohana suk Yakubu suk Andarawus, Pilip suk Toma suk Bartilomi, suk Matiyu suk Yakubu yen ga Halpa suk Siman malgwe asa mbet de man lamti mbalan ga atl gwas wu, suk Yehuda yen ga Yakubu.

[‡] **1:12 1:12** Yek de 0.75 mil de nam (nak mita de 1,100)

14 Sa mogaa mas jwasan yek sa ngusi ngemti Nya na mbadl de nam, suk modli jon suk Maryam ana ga Yesu suk yilkeni ji Yesu.

15 Yilkeni man kopti jwe ni kali ka multi jwisi go, wontat jwasan la zambal de nam na kutl de lop. Yek Biturus tlina ka dlo gwasan

16 yek ta wuli de, <<Yilkeni jini, gaba ga Nya gwe Shishi ga Nya dlam tumal Dauda guu gwe ta dlam ten Yehuda malgwe tulli man dopti ga Yesu wu ka dam wi de gem.

17 Ti Yehude wo gon ganan kan ata nima palti wul Nya sukmi.>>

18 Yehudasi wul lu na wulpi gwe ta mbi ten palti byas wul gwas wu. Ka lusi kan ta lak nda na gaa, yek tuk gwas mbutl ka, yek bot gwas yil debal.

19 Mas man Wurshelima kumi nak gwisi, yek sa mbe lusi na bi gwasan de, <<Akeldama,>> yek de <<Lu hwulan.>>

20 Yek Biturus wuli de, <<Ni ga lishi ka Zabura de,

<< Han ta lu damti gwas dam de koo boo

Ba malgon te gibi so,>§

a, <Hwe ta malgon dam ka gobdlan bacina gwasi.>

21 <<Yek laki de ngetli kan tan botlan mbalan de nam ka majwe ni sukmi, ka mas palti wul gwe Bagaa Yesu pali ka dlo ganan wu.

22 Malgwe ma botlanti go ngetli kan tas ni de malgwe ni sukmi ndati tet ten gaba ga Yohana ten bi baptisma, hal se gasi gwe Nya kan Yesu to nya

kawu. Maḡwisi ka hwi gaba mbalaṇ ten kangwe ma_yen Yesu tli ḡaka_mashkaṇ ka wu sukmi.>>

²³ Yek sa baḡ shin ga mbalaṇ ḡe lop, ka Yusupu gwe asa mbet ḡe Barsabas wu, ti kaṇ asa_po mbet ḡe Justus pak, suk Matiyes.

²⁴ Yek sa ngem Nya ḡe, <<Bagaa, ki ḡe ka_yis mbadl ga mbalaṇ mas wu, mboki ni ang ten maḡwe ka botli wu ka majin,

²⁵ maḡwe a dam ḡe yen shinti ga botli gwa kaḡal ga_Yehuda maḡwe zak ni yek ta_li ka_lu gwe ndalti mani wu.>>

²⁶ Yek sa pal botlti yek nda ten Matiyes, yek ta_mbaḡdli ten mil shinti ji botli ḡe kutl cet naṁ ju.

2

Shishi ga Nya tuli maṇ kopti

¹ Gas motgaa hwol tuki gwe asa mbe ḡe Pen-tekos wu tuli, a mas yilkeni maṇ kopti ni ka_lu ḡe naṁ.

² Sa ni nugo yek sa kum ilgon nama wulti sut Nya naḡ bal yetal. Yek ili sak njikaṇ bii gwe sa ni gifi wu ka.

³ Sa_yen wuljon jwe te baḡbaḡ wutu wu, yek wuli ngusi lokti ḡaṇ ten gaa jwasan ka.

⁴ Yek Shishi ga Nya njikaṇ mas mbadl jwasan, yek sa njel gaḡa na_bi* jwe ḡe ba_jwasan ka_sowu naḡ kangwe Shishi ga Nyami baḡsi manti paḡti wu.

⁵ Ten gasisi wo a maṇ Yehuda wonti jwe asa kop mbaḡ gaḡa ga_Musa i'e ten dii atl wu ni a baṇ Wurshelima.

* **2:4 2:4** SogoZopsi bi jonNuk ni ka ndati ḡe 11 pak

⁶ Sa kum kangwe yetali wul wugo yek ili hwotsi i'e, yek sa mogaa nak de mas jwasan kumsi ten gaba na bi jwasan wu.

⁷ Ili cisi banti wugo yek sa bo ang ten ngetli yek sa wuli de, <<Ale majin jo man Galili kan na?

⁸ Yek laki yek kokko nama kumti gwasan ten gaba na bi gwas ye?

⁹ A yek gu mi wo man Partiya, suk man Midi, suk man Elama, suk man damti a Mesopotamiya, suk a Yehudiya, suk a Kapadokiya, suk man Pontus, suk a Asiya kan.

¹⁰ Ajon ka mi wo man Pirijiya, suk man Pampiliya, suk man Masar suk mbalan tet ka kat atl ga Libiya gwe ni njaa mal Sayirin wu, mas suk mandaki jwe sa yil tet ka atl ga Roma wu.

¹¹ Ka mi wo man Yehuda suk majwe te ka kopti Nya ga man Yehuda wu. Man Keriti suk man Arab ama yek gu mas jinan ma nama kumti gwasan ten gaba na bi jinan, sa nama dlamti kidi wul jwe Nya pali wu!>>

¹² Yek banti cisi i'e mas jwasan, yek sa ngusi ngemti yilkeni jwasan de, <<Yek nu kam ye?>>

¹³ Yek naami wulisi wuljon de, <<Ze inabi† kan sa tla yek ba tlosi.>>

Biturus hwi gaba mbalan

¹⁴ Yek Biturus tlanya suk yilkeni jwas mil shinti ji botli de kutl cet nami, yek ta tlil yal Nya yek ta wule, <<Yilkeni jini Man Yehudiya suk mas man danti ka ban Wurshelima, bo katini nini kang.

¹⁵ Majin jo ze inabi kan sa tla nak gwe ka nama daamti wu so, Bale na gasi ka yi!

† 2:13 2:13 SogoNjweti ze inabi

¹⁶ Ilgwe Joyel man dlamti gaba ga Nya dlam wu kade ge.

¹⁷ <<Gwe Nya wuli de, <Ka pakti multi wo, ba bal Shishi gi mas mbalan i'e. Mas mil jwakan a dlam gaba gini, Nya a buli gwel mil maani jwakan asa yen ilgwe a pi wu, kolsi jwakan a tlunki.

¹⁸ A ba bal Shishi gi zhel jini modli suk maani, a sa dlam gaba gini.

¹⁹ Ba pal wul cit banti to Nya ka suk wul jwe ba mbalan zi de a pi sowu sut ten dii atli, hwulan suk wutu suk bal kuno.

²⁰ A palli cin de damshal, a palli lip nak hwulan, apaa bal cin man nalti gwe Bagaa Nya a kisi mbalan gaba dani wu tuli.

²¹ A mas majwe asa mbe shin ga Bagaa wu mbi kisti.>‡

²² <<Man Israila, bo kuman gaba ge. Yesu ga Nazarat malgwe Nya mbokikii ang tenti de tik shinti sut du, yek ta palikii wul cit banti tumalti, nak gwe ka yeni na gwel gwakan wu.

²³ Ti kan ka lamti ga Nya suk yisti ga ilgwe a pi a cina wu, kan ta balti a ang gwakan, yek kaa tloti kii suk byas mbalan§ tumal bakti ten guda yencin.

²⁴ Yek Nya yillat daka cicit ga mashkan ka yek ta pallat kaami nak de mashkan gipti dani sowu.

²⁵ Tenti kan Dauda guu gaba de ta wuli de,

<< <A yen Bagaa Nya a cina da ka mas cin,

Nak de ta ni suk ami go, ilgon a ci banti so.

²⁶ Nan de a nama gaba go mbadl gini ni ka tamti,

‡ 2:21 2:21 YenJoy 2:28-32. § 2:23 2:23 SogoMajwe basa yis mbat gaba ga Nya sowu(Majwe ba man Yehuda ka sowu)

Na hwol tuk kan a nama gaba,
A zi mbadl gini ten ilgwe Nya dlalli gaba de
ta pali wu.

27 Nak de ka zakanni a dam ka gazukdi sowu.

A baka zak man cilti gwa ata moki so.

28 Ka mboki ang ten kangwe a mbi mbadl wu,
yek ka lakan ten palti hwol tuki nak de ka ni
suk ami wu.>*

29 <<Yilkeni jini, han ta bo hwiki. Dauda aba
ganan mashi yek sa leпти, gazukdi gwas ka yi
wu hal ase.†

30 Tisi wo man dlamti gaba ga Nya kan, yek
Nya dlallit gaba man ndalti de ta lak gon ka mil
jwasi, de guu ten gobdlan guu gwasi nak gwe ta
lakti wu.

31 Nak de Dauda yen ilgwe a pi wu, yek ta
dlam gaba ten tlit daka mashkan ka ga Almasihu
de Nya a zakti ka lu mashkan so, a bata zak dli
gwasi ta moki so.

32 Mas jinan ma yen Nya palli Yesu kaami, a
ma nima dlamti de Nya pallat kaami wi.

33 Ningo ta bal ka nalti gwas mal Nya, yek
Nyami balti Shishi gwasi gwe ta dlalli gaba de ta
bali wu. Ilgwe ka nama yenti ningo a ka nama
kumti go, tet mal Shishi ga Nyami kan yili gwe
Yesu wut ten ni wu.

34 Nya kan Dauda to to nya ka so ama yek ta
wule,

<< <Yek Bagaa Nya wul Bagaa gi de,

* 2:28 2:28 SogoAlmasihu <<Kiristi,>> na bi Giris wo de <<Al-
masihu,>> na bi Yehuda wo mas shin jwisi wo yek de <<malgwe
sa botli wu.>> Nuk ni ka ndati de 36 † 2:29 2:29 **hal ase** Nama
mbokti ang ten de, hal ka multi jwe sa lish Palti Wul ga Mil Shinti
ji Botli wu

Dam ka ndalti gini ten ang shinti gini,
³⁵ se a palli man nget gwa a atl daaki.> ‡

³⁶ <<Han ta mas man Yisiraila yisi de Yesu gwe
 kaa bakti ka ten guda yencin go, ti kan Nya pallat
 de Bagaa ga mbalan mas a tik de Almasihu.>>

³⁷ Sa kumi nu wugo yek ili tan mbadl gwasan
 i'e, yek basa yis ilgwe sa pali wu so. Yek sa wul
 Biturus suk naa mil shinti ji botlisi de, <<Yilkeni
 jinan, yek ma pali ye?>>

³⁸ Yek Biturus wulsi de, <<Cin atl gaa a palikii
 baptisma na shin ga Almasihu Yesu, apaa Nya
 taasikii byas wul jwakan ka a ta balki Shishi
 gwasi.

³⁹ Gaɓa gan de Nya dlalli go gwakan kan suk mil
 jwakan suk majwe ni dlenti wu, suk mas majwe
 Bagaa Nya ganan a mbesi tet malti wu.>>

⁴⁰ Na gaɓa jwisi suk gaɓe jon kan ta dalisi kang.
 Yek ta ngemsi de, tas yil daka lilti ga mbalan ji se
 ka.

⁴¹ Majwe kan gaɓe ka mbadl jwasan go yek
 sa palisi baptisma. Ten gasisi wo mbalan jwe
 mbaldli ten wontat ga man koptisi wu la zangu
 de mekan.

Kangwe damti ga man kopti ni wu

⁴² Yek sa ngusi katti kan ka gaɓa jwe a mil shinti
 ji botli hwisi wu, asa nima cutgaa, asa nama
 ngukti wul suk yilkeni jwasan, asa ngusi ngemti
 ga Nya.

⁴³ Yek mbalan mas bal Nya nalti, nak de Nyami
 pal wul cit banti tumal mil shinti ji botlisi wu.

⁴⁴ Yek mas majwe pal de man kopti go dam ka lu de nam, asa nama mot wul jwasan ka lu de nam asa ngusi palti wul na nali mas jwasan.

⁴⁵ Yek sa ngusi wulti wul jwasan ka, asa nama balti wulpi kokko kangwe ta Lami wu

⁴⁶ Yek sa ngusi motgaa ka gib boo lubii ga Nya ten mas cin, asa nama ngukti wul na tami mbadli danka boo ji yilkeni jwasan ka,

⁴⁷ asa nama tasti ga Nya, a hwol hwulan nisi da mal mbalan mas. Yek Bagaa ngusisi mbalti majwe bal gem yek sa mbi kisti wu ten mas cin.

3

Ndokti ga kulki man ngemti wul

¹ Gas gon a Biturus suk Yohana nama lat lubii ga Nya ka cin sukti.

² Yek majon kaju ten bi dlabii gwe asa mbe de Mbuni Dlabii wu sa kan kulki gon, gwe ta bo taba lat na asan gwas sowu. Asa kul tala kulkisi ten mas cin kali tas ngem wul mal majwe asa te gib boo lubii ga Nyami wu.

³ Yek ta yen Biturus suk Yohana ten tet gib boo lubii ga Nyami wugo, yek ta ngemisi wul.

⁴ Yek Biturus suk Yohana wutit gwel. Yek Biturus wulti de, <<Bo yenni!>>

⁵ Yek ta katasi kang i'e ta batti tas mbi ilgon malsi ne.

⁶ Yek Biturus wulti de, <<Wulpi ni da so ama ilgwe ba palik go, yek de na ndalti shin ga Almasihu Yesu ga Nazarat wu, tlinya tak li na asan.>>

⁷ Yek Biturus ngip ang shinti gwasi, yek ta tiliti nya, yek gib asan gwasi suk gwel asan gwas ndali.

⁸ Yek ta_yil nya, yek ta_njel lati, yek ta_te gib boo lubii ga_Nyami suksi ata_nama yilti nya ata_nama tasti ga_Nya.

⁹ Mas mbalami yenti ten tasti ga_Nya wu,

¹⁰ yek sa_yisti de man_damti ka_Mbuni Dlabii ata_ngem wul wu kan. Yek sa_bo ang ten ngetli yek banti ngusi cit gwasan i'e na_kangwe ta_ndokti wu.

Biturus hwi gaba mbalan a gib boo lubii ga_Nya

¹¹ Yek kulki gwe sa_ndokti wu ngip Biturus suk Yohana, yek mas mbalan li tet malsi baa-baa ka_lu gwe asa_mbe de Baranda ga_Sulemanu wu asa_nama yenti wul cit banti ten ilgwe pi wu.

¹² Biturus yeni nu wugo yek ta_wul mbalami de, <<Man Israila yek laki yek ilgan ni kii ma cit banti nu ye? A yek laki yek ka_ni nima wulti gwel nu ye? Ka_ba yeni go na_ndalti ganan kan ma_ndok malgan ma?

¹³ Nya gwe Ibrahim suk Ishiyaku suk Yakubu ngusit atl wu, tik de Nya ga_aba jinan tik nalli Yesu zhel gwasi. Yesusi kan ka_nge yisti gwasi yek ka_baltiti Bilatus gobna ko de Bilatus lami de tas_zakti wu.

¹⁴ Ko de ti wo man_cilti kan a man_zok mbadl kan wu, yek ka_nge yisti gwasi, yek ka_wule tas_zakikii man_tlot mbalan wu.

¹⁵ Yek ka_dlo malgwe ata_bal mbalan mbadl gwe ba a paki sowu. Yek Nya pallat kaami, mik yen kangwe pi wu na_gwel ganan.

¹⁶ Na_nalti ga_shin ga_Yesu gwe ma_ngas tenti wu kan malgan de ka_yisti wu mbi ndalti suk ndokti, yek gwel gwakan yenikii ndokti gwasi.

17 <<Yilkeni jini, a yisi de nakkan ka yisi de tik de Almasihu so, yek laki yek ka pali nu kangwe bacina jwakan pali wu.

18 Ama nak gwisi kan Nya njikan ilgwe ta dlam tumal man dlamti gaba gwasi, de Almasihu* gwas atla bomti.

19 Cin atl gaa ta Nya taasikii byas wul jwakan ka ata ndalli mbadl jwakan,

20 kangwe de ta ya shin Almasihu gwe ta botlikii ti wu sut du, a Almasihusi ka de Yesu.

21 Ngetli kan ta Yesu to to nya ka, se Nya palli mas wul pyali nak gwe ta dlalli gaba gwasi tumal man dlamti gaba jwe ta botlsi ju.

22 Nak gwe Musa man dlamti gaba ga Nya dlam wu de, <Nya tlilikii man dlamti gaba gwas gon ka dlo gwakan nak ami, ngetli kan tak katan kang ten mas ilgwe ta hwikii wu.

23 Mas malgwe kum gaba gwas sogo, Nya a mbolti daka mbalan jwas ka.>†

24 <<Mas man dlamti gaba ga Nya jwe dlam ilgwe a pi wu tun tet ten Samaila, sa dlam gaba ten multi jimisi.

25 Ilgwe man dlamti gaba ga Nya ju dlam wu suk gaba gwe Nya dlalli aba jwakan jo jwakan kan. Nak gwe Nya wul Ibrahim de, <Tumal mil jwakan ba bal nalti mbalan ji dii atli mas.>‡

26 Kii kan Nya tlil zhel gwasi yek ta shinti malkii tas balkii nalti kangwe ta yillakii daka yokit gwakan kawu.>>

* 3:18 3:18 Sogo *Kiristi*. Nuk ni ka ndati de 20 † 3:23 3:23 YenK. M. 18:15,18,19. ‡ 3:25 3:25 YenL. Z. 22:1; L. Z. 26:4.

4

Sa tala Biturus suk Yohana dlaboo Sanhidirim

¹ Biturus suk Yohana nima hwit gaba mbalan nugo yek man Paris suk bacina ga man batti lubiimi suk man Saduki li tet malsi.

² Mbadl lilisi nak de mil shinti ji botlisi nima dlamti de a mbalan tli daka mashkan ka tumal Yesu wu.

³ Yek sa dop Biturus suk Yohana yek sa lesi ka nak de sukti ka bal wu se lu tlo.

⁴ Ten cin gwisi wo mbalan wonti kum gaba gwasan yek wonti kasi bal gem. Yek wontat ji maani man kopti mbaldli yek sa la zambal kutl de namtan (5,000).*

⁵ Lu tlo wugo yek guu suk bacina jwasan suk man yisti mbat gaba ga Musa mogaa a Wurshe-lima.

⁶ Ka majwe mogaa go Hanana bal man Paris suk Kayapas suk Yohana, suk Alekzanda suk mas man boo ga bal man Parismi ni kasi.

⁷ Yek sa tala kaa Biturus suk Yohana tet malsi, yek sa ngemsi de, <<Wok balkii manti palti ilgan wo? Na shin ga wok a ka pali wo?>>

⁸ Yek Biturus na Shishi ga Nya ka mbadl gwasi, wulsi de, <<Guu suk bacina jinan,

⁹ ngemti kan ka nama ngemti ganan ten kangwe kulki wu ndoki gwa? De da nii kan pi yek ta ndok gwi gwa?

¹⁰ Han tak yisini kii de ka ni a de wu, suk mas jwakan man Yisiraila de na ndalti shin ga Almasihu Yesu ga Nazarat kan malgan de ka yenti

* 4:4 4:4 Modli suk mil mbalan jwe mbaldli ten man koptisi jo sa dlamsi so.

wu ndoki. Yesu gwe ka bakti ka ten gudaḷ yencin
yek Nya pallat kaami wu.

¹¹ Ni ga lishi ka gaḃa de Yesu go nak,

<< <Ye gwe kii maṇ kinti bii kaa nge,
yek lak dan de zok ye kinti bii wu kaṇ ta ni.†>‡

¹² Yesusi na ngus ka man kisti ga mbalaṇ, na shin
gwas na ngusi kaṇ mbalaṇ a man mbit kisti. Nak
de ba Nya baḷ shin ga zobsi maḷgon ten dii atli,
gwe mbalaṇ a mbi kisti tumali wu so.>>

¹³ Sa yen kangwe Biturus suk Yohana gaḃa na
ndaḷti gahwulaṇ wu asa yisi de sa paḷ lishti so, a
ba maṇ wul ang kaḃe si so, yek ili cisi banti. Yek
sa yisi de sa dan suk Yesu.

¹⁴ Nak de sa yen maḷgwe ndokisi dḷaḷ nya a
malsi wu, yek baṭa po man wulti de ilgon so.

¹⁵ Yek sa wul Biturus suk Yohana de taṣ yil
ḃa dlaboo Sanhidirimi ka, yek sa gaḃa ka dlo
gwasan.

¹⁶ Yek sa wule, <<Yek ma paḷi majin ye nak
de sa paḷ wul cit banti nak gaṇ, a bama manan
hwundaḷti so, nak de mas maṇ Wurshelima yisi
wu?>>

¹⁷ Yek sa po wuli ḃaḃe, <<Haṇ taṇ wulaṇsi de taṣ
zaki hwit gaḃa mbalaṇ ten bi shin ga maḷgwisi ba
bi gwas ngusi maṭḷti ḃanka mbalaṇ ka so ḃa.>>

¹⁸ Yek sa mbesi yek sa wulsi de baṣ po hwi gaḃa
maḷgon ten bi ga Yesu so, a baṣ po dḷam ilgon na
shin gwas so ko njet.

¹⁹ Yek Biturus suk Yohana wulsi de, <<Gaḃa ga
Nya kaṇ ma kobi ya ko gwakan? Bo daamanḃii.

† 4:11 4:11 Sogo Ye dlanga bii ‡ 4:11 4:11 YenZab 118:22.

²⁰ Mi wo ma man danti mbetlak ten ilgwe ma yeni yek ma kumi wu so.>>

²¹ Man damti dlaboo Sanhidirimi kumi nu wugo yek sa laki Biturus suk Yohana banti ka dli. Yek sa zaksi tas zigaa nak de sa mbi ilgwe sa nolsi dani sowu, a mbalan nama ta tasti ga Nya ten ilgwe pi wu.

²² Malgwe mbi ndoktisi wo ta man gin de kutl de wupsi na zat wi.

Man kopti ngem Nya de tas ndallasi gahwulan

²³ Man damti dlaboo Sanhidirin zak Biturus suk Yohana wu yek sa pal mal yilkeni jwasan man kopti, yek sa hwisi mas ilgwe kidi man Paris suk bacina jwasan dlamisi wu.

²⁴ Sa kumi nu wugo yek sa tlil yal nya mas jwasan, yek sa ngem Nya de, <<Bagaa Nya, kik pal dii atli suk dlo nya suk bal ze na mas ilgwe ni gipsi wu.

²⁵ Tumal Shishi gwakan ka gaba suk zhel gwa Dauda aba ganan yek ka wule,

<< <Yek laki de mbadl lili majwe ba man Yehuda ka sowu ye?

Yek laki yek mbalan nama belti bi ten wul jwe ni ten koo lu ye?

²⁶ Yek guu ga mbalan ji dii atli suk bacina jwasan bel bi

tas nge Bagaa Nya suk Almasihu gwe ta botlti wu.§>*

²⁷ Nu kan kaa Hiridus guu suk Buntus Bilatus gobna suk majwe ba man Yehuda ka sowu, suk

man† Yehuda mas mogaa ka ban ge tas ngem Yesu zhel gwa man cilti gwe ka botli de Almasihu wu.

28 Yek sa pal ilgwe ka dlalli de a pi tek wu.

29 Bagaa, kum kangwe sa nini ma lakti banti ka dli wu, ma nama ngemti gwa tak balni ndali mbadli kangwe de banti dlamti gaba gwa a cini sowu.

30 Tak ang gwa tak ndok man cwo a ka pal wul cit banti na ndalti ga shin Yesu zhel gwa man cilti.>>

31 Sa pak ngemi Nya wugo yek bii gwe sa nama ngemti Nyami gibi wu nwu i'e, yek ta njikan mbadl gwasan na Shishi gwasi yek sa ngusi dlamti gaba gwas na ndali mbadli.

Man kopti ga Yesu pal wul ka lu de nam

32 Yek man kopti dam na mbadl de nam suk daamti de nam mas jwasan. Ko gon wule ilgan go gi so, nak de mas wul jwasan wo ka lu de nam kan ni wu.

33 Yek mil shinti ngusi dlamti gaba mbalan ten tlit daka mashkan ka ga Yesu, kangwe Shishi ga Nya balse ndalti palti wu. Yek Nya balse hwa wul gwasi mas jwasan.

34 Ko gon gwasan dami a ba ilgon nidda so so, nak de mas majwe lubii sogo lu nisi da go asa wul ka asa tala wulpi te fi,

35 mal mil shinti ji botli, asa hwuli man koptisi kangwe kokko lami wu.

36 Nu kan Yusupu gwe a mil shinti ji botli mbet de Barnabas pali. Shin Barnabas wo yek de man ndallat mbadli. Ti wo man boo ga Lawi kan tet ten zandal Kuburus.

† 4:27 4:27 Na bi Giris WoWonti mbalan kan

³⁷ Yek ta wul lu gon gwas ka, yek ta tala wulpi tet mal mil shinti ji botli.

5

Ilgwe Hananiya suk Sapi ratu pali wu

¹ Yek mal gon gwe asa mbet de Hananiya suk kili gwasi Sapi ratu wu wul lu gon gwasan ka.

² Yek ta bel bi suk kilisi yek sa hwudal naa wulpi ka. Yek ta tala naami tet mal mil shinti ji botli.

³ Yek Biturus wulti de, <<Hananiya, yek laki yek guu mazhe njikan mbadl gwa nu hal yek ka sheli lal Shishi ga Nya ye, de ka hwudal naa wulpi lwisi kawu?

⁴ Ale lwisi wo gwakan na de ba ka bo wul ka sowu? A wulpi lwisi mago gwa. Yek mbik de ka pali nu ye? Nya kan ka shelti, mbalan ka so.>>

⁵ Yek Hananiya kumi nu wugo yek ta nda atli, kali-kali yek ta mashi. Mas mbalan kumi nu wugo yek banti cisi ka.

⁶ Yek mil samali tlinya yek sa kan hwu gwasi yek sa lak lepi.

⁷ Lam danti wugo yek kilisi tul kali a bata yis ilgwe pi wu so.

⁸ Yek Biturus ngemti de, <<Dlamini, kangwe ki suk kos gwa wul lu gwakan ka wuk gwa?>>

Yek ta wuli de, <<Yii, nu kan ma wul ka.>>

⁹ Yek Biturus wulti de, <<Yek laki yek ka bel bi suk kos gwa tak cingalan Shishi ga Nya ye? Yekgu, asan ji majwe lep kos gwa wu ka wullu ten bi dlabii wu, a ki mago nu kan sa kanki asa sak lepki pak.>>

¹⁰ Yek ta nda atl kali-kali a cina da Biturus ka, yek ta mashi. Yek mil samali te sudi yek sa mbi hwuuni gwasi, yek sa kanti yek sa lak lepti a malkan da kos gwasi.

¹¹ Yek mas motgaa ga man kopti ji Wurshelima banti ka, suk mas majwe kum ilgwe pi wu.

Mil shinti ji botli ndok mbalan wonti

¹² Yek mil shinti ji botli pal wul cit banti wonti ka dlo ga mbalan. Yek mas man kopti ngusi motgaa ka lu gwe asa mbe de Baranda ga Sulemanu wu.

¹³ Ko de mbalan bansi nalti i'e wu, ama ba malgon ka naa mbalan mbi ndali gahwulan cutgaa suksi so.

¹⁴ Mas na nu go, yek wontat ga majwe ngassi ten Yesu wu ngusi mbalti dli na modli na maani wu.

¹⁵ Nuk laki yek mbalan ngusi yillat da man cwo to debal dan ten lumulti ka ka bami, kangwe de ko ta shishi ga Biturus mago ta tan jon jwasan.

¹⁶ Hal tet ka ban jwe ni njaa mal Wurshelima wu mago, mbalan tulli man cwo jwasan suk majwe mazhe* ni kasi wu. Yek sa ndoki mas jwasan.

Tlat bomti ga mil shinti ji botli

¹⁷ Yek bali ga man Paris suk yilkeni jwas dakal i'e, majwe sa ni ka mbalan jwe asa mbesi de man Saduki wu.

¹⁸ Yek sa dop mil shinti ji botlisi yek sa yitlasi ka, ka bii gwe asa yitla majwe pal byas wul wu.

* **5:16 5:16** Na Giris wo *Byas mazhe*

¹⁹ Ama yek yen shinti ga Nya bul dlabii bii yitlati ka yek ta yillasi, yek ta wulsi de,

²⁰ <<Laṇ lubii ga Nya taḵ te gib boo, akaa dlaṇ nya a dii boomi taḵ hwi gaḅa mbalaṇ mas ten pyal tantu damti gee.>>

²¹ Lu tlo wugo yek sa te gib boo lubii ga Nyami naḵ gwe yen shinti hwisi wu, yek sa njeli hwit gaḅa mbalaṇ.

Bal maṇ Paṛismi tuli suk ma jwas wu yek ta mbe mas kolsi ji dlaboo Sanhidirin, yek ta shinlu de taṣ yilli mil shinti ji botlisi tedi.

²² Yek maṇ hapti dlo li kaḷi wu yek baṣa mbisi a gifi so. Yek sa lak hwi kidi jwasan de,

²³ <<Ma mbi lu yitlati ga yitle ka ndali, a maṇ baṭti dlabiimi ni kaḷi, ama yek ma bul wugo yek baṃa mbi maḷgon a gifi so.>>

²⁴ Kidi maṇ Paṛismi suk bacina ga maṇ hapti dlomi kumi nu wugo, yek ili gulsasi naḵ de baṣa yis ilgwe a pi wu sowu.

²⁵ Yek maḷgon gwe kum mil shintisi ten gaḅa wu, tul ka motgaa Sanhidirimi yek ta hwisi de, <<Majwe kaḷ yitlasi go, sa ni te ka lubii ga Nya sa nima ta hwit gaḅa mbalaṇ.>>

²⁶ Yek bacina ga maṇ hapti dlomi li kaḷi suk majwasi yek sa yemsi tedi. Sa lak mil shintisi ten laṭ ngetli so, naḵ de baṇti naṃa cit gwasan de gon a mbalaṇ laksi na ye wu.

²⁷ Sa tullasi dlaboo motgaa Sanhidirin wu, yek bal maṇ Paṛismi ngemsi de,

²⁸ <<Ma wulaṇkii de baḵ po hwi gaḅa mbalaṇ ten shin ga maḷlu so sa? Ama yek gaḅa gwakan

ngash ban Wurshelima wi mas. A lamti gwakan wo tak wuli de mik tloti.>>

²⁹ Yek Biturus ka lal ga naa mil shinti ji botlisi wulsi de, <<Ngetli kan nini tan kop gaba ga Nya man gaba ga mbalan!>>

³⁰ Nya gwe aba jinan ngusit atl wu, tik palli Yesu kaami malgwe kaa tloti de ka bakti ten guda yencin wu.

³¹ Yek Nya baliti nalti yek ta pallat de guu suk man kisti. Yek ta zat ten ang shinti gwasi, tas bul tantu gwe man Yisiraila a ci atl gaa wu, ata taasisi byas wul jwasan ka.

³² Mik yen ilgwe pi wu na gwel ganan. Shishi ga Nya gwe a Nya bal majwe kumit bi wu mago ta dlam gaba dani.

³³ Sa kumi nu wugo yek mbadl lilisi i'e wule sa tlosi ka.

³⁴ Yek ba Paresi gon asa mbet de Gamaliyel man yisti mbat gaba ga Musa, tik de malgwe a mas mbalan baliti nalti i'e wu. Yek ta tlinya a nya ka dlaboo Sanhidirimi. Yek ta wule ta mil shinti ji botlisi bo nak yil de bal.

³⁵ Yek ta hwi kosisi de, <<Kii man Yisiraila, pan dem'dem ten ilgwe kaa nama lamti tak pali majin wu.

³⁶ Ka multi jon tek go malgon asa mbet de Tudas ya yili yek ta ngusi mbokti ang ten gaa gwasi, de ti wo ilgon kan. Yek mbalan zambal de wupsi (400) kop gaba gwasi. Yek majon tlot ka, yek majwe kop gaba gwas wu cat danka.

³⁷ Kaal dati, yek man Galili gon asa mbet de Yehuda ten gini gwe sa dlam wontat ga mbalan

wu. Ta po shel mbalami jon pak, ama ti mago yek sa tloti. Yek majwe kopti wu cat danka pak.

³⁸ A nama ngemti gwakan ten gaba gee tak zakan majin tas zigaa, kume ilgwe sa nama dlamti go palti ga mbalan kawu, a li tu gon so.

³⁹ Ama kume ga Nya kawu, ka man dlallat gwasan ka so, se ko tak daman de man nget ilgwe Nya pali wu.>>

Yek gaba ga Gamaliyel tan mbadl gwasan,

⁴⁰ yek sa mbe mil shinti ji botlisi sudi yek sa bosu. Yek paa sa wulsi de bas po gaba ten bi ga Yesu so. Yek sa zaksi.

⁴¹ Yek mil shinti ji botlisi yil daka lu motgaa Sanhidirimi ka na hwol tuki, nak de sa mbuki tas tla bomti ten bi ga Yesu wu.

⁴² Mas cin yek sa ngusi dlamti tami gaba mbalan asa nisi ma mbokti ang de Yesu kade Almasihu ka lubii ga Nyami suk lubii lubii.[†]

6

Man kopti botl mbalan de nitgi ka kasi

¹ Ka multi jwe wontat ga man kopti nama mbalti dli wu, yek man Yehuda man gaba na bi Giris njel nalanti ten man Yehuda man gaba na bi Arameya, de modli jwe maani jwasan mash wugo basa mbi ilga nguki gwe asa bali mas cin wu ndakce suk naa modlisi so.

² Yek mil shinti ji botli de kutl cet lop ju mbe motgaa ga mas man kopti, yek sa wulsi de, <<Mbun de tan zakan bi dlamti gaba ga Nya ama palan ten bi huulti ilga nguki ya?

[†] 5:42 5:42 SogoKiristi

³ Yilkeni jinan, botlan mbalan de nitgi ka kii majwe kaa yissi de man botlkan, a Shishi ga Nya ni ka mbadl gwasan wu, tas zini gwel ten bi huulti ilga ngukisi.

⁴ Mi wo ma zan mbadl ganan ten ngemti Nya suk dlamti gaba ten Yesu.>>

⁵ Yek gabe tami man koptisi da mas jwasan. Yek sa botl Istipanus malgwe ngasti ten Yesu i'e, a Shishi ga Nya ni gipti pak wu. Yek sa botl Pilibus suk Burokoras suk Nikano suk Timan suk Parminas suk Nikolas man Antakiya malgwe te ka kopti Nya ga man Yehuda wu pak.

⁶ Yek sa tala majwisi mal mil shinti ji botli, yek mil shintisi wutisi ang gaa, yek sa ngemisi Nya.

⁷ Yek wonti mbalan kum gaba ga Nya danka. Yek man kopti wonti a Wurshelima i'e, yek man Paris wonti njel ngassi ten Yesu.

Bacina ji man Yehuda dop Istipanus

⁸ Nya bal Istipanus hwa wul gwasi, suk ndalti palti wul, yek ta man palti kidi wul cit banti ka mbalan.

⁹ Yek majon jwe sa yil tet ka bii motgaa gon gwe asa mbe de Majwe Mbi Gaa Gwasan Wu.* Sa yil tet ka ban Sayirin suk Alekzandiriya suk atl ga Silisiya suk Asiya. Yek sa ngusi dlakti gaba suk Istipanus.

¹⁰ Ama yek basa mani na Shishi ga Nya gwe ni ka mbadl gwas wu so suk botlkan gaba gwas so.

* **6:9 6:9 Majwe Mbi Gaa Gwasan Wu** Nama mbokti ang de, Man Yehuda jwe mbi gaa jwasan daka damti de zhel kayu

¹¹ Yek sa cok majon mukli tas wuli de, <<Ma kum Istipanus ten dlamti gaba mbulti ga Nya, suk ten Musa man dlamti gaba gwasi.>>

¹² Yek sa tilil mbadl ga mbalan suk bacina jwasan suk man yisti mbat gaba ga Musa. Yek sa lak dop Istipanus, yek sa talat dlaboo Sanhidirin.

¹³ Yek sa tulli man shelti lali, yek sa shelit lal gaa de, <<A malgan sa ten dlamti byas gaba ten lubii ga Nya man cilti gee suk ten mbat gaba ga Musa.

¹⁴ Ma kumti ten dlamti de we Yesu man Nazarat wu a jek bii gee ka, ata laki a bama po daman nak gwe Musa mboki ang aba jinan wu so.>>

¹⁵ Yek mas majwe ni ka dlaboomi wu wuti gwel Istipanus, yek sa yeni go cinagwel gwas wo nak ga yen shinti ga Nya kan ni.

7

Gaba gwe Istipanus hwi man dlaboo Sanhidirin

wu

¹ Yek bali ga man danti ka lubii ga Nya ngem Istipanus de, <<Iljin de sa dlam tenki go gem ma?>>

² Yek Istipanus wulsi de, <<Yilkeni jini suk aba jini, bo katini nini kang. Nya man nalti mboki ang koli ganan Ibrahim ten kangwe ta ni wu a ta yi Mesopotamiya a bata bo dam a Haran so.

³ Nyami wulti de, <Zak atl gwa suk majwa tak li kat atl gwe ba mbokik ang dani wu.>*

⁴ <<Yek ta zak kat atl ga man Kaldiya yek ta lak dam a ban Haran. Koli gwas mash wugo yek Nya talat tet ka lu gan de kaa nama damti wu.

* 7:3 7:3 Yen L. Z. 12:1.

⁵ Nyami ba_l lu Ibrahim a de so ko njet. Ama ta_l dlalli ga_{ba} suk_{ti} de ta ba_lti lu ge suk ma_n ga_s jwa_{si}, ko de a ba_yen bo nidda_l sowu.

⁶ Yek Nya wul_{ti} de, <Mil jwa a pa_l da_{nti} ma_{nda}ki ka_l atl gwe ba_l gwa_{sa}n ka_l sowu, asa pa_{lla}si de zhel asa_l tla bom_{ti} se sa_l pa_l gi_n za_{mba}la_l de wup_{si}.

⁷ Ama ba nol ma_n atl gwe pa_{lla}si de zhel wu. Kaal da_l nugo, mil jwa a yil tet da_{ka} atl gw_{isi} ka asa ba_{la}n na_lti ka_l lu gee.>[†]

⁸ Yek Nya dlalli ga_{ba} suk Ibrahim ten bi pa_lti sa_lti ta_l mbok ang de ti wo mba_{la}n gwa_s ka_n. Yek Ibrahim zi Ishiyaku wu, yek ta_l sa_lti ten cin na wusup_{si} kaal da_l za_t gwa_{si}. Kaal da_l nu, yek Ishiyaku zi Yakubu, yek Yakubu wut aba ji_{na}n de kutl cet lop jwe ma_y isa_{nsi} ju.

⁹ <<Yek da_{ka}l_{ti} lak aba ji_{na}n jwi_{si} ten wul_{ti} Yusupu yilka gwa_{sa}n ka, sa_l wul_{ti} ka_{de} zhel ka_l atl ga Ma_{sa}r. Ama a Nya ni suk_{ti}

¹⁰ yek ta_l yilla_t da_{ka} ma_s bom_{ti} gwe ta_l tla wu ka. Yek Nya ba_lti botlka_n yis_{ti} wul suk hwol hwulan mal Pir'auna guu ga_l ma_n Ma_{sa}r. Yek ta_l palla_t de guu a Ma_{sa}r suk bacina kaal da_{ti}.

¹¹ <<Yek ba_l kuzan gon nda ten ma_s atl ga Ma_{sa}r suk atl ga Ka_n'ana. Yek mba_{la}n wonti te ka bom_{ti} i'e na_k de ilga_l nguki nidda_l sowu.

¹² Yek Yakubu kumi de ilga_l nguki ni Ma_{sa}r wugo, yek ta_l shin aba ji_{na}n, yek de ndat la_t gwa_{sa}n Ma_{sa}r.

¹³ La_t gwa_{sa}n na lop wo, yek Yusupu hwi yilkeni jwa_s de ti ka_n. Yek Pir'auna yis ma_n boo

[†] 7:7 7:7 Yen L. Z. 15:13,14.

gwasi.

¹⁴ Kaal da_nu, yek Yusupu laki ta_s mbe aba gwas Yakubu tedi suk man lubii gwasi mas, si de kutl nitgi na_namtan.

¹⁵ Yek Yakubu li Masar, kali kan ta_mashi suk aba jinan.

¹⁶ Yek sa_palli hwwu gwasan tot Shekem, yek sa_ lepsi ka_gazukdi gwe Ibrahim wul mal mil ji Hamor wu.

¹⁷ <<Bal njaa de ta_Nya njikan ga_ba gwe ta_dlalli suk Ibrahim wugo, yek mbalan jinan wonti a Masar i'e.

¹⁸ Yek malgon gwe bata_yis Yusupu sowu dan de Pir'auna guu ga_Masar.

¹⁹ Guu gwisi ka_lak aba jinan ten tlat bomti, tik cisi dlelngapcan yek zisi ngetli ta_s wut mil lali jwasan ka ta_s mash da.

²⁰ <<Ka_multi jwisi kan sa_zi Musa, yen‡ man mbunti i'e. Yek sa_ketalti da_aba gwas ka lip de mekan.

²¹ Man zat jwas yillat debal wu, yek yen ga_madli ga_Pir'auna kanti yek ta_ketalti de yen gwasi.

²² Musa pal_lishti ga_man Masar suk botlkan yisti wul gwasan. Yek laki yek ta_mbi ndalti palti wul suk yek ta_man ga_ba i'e.

²³ <<Ta_bal ka_gin de kutl de wupsi go yek ta_kumi ka_mbadl gwas de, ta_s lak yen yilkeni jwasi man Yisiraila.

²⁴ Ta_li malsi yek ta_yen kangwe ba Masar gon nama bot ga_ba Israila gon wu, yek ta_lak betti ti hal yek ta_tloti.

‡ 7:20 7:20 Sogo Zok yen a cina da_Nya ka

²⁵ Muse dam gwa we yilkeni jwas man Yisiraila a yisi de Nya shinti tas yillaşi daka damti de zhel ka, ama yek başa yisi so.

²⁶ Kaal da multi de nam, yek ta mbi man Yisiraila jon de lop ten dlanti gwasan. Yek ta tesi dlo de tas lakan dlo gwasan, yek ta wulsi de, <Kii wo yilkeni kan, yek laki de kaa nama dlanti gwakan ye?>

²⁷ <<Yek malgwe kumi cwo yilka gwas wu wul Musa de, <Wok lakki de bagaa suk man kisti gaba ganan wo?

²⁸ Ka nama lamti tak tloni nak gwe ka tlo ba Masar ahwul gwa?>§

²⁹ Musa kumi nu wugo yek ta ap te atl ga Midiya ka, yek ta pal danti mandaki. Kali kan ta wut mil maani de lop.

³⁰ <<Kaal da gin de kutl de wupsi, yek Nya tul mal Musa nak wule yen shinti gon gwasi ka balbal wutu ten ludan ka me, njaa mal tlandal Sinai.

³¹ Musa yeni nu wugo yek banti citi yek ta am te mali ka tas yeni i'e da. Ta am tek wugo yek Nya gaba sukti de,

³² <Amik de Nya ga aba jwakan, Nya ga Ibi-rahim suk ga Ishiyaku suk ga Yakubu.>* Ta kumi nu wugo yek banti citi i'e yek ta njel dadalti, yek bata po man yenti ludami so.

³³ <<Yek Nya wulti de, <Tus kaptalan gwa ka, lu gwe ka dlal dani go lu gi kan.

³⁴ A yen kangwe mbalan ji nama tlat bomti a Masar wu, a kum kulu gwasan ga kumti dli wi,

§ 7:28 7:28 Yen Yil 2:14. * 7:32 7:32 Yen Yil. 3:6

yek a susut wi ta kissi. Ningo tedi ta shinki te Masari ka.>†

35 <<Musa gami de sa ngeti de sa dlam de, <i lakki de bagaa suk man kisti gaba ganan wo wu?> Ti kan Nya shinti tas dan de bagaa suk man kisti gwasan daka damti de zhel ka, tumal yen shinti gwas gwe tul malti ka balbal wutu ten ludan ka me wu.

36 Muse ka yillasi daka atl ga Masar ka. Yek ta pal kidi wul cit banti ka dlo gwasan a kali, suk dlalka bal ze gwe asa mbe de Zil bal ze wu,‡ suk wul cit bantisi jwe ta pali ka gin de kutl de wupsi jwe man Yisiraila pali ka me wu.

37 <<Tik wul man Yisiraila de, <Nya a shin man dlamti gaba gwas gon nak gwe ta shinan wu, ka dlo gwakan tet ka mbalan jwakan.>§

38 Tik mwe gaa aba jinan man Yisiraila ka lu de nam ka me, suk yen shinti ga Nya gwe gaba sukti ten tlandal Sinai wu. Yek Nya hwit gaba ten kangwe mbalan a mbi mbadl wu, de tas hwinii.

39 <<Ama yek aba jinan nge kopti gaba gwasi. Yek sa ngeti. Yek sa lam palti te atl ga Masar ka mani.

40 Yek sa hwi Haruna yilka gwas de, <Palini gunki gwe ma ngusit atli ata ndenii cina wu. Musa de ta yillani tet ka atl ga Masar go ma po yis ilgwe mbit wu so!>*

† 7:34 7:34 Yen Yil 3:5,7,8,10. ‡ 7:36 7:36 Zil bal ze Nu kan asa mbe bal ze gwisi. Kali kan Nya wul Musa de tas bo sada gwas ten ze, yek ta bo wugo yek bal zesi tatl de lop, yek man Yisiraila yil ka dlomi. § 7:37 7:37 Yen K. M. 18:15. * 7:40 7:40 Yen Yil 32:1.

⁴¹ Kali kan sa pal gunki gon nak yen tla. Yek sa takit wul, yek sa pal hwol tuk na ilgwe sa pali na ang gwasan wu.

⁴² Yek Nya yil daka tantu jwasan ka, yek ta zaksi tas ngusi atl cin suk kyatlal da. Nak gwe ni ga lishi ka lishti ga man dlamti gaba ga Nya wu.

<< <Kii man boo ga Israila,
ami kan ka balan nalti ka gin

de kutl de wupsi ka me gwa?

⁴³ Kaa bal nalti lu waal ga gunki gwakan gwe akaa mbet de Molek,
suk kyatlal ga gunki gwakan gwe akaa mbet de Rampan wu.

Gunki jimi kade wul jwe kaa palsi de tak ngusisi atl wu.

Yek laki ningo ba laki asa talakii[†] cina da atl ga Babila ka.>

⁴⁴ <<Tenti ni aba jinan da gwe sa ngusi lat na nali ka me wu. Tenti gwisi kan Nya hwi Musa de tas pali, yek ta pali kangwe Nyami hwit du.

⁴⁵ Tenti gwisi kan sa lak mbi ka gini jwe Joshuwa ndesi cina, de ta mbolisi man atl ga Kan'ana kawu. Tenti gwisi ni da hal yek la gini gwe Dauda dan de guu ga Israila wu.

⁴⁶ Dauda ka mbi hwol hwulan mal Nya, yek ta ngemti de tas kini lubii Nya ga Yakubu,[‡] lubii gwe man Yisraila a ngusit atl gibi wu.

⁴⁷⁻⁴⁸ <<Ko de ba Nya Bal Kakshe a dan ka lubii gwe a mbalan kin sowu, yek Sulemanu yen ga Daude kin bal lubiimi. Nak gwe man dlamti gaba ga Nya gon dlam wu de,

[†] 7:43 7:43 Yen Amo 5:25. [‡] 7:46 7:46 Ka lishti jon tek woLubii ga Yakubu

49 << <Bagaa Nya dlam de,
Dlo nya kaḏe gobdlaṇ guu gini,
a dii atl kaḏe lu zaṭ asaṇ gini.
Wudaḷ gaḷ bii gwi kaṇ kaa kini gwi?
A ko kaṇ lu shukti gini ko?

50 Amik pal mas wul jwisi na ang gi sa?>>§

51 <<Kii mbalaṇ maṇ laṣhi kumti bi, kii de ka
nge baḷti Nya mbadl jwakaṇ wu. Dlip baḷkaa kaṇ
gaḷa ga Shishi ga Nya so naḷ aba jwakaṇ pali wu.

52 Maṇ dlamti gaḷa ga Nya gon gwe ba aba
jwakaṇ cit dleṇgapcaṇ sowu niḏḏa so. Majwe
dlam bi tulti gaḷ maṇ zok mbadl wu mago saḷ tlosi
ka. A ningo kaḷ baḷ bi gwasi yek kaḷ tlot wi.

53 Kii de mil shinti ji Nya baḷkii mbaṭ gaḷa ga
gwasi* yek baḷkaaḷ maṇ kopti sowu.>>

Sa lak Istipanus na ye

54 Maṇ dlaboomi kumi nu wugo, yek mbadl
lilisi i'e hal yek saḷ as shin.

55 Shishi ga Nya njikaṇ mbadl ga Istipanus
wugo yek ta lak gaa to dlo nya ka, yek ta yen nalti
ga Nya, a Yesu ni gaḷ dlalli njaa malti ten ang shinti
gwasi.

56 Yek Istipanus wule, <<A yen dlo nya gaḷ buli,
yek a yen Yen ga Mbalaṇ, taḷ dalaḷ njaa mal Nya ten
ang shinti gwasi.>>

57 Yek saḷ cek kaṇg jwasan ka na ang, yek saḷ lak
yal, yek saḷ tli tet tenti ka mas jwasan.

58 Yek saḷ dakti te kaal baṇ ka, yek saḷ njel lakti
gwas na ye. Yek majwe tulli gaḷa tenti wu wut

lukaḷ jwasan mal yen samali gon gwe asa mbet de Shawulu wu.

⁵⁹ Sa nama lakti ga Istipanus nugo yek ta ngem Yesu de, <<Bagaa Yesu, kan mbadl gini.>>

⁶⁰ Yek ta nda na gahwulan, yek ta wuli na ndalti de, <<Bagaa, taasi majin byas ilgan de sa pali wu ka.>> Yek multi gwas paki.

8

¹ A Shawulu ni kali ata nima pit kaal man tlot ga Istipanus.

Man kopti tla bomti, yek sa cat danka

Ten cin gwisi kan sa ci dlel ngapcan motgaa ga man kopti i'e a Wurshelima. Yek man koptisi cat danka atl ji Yehudiya suk Samariya ka. Mil shinti ji botli ka sa kali na ngusan.

² Yek majwe asa ngusi atl Nya i'e wu lep Istipanus. Yek sa mul mashkan gwasi na duu tuk i'e.

³ Yek Shawulu ngusi dlot gwas ten cit dlel ngapcan motgaa ga man kopti. Ta ngusi kopti lubii lubii ata dopsi na maani na modli ata nama yitlat gwasan ka ka bii gwe asa yitla majwe pal byas wullu.

Pilibus dlam gaba man tamti a Samariya

⁴ Yek majwe sa catsi danka wu ngusi matlti asa nama dlamti tamti gaba ten Yesu.

⁵ Pilibus su ka bal ban gon ga Samariya, yek ta dlamti gaba mbalan ten Almasihu kali.

⁶ Yek mas man bami kat kang ka gaba gwe Pilibus dlamsi wu nak de sa yen wul cit banti gwe ta pali wu.

⁷ Nak de na dadalti suk desti lee kan a duu mazhe ngusi yilti daka wonti majwe sa te gipsi wu ka. Yek majwe dli jwasan tla kawu suk kulki ndoki wonti.

⁸ Yek mbalan ji bami pal hwol tuk i'e.

Pilibus mo suk Siman man waali

⁹ Malgon ni da asa mbet de Siman, ta lam multi ten palti waali ka ban a banti ci man atl ga Samariya ten ilgwe ta pali wu. Ta ba yen gaa gwas go de ti wo bal mbalan kan.

¹⁰ Ti kan a man Samariye mas na kakshe na nak'eni katit kang, asa kul wule, <<Malgan go tik de man ndalti palti wul ga nya gwe asa mbet de man palti wul cit banti wu.>>

¹¹ Ti kan asa kop gaba gwasi nak de sa kuu na yenti wul cit banti ka waal gwe ata pali wu.

¹² Ama mbalami kum tami gaba gwe Pilibus dlamisi ten Nya de guu suk ten bi shin ga Almasihu Yesu wu, yek sa bal gem na gaba ga Pilibus. Yek ta palisi baptisma na modli na maani.

¹³ Yek Siman ngasti ten Yesusi pak, yek sa palit baptisma, yek ta ngusi kopti ga Pilibus mas lu gwe ta li wu, yek Siman ngip bi ka ang na yenti kidi wul cit banti malti.

¹⁴ Mil shinti ji botli kumi wi de man Samariya bal de man kopti wu, yek sa shin Biturus suk Yohana malsi.

¹⁵ Biturus suk Yohana mbuki malsi wugo, yek sa ngemisi Nya de ta Shishi ga Nya susut tensi.

¹⁶ Sa pali nak gwisi nak de Shishi ga Nyami bo susut tensi so, de ya palisi baptisma na* shin ga Yesu Bagaa wu.

* **8:16 8:16** SogoKa

17 Yek Biturus suk Yohana wutisi ang gaa wu, yek Shishi ga Nya susut tensi.

18 Siman yeni de ang kan a mil shinti zi mbalan ten gaa a Shishi ga Nya susut tensi wu, yek ta takisi wulpi,

19 yek ta wulsi de, <<Mbokini nini ang kangwe ba zi-ang mbalan ten gaa asa mbi Shishi ga Nya wu.>>

20 Yek Biturus wulti de, <<Han tak paki ka wutu ki suk wulpi gwa, nak de ka daman gwa we ka man wulti zok wul ga Nya na wulpi wu.

21 Ze gwa ni ka ilgan de ma nama palti wu so, nak de mbadl gwa ni hwaabi mal Nya sowu.

22 Ci atl gaa mal Nya ten byas mbadl gwe nik da wu, tak ngem Nya tas taasik byas wul gwe nikka mbadl wu ka.

23 A nikma dlamti nak gwisi nak de aba yeni go yokit ni gipki i'e, a palti byas wul dop mbadl gwa wu.>>

24 Yek Siman wulti de, <<Ngemini nini Nya ne, ba ilgon ka wul jin de kaa dlam wu mbi so.>>

25 Biturus suk Yohana hwi gaba ten damti gwasan suk Yesu wu, yek sa dlamisi tami gaba ga Nya kali, yek sa pal tet Wurshelima. De sa bal go yek sa ngusi dlamti tami gabe danka nak mil ban ji Samariya wonti jwe ni ten tantu wu.

Pilibus mo suk ba Itiyopiya gon

26 Yek yen shinti ga Nya gon wul Pilibus de, <<Li tu kudu, aka kop tantu lafi, gwe yil sut Wurshelima yek su Gaza wu.>>

27 Yek ta nda tantu kaali. Ta nama lat nugo yek ta mo suk ba Itiyopiya† gon gwe bata man pat suk modli sowu, kaksha mbalan kaḏe ti. Tik de man zaṭ wul ga guu ga maḏli ga Itiyopiya gwe asa mbet de Kandisi wu. Ta li taṣ ngusi Nya atl a Wurshelima,

28 ata bal ten tantu palti. Ata ni ka kapsi galla gwasi ta nama dlamti ka lishti ga Ishaya man dlamti gaḃa ga Nya to nya ka.

29 Yek Shishi ga Nya wul Pilibus de, <<Li te mal kapsi galle ka, taḱ ngusi kopti gwas njaa-njaa.>>

30 Yek Pilibus li te mali ka na apti, yek ta kum mali ten dlamti ka lishti ga Ishaya. Yek ta ngemti de, <<Lishti gaṇ de ka nama dlamti go ka yis gaami ya?>>

31 Yek mali wulti de, <<Da nii kaṇ ba yis gaami gwi, de ba maḱgon ka mboki ang dani sowu?>> Yek ta ngem Pilibus de taṣ te ka kapsi galle malti.

32 Ilgwe mali nama dlamti ka gaḃa ga Nyami go, yek de lu gwe wule,

<<Sa dlakti naḱ mbala gwe sa taḷat ka lu mboshti wu.

Naḱ gwe a ba yen mbala a kul so de sa ba wutlit madlaṇ kawu,

nu kaṇ ti mago yek bata wule ilgon so.

33 Naḱ de baṣa pallaṭ de ilgon sowu, yek sa nget paḷti hwa kisti gaḃa wu.

Wok ka man yisti ji mil jwas wo?

Naḱ de sa kan mbadl gwas ḏa ten dii atl kawu.>>‡

† 8:27 8:27 Atl ga Itiyopiya wo yek lu gwe ni tu nya ḏa bal ze Nilu ni wu. ‡ 8:33 8:33 Yen Ish 53:7,8.

³⁴ Yek maḷi ngem Pilibus de, <<Bo hwini, maṇ dlamti gaḃa ga Nya gwe lish lu gaṇ go ten gaa gwas kaṇ taṇ nama gaḃa a, ko ten zobsi maḷgon? >>

³⁵ Yek Pilibus ndet gaḃa ten lishti gwisi, yek ta hwit tamḷi gaḃa ten Yesu.

³⁶ Sa nama laṭ nugo, yek sa lak mbi ze gon. Yek maḷi wul Pilibus de, <<Ze kaḃu, yek ka laki a baḃa paḷi baptisma so ye?>>§

³⁸ Yek ta laki yek kapsi galle dlali. Na ti na Pilibus yek sa su ka zesi yek Pilibus paḷit baptisma.

³⁹ Sa yil tot daḃa zesi kaḃu go, yek Shishi ga Nya kan Pilibus ka. Yek ba ta po yenti so, ama yek ta ngusi hwol tuki ataṇ nama zatgaa.

⁴⁰ Yek Pilibus lak mbi gaa gwas ka baṇ Azotus, yek ta ngusi maḷti ka mas baṇ jwe ni kaḷi wu ataṇ nama dlamti gaḃa maṇ tamti ten Yesu se naḃ ta mbuki ka baṇ Kaisariya.

9

Cit atl gaa ga Shawulu

¹ A Shawulu yima cit dlelṅapcan maṇ kopti ji Bagaa Yesu, ataṇ nama wulti de ta tlosi ka. Yek ta li mal bal maṇ Paris,

² yek ta ngemti de taṣ lishit gaḃa gwe ta lak baḷi ka bii motgaa jwe ni ka baṇ Demaskus wu. Ta paḷi naḃ gwisi kangwe de ta mbi majwe sa nama

§ **8:36 8:36** Ka lishti jon wo sa mbaḷ ndati de ³⁷ Yek Pilibus wulti de, <<Kume ka ngaski ten Yesu na mbadl de naṇ go ba paḷiki.>> Yek maḷi wule, <<A ngassan ten Yesu Almasihu tik de Yen ga Nya.>>

kopti Tantu ga Yesu wugo ata dopsi, ata balsi ka, ata talasi tet Wurshelima na modli na maani wu.

³ Ta nama lati yek ta bal njaa a Demaskus nugo, yek bau! Cilti gon sut nya cilli lu gwe ta ni wu ka.

⁴ Yek ta nda atli, yek ta kum yal gaba gon gwe wulti de, <<Shawulu! Yek laki yek ka nima cit dlelngapcan ye?>>

⁵ Yek Shawulu wule, <<Bagaa, wok de ki wo?>>

Yek yal gabe wule, <<Amik de Yesu, malgwe ka nitma cit dlelngapcan wu, nak de ka nima cit dlelngapcan man kopti ji wu.

⁶ Tlinya tak li ka bami, sa hwik ilgwe nik ngetli de tak pali wu.>>

⁷ Yek majwe nama lat sukti wu dla ka yek basa man wulti de ilgon na banti, nak de sa kum yal gabe ama yek basa yen malgon sowu.

⁸ Yek Shawulu tlinya. Ta bul gwel go, ta po man yenti lu so. Yek sa ngibit ang, yek sa talat ka bami.

⁹ Yek ta mul de mekan ata ni dwami, a bata nguk ilgon so a bata tla ilgon so.

¹⁰ A man kopti gon ni da a Demaskus shin gwas kade Hananiya. Bagaa Yesu bulit gwel yek ta takit bi de, <<Hananiya!>>

Yek ta ndaki de, <<Bagaa, amik gu.>>

¹¹ Yek Bagaami wulti de, <<Li ten tantu gwe asa mbe de Taki wu aka li lubii da Yehuda ka, aka kum gas ga malgon tet Tarsus asa mbet de Shawulu, ka yenti ten ngemti Nya.

¹² A Shawulu mago Nya buli gwel wi, yek ta yen malgon gwe asa mbet de Hananiya wu, ta zit ang ten gaa ta gwel gwas buli.>>

13 Yek Hananiya wule, <<Bagaa, a kum wul wonti ten mallu, kangwe ata_pali ngalci mbalan jwa a Wurshelima wu.

14 A yekgu ta tul dee na ndalti tet mal kidi man Paris wi de tas dop mas majwe asa ngusik atl wu.>>

15 Yek Bagaami wul Hananiya de, <<Lak mbiti, a botlti wi tas hwi gaba majwe ba man Yehuda ka sowu tenanni na guu jwasan suk man Yisiraila pak.

16 Ba mbokit ang ten kangwe de ngetli kan tas tla bomti i'e tenan wu.>>

17 Yek Hananiya li, yek ta te ka lubiimi. Yek ta wut ang ten gaa ga Shawulu, yek ta wulti de, <<Yilka gini, Bagaa Yesu gwe tul malki, aka nama lat teddu ka shinanni ta gwel gwa bul da tak man yenti lu, a Shishi ga Nya njikan mbadl gwa.>>

18 Kali-kali yek ilgon nak kola yil tet ka gwel ga Shawulu, yek gwel gwas buli. Yek ta tlinya, yek sa palit baptisma.

19 Ta nguk wul wugo, yek ndalti gwas pali.

Shawulu dlamti gaba mbalan ten bi ga Yesu

Yek ta lam multi mal man kopti jwe ni De-maskus wu.

20 Njet nugo yek ta nde dlamti gaba mbalan danka lu motgaa ji man Yehuda de, Yesu wo Yen ga Nya kan.

21 Yek banti ci mas majwe kumti wu, yek sa ngusi wulti de, <<Ale malgan kade man lakti ga majwe ngassi ten malgwisi ka bomti a Wurshe-lima wu na? Ta tul dee tas dopsi ata talasi ga bali mal kidi man Paris!>>

²² Yek Shawulu ndal ten dlamti gaḅa ga Nya. Yek ta_gulsi maṇ Yehuda jwe ni Demaskus wu yek baṣa po wulti de ilgon so. Naḅ de ta_nisi ma dlamti de, gem Yesu kaḁe Almasihu wu.

²³ Kaal ḁa multi wonti, yek maṇ Yehuda bel bi taṣ tlo Shawulu,

²⁴ ama yek ta_kum ilgwe sa_bel bi de sa_palit ḁu ka. De sa_nama baṭti dlabii baṃi, na_ka cin na_ka gasi taṣ mbiti taṣ tlot wu.

²⁵ Yek mil lishti jwas kanti ka_ka gaḁa ka_gasi, yek sa_shitti a kaal baṃi tuḁa shu bii.

²⁶ Tet kaḁi go yek ta_ap te Wurshelima ka. Yek ta_ngwe de ta mogaa suk maṇ kopti, ama yek baṇti gwas cisi naḅ de baṣa kan de gem kaṇ ta_pal de maṇ kopti wu so.

²⁷ Yek Barnabas kanti yek ta_talat mal mil shinti ji botli. Yek ta_hwisi kangwe Shawulu yen Bagaa Yesu ten tantu wu, suk kangwe ta_gaḅa sukṭi wu, suk kangwe ta_hwi gaḅa mbalaṇ ten bi ga_Yesu ka baṇ Demaskus na_ndali gahwulaṇ wu.

²⁸ Yek Shawulu ḁaṇ suksi a Wurshelima. Yek ta_ngusi maṭṭi ḁanka, ata_nama gaḅa ten bi ga_Bagaa Yesu na_ndali gahwulaṇ.

²⁹ Yek ta_ngusi dlakṭi gaḅa suk maṇ Yehuda maṇ gaḅa na_bi Giris wu, yek sa_ngwe de taṣ tloti.

³⁰ Yilkeni maṇ kopti kumi nu wu, yek sa_talat ka baṇ Kaisariya. Yek sa_lakṭi tantu yek ta_li Tarsus.

³¹ Yek motgaa ga_maṇ kopti ji Yehudiya suk ji Galili suk ji Samariya wu mas mbi taṃi ḁamti. Yek sa_ndal ten kopti ga_Yesu naḅ de Shishi ga_Nya ndalli mbadl gwasan wu. Yek sa_ngusi wontati asa_nama ḁanti asa_nima baḁti nalti Bagaa Yesu. Biturus li baṇ Lida suk Jopa.

³² Biturus nama matlti ka atl ji man Yehuda nugo yek ta la yenti ga mbalan ji Nya jwe sa nama damti ka ban Lida wu.

³³ Kali kan ta mbi malgwe asa mbet de Iniyas, malgwe kat tli gon gwas tla kawu. Ta pal gin de wusupsi ata ni atli, bata man lat so.

³⁴ Yek Biturus wulti de, <<Iniyas, Yesu Almasihu ndokki wi, tlinya tak tlil lumulti gwa.>> Ninge-ninge yek ta tlinya.

³⁵ Yek mas majwe ni ka ban Lida suk naa ban jwe ni atl ga Sharon wu yenti, yek sa pal de man kopti ga Yesu.

³⁶ Ka ban Jopa njaa mal ban Lida wo, man kopti gon ni da shin gwas ka de Tabita (gwe na Giri wo yek de Dokas* wu). Ata kul pal wul na ang gwasi ata bal majwe ba ilgon nisi da sowu.

³⁷ Ka multi jwisi wo, yek ta pal cwo, yek ta mash. Yek sa pol hwuuni gwas ka, yek sa zi to ka tlal bii ka.

³⁸ Yek man kopti kumi de Biturus ni Lida. Nak de dlo ga Jopa suk Lida dlenti sowu, yek sa shin mbalan de lop tas wulti de tas li tet malsi bale-bale.

³⁹ Yek Biturus li suksi. Ta mbuk lu malsi wu, yek sa tolti ka tlal biimi. Yek modli jwe maani jwasan mash wu mas dlal mal Biturus, asa nama kulu asa nitma mbokti ang ten luka suk naa wul jwe Dokas palisi de ta yi suksi wu.

⁴⁰ Yek Biturus yillasi debal mas jwasan, yek ta ngus na gahwulan, yek ta ngem Nya. Yek ta ballat tumal hwuunisi, yek ta wule, <<Tabita, tlinya.>>

* **9:36 9:36** Na *Tabitabi* Yehuda suk *Dokas* bi Giri so, yek de *Nang*.

Yek Tabita bul gwel. Ta yen Biturus wu, yek ta tlinya, yek ta dam na zhila.

⁴¹ Yek Biturus ngibit ang, yek ta tiliti nya. Yek Biturus mbe mbalan ji Nya tedi suk modli jwe maani jwasan mashi wu, yek ta mbokisi ang tenti, ta tli daka mashkan ka wi.

⁴² Yek ili matl ka ban Jopa mas, yek mbalan wonti ngassi ten Bagaa Yesu.

⁴³ Yek Biturus lam multi a Jopa da malgon gwe asa mbet de Siman, man mokti kuul gon.

10

Korneliwus shini lu Biturus

¹ Malgon ni da ka ban Kaisariya shin gwas wo Korneliwus. Ti wo gon ka kidi man hapti dlo jwe asa mbesi de Man Italiya wu.

² Ti suk man boo gwasi mas sa banti Nya i'e. Ata bal wul majwe ba ilgon nisi da sowu na mbadl de nam, ata ngem Nya mas cin.

³ Gas gon ka cin sukti yek Nya bulit gwel, yek ta yen yen shinti ga Nya gwe tul malti wu, yek ta wulti de, <<Korneliwus!>>

⁴ Yek ta yenti na gwel banti, yek ta wulti de, <<Bagaa, yek ke?>> Yek yen shinti ga Nyami ballit de, <<Nya kum ngemti gwe ka nama ngemti gwas wu wi, ata yen balti wul gwe ka nima balti majwe ba wul nisi da sowu wi.

⁵ Ningo shinlu te Jopa ka tas mbek Siman malgwe asa mbet de Biturus wu.

⁶ Ta ni da Siman man mokti kul lu ka, malgwe lubii gwas ni ten bi bal ze wu.>>

⁷ Yen shinti ga Nyami zigaa wu, yek Korneliwus mbe de lop ka zhel jwasi suk de nam ka man hapti

dlo jwe asa palit wul wu, jwe asa ngusi Nya atl wu.

⁸ Yek ta hwisi mas ilgwe pi wu, yek ta shinsi te Jopa ka.

Nya buli gwel Biturus

⁹ Lu dlo wi de cin sukti bal go, a majwe Korneliwus shinsi bal njaa tas mbuki ka bami wu, yek Biturus to ten gaa bii tas ngem Nya.

¹⁰ Kuzan lak njel tlo Biturus, a ba ilga nguki gwe sa nama zati wu bo no so. Yek Nya bulit gwel,

¹¹ yek ta yen dlo nya buli. Yek ilgon nak bal lukaḷ yil sudi.

¹² Yek ta yen wul me suk ji lubii wonti a gibi, wul man asan de wupsi, suk wuci suk balkan, suk yadli.

¹³ Yek yal gaba gon wulti de, <<Biturus, tlinya tak mboshi a ka nguki.>>

¹⁴ Yek Biturus ndakit de, <<Bagaa a pi nu so, a bo taba ngukti tlu gwe ba ni hwabi de ta man Yehuda nguk wu so.>>

¹⁵ Yek yal gabe po wulti daḍe, <<Baḱ mbe ilgwe Nya palli hwabi wu, de byasi so.>>

¹⁶ Nak gwisi pi asami de mekan yek paa bal lukaḷi pal to nya ka.

¹⁷ A Biturus nama daamti gwas ten ilgwe pi wu nugo, yek majwe Korneliwus shinsi wuk ju, sa mbi boo ga Siman wi. A sa bal ten bi dlaboo.

¹⁸ Yek sa kum gazi de, ko Siman gwe asa mbet de Biturus wu nan de?

¹⁹ Biturus yima daamti gwas ten ili nugo, yek Shishi ga Nya wulti de, <<Siman, mbalan de mekan* jon nama ngot gwa.

²⁰ Tlinya tak su malsi, baa-baa, a kali suksi amik shinsi tedi.>>

²¹ Biturus susut mal mbalami yek ta wulsi de, <<Ami kan ka nama ngot gini. Yek tullakii ye?>>

²² Yek mbalami wulti de, <<Bal man hapti dlo ga Roma gon gwe asa mbet de Korneliwus wu ka shinni. Zok mbalan man banti Nya kade ti, malgwe a man Yehuda mas balti nalti wu. Yen shinti ga Nya dlamit de tas shinik lu tak li datka tas kum ilgwe ka dlam wu.>>

²³ Yek Biturus telsi gibboo yek ta ngwesi lu-multi.

Biturus da Korneliwus ka

Lu tlo wu, yek Biturus suk yilkeni man kopti jon a Jopa li suksi.

²⁴ Lu tlo wugo yek sa mbuk lu Kaisariya. A Korneliwus balma batti gwasan hal ta mbe yilkeni suk yelan jwas tet wi.

²⁵ Biturus te ka lubiimi wu, yek Korneliwus ngusit atli yek ta balti nalti.

²⁶ Yek Biturus ngipti yek ta wulti de, <<Tlinya ka, am mago mbalan kan nak ki.>>

²⁷ Biturus yima gaba sukti nugo, yek ta te gib boomi, yek ta mbi mbalan wonti.

²⁸ Yek ta wulsi de, <<Kii na gaa gwakan kaa yisi de mbat gaba ganan kan de ta man Yehuda, pi suk malgwe ba man Yehuda ka sowu sogo tas li daasi

* **10:19 10:19** Ka lishti gon tek woLopA jon lishti jo wo sa lish wonta jwasan so.

ka so. Ama Nya mboki ang de ba wule a Nya nge majon a ta lam majon so.

²⁹ Yek laki de sa shinlu de ta li tet wugo yek a tuli baa nge so. Han ta bo ngemki, yek laki yek ka mbe ye?>>

³⁰ Korneliwus ndakit de, <<Ndat cin de wupsi ka bal ge, ka cin sukti a nama ngemti Nya a daaka. A ni nugo yek malgon dlat a cina daaka lukał gwas wo man cilti i'e.

³¹ Yek ta wulan de, <Korneliwus Nya kum ngemti gwe ka nama ngemti gwas wu wi, ata yen wul jwe aka bal majwe ba ilgon nisi da sowu wi.

³² Shin lu te Jopa ka ta mbek Siman gwe asa mbet de Biturus wu, ta ni de mandaki da Siman man mokti kul lu ka gwe lubii gwas ni njaa ten bi bal ze wu.>

³³ Yek laki yek a shinik lu bale-bale, yekgu mbun wi nak de ka tul wu. Ningo mik ballu mas jinan a cina da Nya ka, tan kum ilgwe ta hwik de tak dlati nii wu.>>

³⁴ Yek Biturus ndesi gaba de, <<Ningo a yisi wi de gem kan Nya wo ta lam malgon man gon so.

³⁵ Ata kan mbalan mas lu gwe sa yil tet kali wu kume sa bantiti asa pal gem ka danti gwasan wu.

³⁶ Yek de tami gaba man tullat tami damti, gwe Nya hwi man Yisiraila tumal Bagaa Yesu ga mas mbalan wu.

³⁷ Ka yisan ilgwe pi ka mas atl ga man Yehuda wu gwe nde tet Galili kaal da gaba ga Yohana ten baptisma wu.

³⁸ Nya botl Yesu ga Nazarat wu, yek ta njikanti na Shishi gwasi, yek ta balti ndalti. Yek ta ngusi matlti danka ata nima palti hwa wul mbalan. Ta

yilli majwe sa ni a ang da guu mazhe kaju nak de Nyami ni sukti wu.

³⁹ <<Mi wo mik yen ilgwe Yesu pali wu mas, ka atl ga Yehudiya suk ka ban ga Wurshelima na gwel ganan. Bacina ji man Yehuda bakti ten guda yencin yek sa tloti.

⁴⁰ Yek Nya pallat kaami ten multi gwas na mekan, yek ta laki yek mbalan yenti.

⁴¹ Mas mbalan ka yen Yesu kaal da tlit daka mashkan ka gwas so, ama mi de Nya botlani tan yeni ama dlam wu, mi de ma nguk wul yek ma tla sukti wu.

⁴² Yek Yesu hwini de tan dlam mbalan ama dalisi kang de, ti kan Nya lakti de malgwe a kisi gaba majwe mash wu suk majwe yi kaami wu.

⁴³ Man dlamti gaba ji Nya mas gaba tenti de mas malgwe ngasti ten Yesu go Nya a taasit byas wul gwas ka.>>

⁴⁴ Tun a Biturus yima gaba, yek Shishi ga Nya susut ten majwe nama kumti gwas wu.

⁴⁵ Ili ci banti man Yehuda man kopti jwe tul suk Biturus wu. De sa yeni wi de majwe ba man Yehuda ka so mago sa mbi Shishi ga Nya wu.

⁴⁶ Nak de sa kumsi ten tasti ga Nya, asa nama gaba na bi[†] jwe ba gwasan ka sowu.

Yek Biturus wuli de,

⁴⁷ <<Malgon a man ngeti de ta pali baptisma majin na ze nwa? Si mago sa mbi Shishi ga Nya wi nak gwe ma mbi wu.>>

⁴⁸ Yek Biturus laki de tas palisi baptisma ka shin ga Yesu Almasihu. Yek sa ngemti de tas nak lamisi multi.

[†] **10:46 10:46** SogoZopsi bi jon

11

Biturus hwi man kopti a Wurshelima mas ilgwe pi wu

¹ Mil shinti ji botlisi suk naa yilkeni man kopti ka atl ga Yehudiya kumi de majwe ba man Yehuda ka so mago sa kan gaba ga Nya ka mbadl jwasan wu.

² Biturus li Wurshelima wu yek man Yehuda man kopti matlti.

³ Yek sa wulti de, <<Ka li lubii da majwe ba man Yehuda ka sowu yek ka nguk wul suksi.>>

⁴ Yek Biturus hwisi mas ilgwe pi wu, yek ta yillisi gaa mi de,

⁵ <<A yi ka ban Jopa, a nima ngemti Nya yek Nyami buli gwel, yek a yen ilgon nak bal lukaḷ ga buli, gwe yil sut nya yek mbuki sut ka lu gwe a ni wu.

⁶ A sul gwel ka bal lukaḷi go, wul me suk ga lubii man asan de wupsi kawu, suk kaa wuci suk kaa balkan suk kaa yadli a gibi.

⁷ Yek a kum yal gaba gon gwe wulan de, <Tlinya tak mboshi a ka nguki.>

⁸ <<Yek a ballit de, <A pi nu so Bagaa a bo taba ngukti tlu jwe ba mbun de ta man Yehuda nguk nak jin wu so.>

⁹ <<Yek yali po gaba da de, <Bak mbe ilgwe Nya palli hwabi wu de byasi so.>

¹⁰ Nak gwisi pi asami de mekan yek paa sa kan bal lukaḷi to nya ka.

¹¹ <<A yi kali nugo yek majwe sa shinsi tet Kaisariya wuk bal ju ten bi dlaboo ga lubii gwe ani gibi wu.

¹² Yek Shishi ga Nya wulan de ta kopsi baa-baa, yek yilkeni de mukka jin kobanni yek ma te ka lubii ga mali.

¹³ Yek ta hwini kangwe de yen shinti ga Nya tul malti, yek ta wulti de <Shin lu su Jopa ka ta mbek malgwe asa mbet de Biturus wu todi.

¹⁴ Ta hwik kangwe ka mbi kisti wu suk mas man lubii jwa.>

¹⁵ <<A ndesi gaba wi nugo yek Shishi ga Nya susut tensi nak gwe ta susut tenanni wu.

¹⁶ Yek a daam ilgwe Yesu Bagaa dlam wu de, <Yohana pali mbalan baptisma na* ze, ama kii wo Nya a palikii baptisma na Shishi gwasi.>

¹⁷ Nak de sa ngassi ten Almasihu Yesu Bagaa wugo, yek Nya balse ilgwe ta balannii de ma ngasanni ten wu. Wok de ami ta nge ilgwe Nya lami wu wo?>>

¹⁸ Sa kumi nu wugo, yek basa po wule ilgon so, ama yek sa tas Nya de, <<Majwe ba man Yehuda ka so mago Nya palisi tantu cit atl gaa tas mbi kisti pak.>>

Palti wul ji motgaa ga man kopti a Antakiya ka atl ga Siriya

¹⁹ Yek man kopti cat danka nak de mbalan ngesi i'e wu hal yek sa dlo Istipanus. Yek man koptisi jon li dlenti hal a Pinikiya suk Kuburus suk ban Antakiya. Yek man Yehuda kan sa ngusisi dlamti gaba ga Nya na ngusan.

²⁰ Ko de jon jwasan tet Kuburus suk tet Sayirin li Antakiya yek sa dlam tam gaba majwe ba man

* **11:16 11:16** SogoKa

Yehuda ka sowu. Sa hwisi gaḅa maṇ tamti ten bi ga Yesu Bagaa.

²¹ Ndalti ga Nya ni ka maṇ koptisi, yek laki yek mbalaṇ wonti ngassi ten Yesu yek mbalami pal de maṇ kopti.

²² Maṇ kopti jwe asa mogaa a Wurshelima kumi nu wugo, yek sa shin Barnabas te Antakiya ka.

²³ Ta mbuki Antakiya wugo, yek ta yen hwa ilgwe Nya palisi wu, yek ta ndallisi daala taṣ kop Yesu Bagaa na gem suk na mbadl de nam.

²⁴ Barnabas wo hwa mbalaṇ kaṇ gwe ngasti ten Yesu wu. A ndalti ga Shishi ga Nya ni gipti i'e pak. Mbalaṇ wonti ngassi ten Yesu, yek sa pal de maṇ kopti sabona wul jwe Barnabas pali wu.

²⁵ Yek Barnabas sa ngot ga Shawulu a Tarsus.

²⁶ Barnabas mbit wu yek sa li Antakiya sukti. Kaa Barnabas suk Shawulu dam a Antakiya gin de nam asa nima hwit mbalaṇ wonti gaḅa ga Nya. A Antakiya kaṇ sa nda mbet ga maṇ kopti de Kirista.

²⁷ Ka multi jwisi kaṇ maṇ dlamti gaḅa ga Nya jon sut Wurshelima su Antakiya.

²⁸ Yek gon kasi malgwe asa mbet de Agabus wu gaḅa, yek ta wule, <<Bal kuzan a tul ten mas dii atli.>> Nak gwisi pi ka gin gwe Kaludiwus ni de guu wu.

²⁹ Yek maṇ kopti jwe ni Antakiya wu, zi ka mbadl gwasan de sa zi-ang maṇ kopti jwe ni Yehudiya wu, kokko na kangwe ta man balti wu.

³⁰ Yek sa pali nu wugo, yek sa shinlu na zat ang gwasan tumal Barnabas suk Shawulu yek sa bal bacina ji maṇ kopti a Yehudiya.

12

Yilti ga Biturus da ka lu leti ka

¹ Ka multi jwisi kan yek Hiridus guu njel nget ga man kopti yek ta ngusi dopti jwasan.

² yek ta laki yek sa dlo Yakubu yilka ga Yohana na bal puka.

³ Ta yeni de nak gwisi tami man Yehuda da wu, yek ta dop Biturus pak. Nak gwisi pi go asa nama motgaa ga burodi gwe ba yis ni gibi sowu.

⁴ Hiridus dop Biturusi wugo yek ta lakti ka lu leti. Yek Hiridus zi man hapti dlo de kutl cet mukka tas batti, ten de ta palit kisti gaba ka dlo mbalan kaal da motgaami.

⁵ A Biturus ni ga le ka nugo, yek man kopti ngusit ngemti Nya i'e.

⁶ Ka gas gwe lu a dlo a Hiridus tala Biturus tas kisit gaba wu, a Biturusi ni yemba ga bali na zaa galla de lop ka dlo ga man hapti dlo de lop. A man hapti dlomi jon nama batti bi dlabiimi mi.

⁷ Ni nugo yek yen shinti ga Nya tul mal Biturus, yek punke cil ka. Yek ta tan Biturus yek ta pada. Yek ta wulti de, <<Tlinya, bale-bale!>> Yek zaa galle batl-batl ka yek lokit da ten yal ang ka.

⁸ Yek yen shinti wulti de, <<Kin luka suk kaptalan gwa.>> Yek Biturus kini. Yek yen shinti po wulti dade, <<Lak bal luka gwa tak kobanni.>>

⁹ Yek Biturus kopti yek sa yil daka lu letisi ka, a ba Biturusi yisi de ilgwe nama pat go gem ka so. Ta daman gwa we Nya ka bulit gwel yek ta yen ilgwe pi wu.

¹⁰ Sa dakci man batti lwisi ga na nam suk ga na lop wugo, yek sa li tet mal dlabii gwe sa le na galla

wu. Yek dlabiimi bul na ga gwasi, yek sa yili. Sa bal ka dlo bami go yek yen shinti ga Nyami zigaa.

¹¹ Gaa ceti Biturus wi de ta yisi de ilgwe pi go gem kawu, yek ta wule, <<Ni go a yisi wi de Bagaa Nya, kik shin yen shinti gwa sudi tas yillan daka byas ilgwe Hiridus pali wu ka. Suk mas yokit gwe man Yehuda lami de tas pali wu.>>

¹² Biturus yisi nu wugo yek ta li lubii da Maryam ka ana ga Yohana gwe gon shin gwas kade Markus wu, kali kan mbalan mogaa wonti yek sa ngusi ngemti ga Nya.

¹³ Yek Biturus bo bi dlabiimi. Yek zhel yen kili gon asa mbet de Roda yil tedi tas yen malgwe nama bot bi dlabimi wu.

¹⁴ Yek ta kumi de yal ga Biturus kawu, yek bata bul dlabimi so na hwol tuki. Yek ta pal te gibboomi ka na apti, yek ta hwisi de, <<Biturus ni ten bi dlaboo!>>

¹⁵ Yek sa wulti de, <<Ama ka ni i'e ma?>> Yek ta wulsi de gem kan ta nisi ma dlamti. Yek sa wulti de, <<Yen shinti ga Nya gwe ni sukti wu kan.>>

¹⁶ Yek Biturus ngusi bot bi dlaboomi, sa lak bul go, yek sa yenti yek banti cisi.

¹⁷ Yek Biturusi palisi na ang de tas bo dam mbetlak, yek ta hwisi kangwe Nya yillat daka lu letisi kawu. Yek ta wulsi de, <<Hwi Yakubu suk naa yilkeni jinan ilgwe pi wu.>> Yek ta tlinya yek ta li zobsi lwisi gon.

¹⁸ Yek lu dlo wu yek ili gulsu man hapti dlo jwe nama batti lwisi wu i'e, ten de yek mbi Biturus ye?

¹⁹ Hiridus ngo Biturus wi de bata mbiti sowu, yek ta ngem man batti lwisi ten ilgwe pi wu, yek ta laki de tas tlosi ka.

Mashkan ga Hiridus

Kaal da nugo, yek Hiridus zak Yehudiya yek ta li Kaisariya yek ta nak lam multi kali.

²⁰ Ka multi jwisi kan man Taya suk man Sidon lili mbadl Hiridus. Yek sa mo bi mas jwasan yek sa li tet malti, a Bilastus zok zhel ga Hiridus nisi kaali. Yek Bilastus ndakisi yek sali mal Hiridus. Yek sa ngemi de tas pal damti tamti sukti nak de ilga nguki gwasan wo tet ka atl ga guumi kan a yil tet wu.

²¹ Cin gwe sa botli wu tul wu, yek Hiridus dan ten gobdlan guu ata ni ka lukal guu gwasi, yek ta hwi gaba mbalan.

²² Sa kum gaba gwas wu, yek sa tlil yal gwasan nya yek sa wule, <<Yal gaba gan go ga mbalan ka so, ga Nya kan.>>

²³ Kali-kali yek yen shinti ga Nya boti, yek ta nda atli nak de ta bal nalti Nya sowu. Yek zhibal nguk tli gwas ka hal yek ta lak mashi.

²⁴ Yek man kopti ngusi dlamti gaba ga Nya mbatl danka a mbalan nima ngasti ten Yesu.

²⁵ De kaa Barnabas suk Shawulu pak ilgwe sa zisi palti a Wurshelima wu, yek sa pal te* Antakiya ka. Yek sa kan Yohana gwe gon shin gwas wo Markus wu ang.

13

Man kopti botl Barnabas suk Shawulu yek sa shinsi

¹ Ka man kopti jwe ni Antakiya jo, man dlamti gaba ga Nya suk man lishti ni gipsi. Kaa Barnabas

* 12:25 12:25 Ka lishti jon woTet Wurshelima

suk Siman gwe gon shin gwas ke Duni wu, suk Lukiya mbalan ga Sayirin, suk Manayen daka ga Hiridus guu, suk Shawulu wu.

² Sa nima ngusti atl Nya na palti kalkaze nugo, yek Shishi ga Nya wulsi de, <<Yilli ninini Barnabas suk Shawulu, nak de a botlsi de tas pali wul wu.>>

³ Sa pak ngemti Nya suk palti kalkazesesi wu, yek sa katisi ang gaa, yek sa laksi tantu.

Shawulu suk Barnabas ten zandal Kuburus

⁴ Barnabas suk Shawulu majwe Shishi ga Nya shinsi wu su Salukiya, tet kali go yek sa te ka jirgi ze yek sa li ten Kuburus.

⁵ Sa te ka ban Salamis wu yek sa dlam gaba ga Nya ka bii motgaa. A Yohana ni suksi ata nisi ma zat ang.

⁶ Yek Barnabas suk Shawulu matl danka zandali ka hal yek sa mbuki ban Paposa, yek sa mo suk man Yehudiya man waal gon, malgwe shel lal de ti wo man dlamti gaba ga Nya keti wu. Shin gwas ke Bar-Yeshuwa,

⁷ tik ni suk Sarjiyus Bulusu gobna wu. Gobna wo mbalan man yisti wul kan i'e, yek ta laki yek mbet Barnabas suk Shawulu nak de ta lam kumti gaba ga Nya wu.

⁸ Yek man waal gon gwe shin gwas ni na bi ga Giris kade Alimas wu ngwe de ba gobne ngasti ten Yesu, nak gwe kaa Barnabas suk Shawulu mbok ang dani wu so.

⁹ Yek Shawulu malgwe asa po mbet de Bulus wu, ata ni ga njikmi na Shishi ga Nya wuti gwel Alimas

¹⁰ yek ta wulti de, <<Ki wo yen ga guu mazhe kan man nget mas ilgwe ni hwa bi wu! Mbadl gwa ni ga njikmi na shelti lali suk mas yokiti. A gasi kan ka zak ballat gaba gem ten Bagaa Nya ka gwi?

¹¹ Ni go Nya a nolki na ndalti gwasi. Ka pal de dwa, a ka lam multi ba ka man yenti cilti cin so.>>

Kali-kali yek bondi suk damshal yitlat ka, yek ta ngusi didipti lu ata nama ngot malgwe a ngibit ang wu.

¹² Gobne yen ilgwe pi wu, yek ta ngasti ten Yesu nak de banti citi na kangwe ta kum gaba ga Nya wu.

Bulus suk Barnabas a Antakiya ka atl ga Bisidiya

¹³ Yek Bulus suk yelan lat jwas te ka jirgi ze yek sa li Paposa tet Perga ka atl ga Pampiliya. Kaali kan Yohana zaksi yek ta pal te Wurshelima ka.

¹⁴ Tet ban Perga kan sa li ban Antakiya ka atl ga Bisidiya. Gas shukti ga man Yehuda bal go, yek sa li ka lu motgaa ga man Yehuda, yek sa dam na zhila.

¹⁵ Kaal da dlamti gaba ka mbat gaba ga Musa suk man dlamti gaba ji Nya, yek bacina ga lu motgaami shin gon gwasan mal kaa Barnabas suk Bulus de, <<Yilkeni jinan kume gaba gwe a ndalli madl mbalan wu nikii bi go, dlamini ne.>>

¹⁶ Yek Bulus tlinya yek ta palisi ang de tas katit kang, yek ta wule, <<Man Israila suk majwe ba man Yisiraila ka sowu, bo katini nini kang!

¹⁷ Nya ga man Yisiraila botl aba jinan yek ta laki yek mbalan jinan wonti asa yi ka atl ga Masar. Yek ta yilla si tot da Masar ka na ndalti gwasi

¹⁸ ko de sa nget kumti bi. Ama yek Nya dlo mbadl na si* yek sa pal wul jwe sa lami, ka gin de kutl de wupsi jwe sa dam ka lap wu.

¹⁹ Yek ta tlo man Kan'ana ka. Bi gwasan de nitgi. Yek ta bal atl gwasan man Yisiraila de gwasan.

²⁰ Nak gwisi pi ka gin zabal de wupsi na de kutl namtan.

<<Kaal da nu, yek Nya ngusisi balti man kisti gaba de bacina. Hal yek tale multi ji Samaila man dlamti gaba ga Nya.

²¹ Yek mbalami ngemi de ta Nya balse guu, yek ta balse Shawulu yen ga Kish man boo ga Bilyaminu tik pal guu ga gin de kutl de wupsi.

²² Nya shit Shawuli wu, yek ta palli Dauda de guu gwasan. Yek Nya gaba ten Dauda de, <A mbi Dauda yen ga Yesse wi malgwe zan ten mbadl gwasi a ta ni ten mbadl wu, ta pali ilgwe a lami wu.>

²³ <<Tumal mil boo ga malgami kan Nya tulli man Yisiraila Yesu man kisti nak gwe ta dlalli gaba wu.

²⁴ A ba Yesu bo tul sowu, Yohana dlami man Yisiraila gaba ten bi cit atl gaa suk palti baptisma.

²⁵ De Yohana pak palti ilgwe Nya zitdu wugo, yek ta wuli de, <Kaa daman gwa we wok de ami wo? Amik de Almasihu so ca. Wowo, ta yi sudi kaal da ami, ti kan zaa kaptalan gwas mago a mbuki ta patl ka so.>

²⁶ <<Yilkeni jini, mil ji Ibrahim suk kii man banti Nya de ba man Yehuda ka sowu, mi kan tulli ni gaba ten bi kisti.

* **13:18 13:18** Ka lishti jon wo *Ama yek ta pi nashi*

27 Yek ba man Wurshelima suk guu jwasan yis Yesu so yek sa lilti ka. Yek sa njikan gaba ga man dlamti gaba ga Nya gwe asa dlamisi mas gas shukti gwasan wu.

28 Ko de basan mbi ilgwe a laki asa bal bi tlot ga Yesu sowu, yek sa ngem Bilatus de tas tloti.

29 Sa njikan mas ilgwe man dlamti gabe lishi tenti wu, yek sa yillat sut da ten guda yencimi ka, yek sa leпти ka gazukdi.

30 Ama yek Nya pallat kaami.

31 Yek majwe li Wurshelima sukti tet Galili wu, ngusi yenti gwasi ga multi wonti. Sik nima hwiti mbalan ilgwe sa yeni na gwel gwasan de pi na ti wu.

32 <<Mik nikii ma dlamti tami gaba gwe Nya dlalli suk aba jinan go

33 ta njikmi nii wi, mi mil jwasan de ta palli Yesu kaami wu. Nak gwe ni ga lishi ka Zabura na lop wu de,

<< <Ki wo yen gi kan,

Ase go a dan de aba† gwa wi.>‡

34 Nya palli Yesu kaami tot ka gazukdi bas po mash so da. Gem kan Nya njikan gaba gwe ta dlam wu, de ta pallat kaami wu, gwe wule.

<< <Ba zikii ang na gem nak gwe a dlallit gaba Dauda§ de ba pali wu.> >>

35 Ni ga lishi ka Zabura gon dade,

<< <Ka zak man cilti gwa tas moki ka so.>

36 <<Dauda pak palti wul ka multi jwas wugo, yek ta mashi. Yek sa leпти mal aba jwasi, yek dli gwas moki ka.

† 13:33 13:33 SogoA zak wi ‡ 13:33 13:33 Yen Zab 2:7. § 13:34 13:34 Yen Ish 55:3.

37 Ama Yesu de Nya pallat kaami go ta moki so.

38 <<Yilkeni jini, a lami tak yisi de tumal Yesu wu kan Nya a taas byas wul ji mbalan ka.

39 Mas majwe ngassi ten ti go sa mbi kisti, ama ba mbat gaba ga Musa a man kisti mbalan so.

40 Pan dem'dem ba ilgwe man dlamti gaba Nya dlam wu pi tenkii so,

41 << <kumini kii, de a kaa jeti na shin ga Nya wu.

Ta banti cikii akaa mashi

nak de ba pal ilgon ka multi jwakan,

ilgwe bakaa bal gem de amik pali sowu

Ko ta malgon hwikii de a pali wu.>*>

42 Bulus suk Barnabas ba yil daka bii ngemti Nyami ka go, yek mbalami ngemsi de tas ya mbalisi dlamti gaba ten wul jwisi da, gas shukti gwasan man tulti.

43 Mbalan zigaa wu, yek man Yehuda suk majwe te ka kopti Nya ga man Yehuda na ndali mbadl wu kop Bulus suk Barnabas. Yek kaa Bulus suk Barnabasi ndallisi gahwulan de tas ci cina na zat mbadl gwasan ten Yesu.

44 Gas shukti po ballat tet wugo, yek mas man bami mogaa tas kum gaba ga Nya.

45 Yek man Yehuda yeni de mbalan wonti mogaa wu, yek sa daka i'e, yek sa ngusi nget ilgwe Bulus nama dlamti wu. Yek sa ngusi byalti gwasu.

46 Yek Bulus suk Barnabas gaba bana banti so yek sa wule, <<Mbun de takii man Yehuda kaa kum gaba ga Nya cina. Ama nak de kaa nge wu, kaa mbok ang wi de kaa mbuki tak mbi mbadl

* 13:41 13:41 Yen Hab 1:5.

gwe ba a paki sowu so. Mi wo mali mal majwe ba man Yehuda ka sowu.

⁴⁷ Go yek de ilgwe Nya zini wu,
<< <A lakkii† wi de cilti ga majwe ba man Yehuda ka sowu.

Tak‡ tullan kisti ka dii atli mas.>§ >>

⁴⁸ Majwe ba man Yehuda ka sowu kumi nu wugo, yek sa pal hwol tuki i'e, yek sa dlam de gaba ga Nya zok gaba kan. Yek majwe Nya botlsi de sa mbi mbadl gwe ba a paki sowu kasi ngassi ten Yesu.

⁴⁹ Yek gaba ga Nya ngusi lakti ang danka bami ka mas.

⁵⁰ Ama yek man Yehuda cok modli jon jwe banti Nya majwe de a mbalan nallasi wu, suk kidi maani ji bami. Yek sa tlil nget ga Bulus suk Barnabas, yek sa mbolsi daka ban gwasan ka.

⁵¹ Yek sa bat kushka ga bami da ten asan gwasan ka, ta dan de ilgwe a daami man bami wu, yek sa li Ikoniya.

⁵² Yek man kopti jwe ni kali wu njikan na hwol tuki suk Shishi ga Nya.

14

Bulus suk Barnabas ka ban Ikoniya

¹ Yek Bulus suk Barnabas li ka lu motgaa ka ban Ikoniya nak gwe asa kul pali wu. Yek sa dlam gaba ga Nya mbalan, yek man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu ngassi ten Yesu.

† 13:47 13:47 Na bi Giris wo mbalan de nam kan. ‡ 13:47 13:47 Na bi Giris wo mbalan de nam kan. § 13:47 13:47 YenIsh 49:6.

² Ama yek man Yehude jwe nge ngassi ten Yesu wu cok majwe ba man Yehuda ka sowu, yek sa lil dlo gwasan suk man koptisi ka.

³ Mas na nu yek Bulus suk Barnabas lam multi kali asa nama dlamti gaba ga Nya, a Nya mbok ang de ilgwe sa dlam go gem kan, nak de ta laki yek sa pal wul cit banti wu.

⁴ Yek man bami tatl de lop, jon pi kaal man Yehude, a jon wo yek sa pi kaal mil shinti.

⁵ Yek majwe ba man Yehuda ka soju, suk man Yehude mas na bacina jwasan ngwe tas bosu asa laksi na ye.

⁶ Yek mil shinti kumi ka, yek sa ab te ka ban ji Likoniya ka. Jwe a mbe de Listera suk Dabe wu, suk lujwe ni njaa kali ju.

⁷ Yek sa ngusi dlamti tami gaba ten Yesu kali.

Bulus dlam gaba ga Nya a Listera suk Dabe

⁸ Kulki gon ni da na zhila gwe de ta man lat na asan sowu ka ban Listera.

⁹ Ta katti kan gaba gwe Bulus nama dlamti wu. Yek Bulus wutit gwel, ta yeni de mali bal gem de ta ndokti wu,

¹⁰ yek Bulus tlil yal nya yek ta wulti de, <<Tlinya tak dlat na asan gwa!>> Yek ta yil nya yek ta njel lat na asan.

¹¹ Mbalan jwe mogaa wu yen ilgwe Bulus pali wu, yek sa tlil yal gwasan mas jwasan yek sa wuli na bi gwasan de, <<Nya pal nak mbalan yek ta susut malanni wi.>>

¹² Yek sa zi shin Barnabas de Zewus, Bulus wo yek sa mbet de Hames nak de tik de man gaba wu.*

¹³ Yek guu waal ga Zewus gwe bii waal gwas ni te kaal ban kawu tala tla suk buzha te ten bal dlabii bami ka. Na ti na man bami lami de tas bal gal ka shin ga Bulus suk Barnabas.

¹⁴ Bulus suk Barnabas mil shintisi kumi nu wugo, yek sa pal duu tuki, yek sa kesh luka jwasan ka, yek sa li te ka lu gwe mbalami mogaa wu ka bale bale asa nama wulti de,

¹⁵ <<Yek laki de kaa nama palti nu ye? Mi mago mbalan kan nak kii sole. Gaba man tamti kan ma tulli kii tak zakan iljwe kaa nisi ma ngusti atl de ba mbadl nisi da sowu. Tak palan tet mal Nya gwe mash sowu, a tik pal dlo nya, suk dii atli, suk bal ze suk mas wul jwe ni gibi wu.

¹⁶ Ka gin jwe nda na kaal lu go Nya zak mbalan tas pal ilgwe sa lami wu.

¹⁷ Mas na nu, ta bo taba zakti ga mbalan bana ilgwe a laki asa daamti sowu so. Tik nikii de man balti ze sut nya suk mbuni watlan, ata kul balkii ilga nguki kangwe a kum kii wu, ata laki akaa dan na hwol tuki.>>

¹⁸ Mas na gaba jimi de sa hwisi wu, yek sa ngo kanti gwasan gaa. Ten de si wo sa bal gal ka shin gwasan.

¹⁹ Ama yek man Yehuda jwe yil tet Antakiya suk Ikoniya ju mani na mbalami. Yek sa lak mbalami ten lakti ga Bulus na ye, yek sa dlakti te kaal ban ka sa dam gwa gwe ta mash wi.

* **14:12 14:12** ka kopti ga man Roma wo Zewus kan asa mbet de bal nya, a Hames kade wokili gwasi.

²⁰ Yek man kopti lak gandalti wu yek ta tlinya, yek ta pal te ka ban ka. Lu dlo wugo yek ta zigaa te Dabe ka suk Barnabas.

Bulus suk Barnabas pal te Antakiya ka ka atl ga Siriya

²¹ Bulus suk Barnabas dlam tami gaba ka bami gwisi yek mbalan wonti ngassi ten Yesu, yek sa pal te ka ban Listera ka suk Ikoniya, suk Antakiya,

²² yek sa ngusi ndallat mbadl man kopti, yek sa ndallisi daala de tas dlal ten ngasti ten Yesu. Yek sa wulsi de, <<Ngetli kan tan tla bomti i'e, apaa ma te ka Nya de guu.>>

²³ Yek Bulus suk Barnabas botlisi majwe a damisi de bacina[†] ka lu motgaa ngemti Nya jwasan wu. Yek sa pal kalkaze, yek sa ngemisi Nya gwe sa zi mbadl tenti de, ta zisi ang wu.

²⁴ Sa kobi ka atl ga Bisidiya wu, yek sa mbuki Pampiliya.

²⁵ Sa dlam gaba ga Nya a Perga wu, yek sa su Ataliya.

²⁶ Tet Ataliya go yek sa te ka jirgi ze, yek sa pal Antakiya. Kalu gwe ngemisi Nya ten wul ga Nya gwe sa pak palti wu.

²⁷ Sa mbuk lu wu, yek sa mo man kopti, yek sa hwisi mas ilgwe Nya pali tumalsi wu. Suk kangwe Nya buli gwel majwe ba man Yehuda ka soju yek sa ngassi ten Yesu wu.

²⁸ Yek sa mul wonti suk man kopti kali.

[†] **14:23 14:23** Sogo Barnabas mbok ang ten jon kasi de bacina jwasan Sogo Barnabas laki yek sa mbotl jon kasi de bacina jwasan

15

*Motgaa kusti gaḅa kidi ji maṇ kopti a Wurshe-
lima*

¹ Yek maṇ Yehuda maṇ kopti jon tet Yehudiya tul Antakiya, yek sa ngusi hwiti maṇ kopti de, <<Kume sa salkii naḱ gwe mbaṭ gaḅa ga Musa dlam wu sogo ka mbi kisti so.>>

² Bulus suk Barnabas dlaḱ gaḅa suk majwisi i'e. Yek maṇ kopti botlsi suk maṇ kopti jon taṣ to Wurshelima taṣ mbi bacina suk mil shinti ji botli jwe ni kaḷi wu taṣ gaḅa suksi ten gaḅa gwisi.

³ Yek maṇ koptisi laksi tantu sut Wurshelima yek sa kobi tu Pinikiya suk Samariya. Yek sa hwi maṇ kopti jwe ni ka lu jwisi kangwe majwe ba maṇ Yehuda ka soju ngassi ten Yesu wu. Kumti naḱ gwisi lak maṇ koptisi ten palti hwol tuk i'e.

⁴ Sa bal Wurshelima go, yek mil shinti ji botli suk maṇ kopti suk bacina jwasan palisi dem na palti. Yek Bulus suk Barnabas hwisi ilgwe Nya zisi ang yek sa pali ka majwe ba maṇ Yehuda kawu.

⁵ Yek maṇ kopti jon jwe maṇ Paresi kaḁe si wu tlinya yek sa wule, <<Ngetli kan ta saḷ maṇ kopti jwe ba maṇ Yehuda ka soju, asa kop mbaṭ gaḅa ga Musa.>>

⁶ Yek mil shinti ji botli suk bacina ji maṇ jwasan mogaa taṣ kus gaḅa gwisi.

⁷ Sa kusi i'e wu, yek Biturus tlinya yek ta wulsi de, <<Yilkeni jini, kaa yisi de ka multi jon duk go Nya botlanni ta majwe ba maṇ Yehuda ka soju kum gaḅa maṇ tamti taṣ ngasti ten Yesu tumalanni.

⁸ Nak de Nya wo man yisti mbadl ga mbalan kawu, yek ta mbok ang de ta kansi wi de ta balse Shishi gwasl nak gwe ta balanni wu.

⁹ Yek ta pol mbadl jwasan ka tumal ngasti gwe sa pali wu, nak gwisi mbok ang de Nya hul dlo ganan suksi so.

¹⁰ Ke nuk go yek laki de kaa nama lamti tak zi palti ilgwe manan ngetl ganan, mi suk aba jinan wu man kopti jin ye?

¹¹ Nak gwe ma balan gem de tumal alheri ga Bagaa Yesu kan ma mbi kisti wu, nu kan si mago sa ngassi ten Yesu.>>

¹² Yek mas mbalami dam mbetlak asa nama daamti gwasan de Biturus gaba wu. Yek sa ngusi katti kang Barnabas suk Bulus de sa dlamti wul cit banti jwe Nya pali ka majwe ba man Yehuda ka so tumalsi wu.

¹³ Barnabas suk Bulus pakisi dlamti gaba wugo yek Yakubu wule, <<Yilkeni jini, katini nini kang.

¹⁴ Siman* hwini kangwe Nya tul mal majwe ba man Yehuda ka sowu yek ta palli jon de mbalan jwasi.

¹⁵ Nu kan gaba ga man dlamti gaba Nya dlam, gwe ni ga lishi de,

¹⁶ << <Kaal da gwisi wo ba pal sudi,
a palli boo guu ga Dauda gwe nda kawu de guu da,

ba kin lu guumi da,
a palli gus boo guumi liisi.

¹⁷ Ta naa mbalan ngo Nya da,

* **15:14 15:14**Na bi Giris wo de Saminu, a hwa mbeti ke Siman; gwe yek de Biturus wu

mas suk majwe ba_mān Yehuda ka_so de asa_
mbe shin gi wu,

ami Nya, amik dlam nu>†

¹⁸ Nu kan a dlalli gaḃa ka_tlal multi jon teka.‡

¹⁹ <<Gaḃa gi wo yek de, baṇ lakan majwe ba_mān Yehuda ka_sowu jwe pal tet mal Nya wu ka_bomti so.

²⁰ Da nugo, taṇ lishisi de baṣ nguk ilgwe sa_taki gunki wu so. A baṣ pi paḃaṇ so, a baṣ nguk hwu wul suk hwulan so.

²¹ A dlam nu naḃ de ten mbaṭ gaḃa ga_Musa kan a mān Yehuda ngusi dlamti gaḃa ḃanka_lu motgaa jwasan ka, mas gas shukti gwasan ka_gin jon ka.>>

Ilgwe kidi ji mān kopti balli mān kopti jwe ba_mān Yehuda ka_soju

²² Yek mil shinti ji botli, suk bacina ji mān kopti suk naa mān koptisi mas botl majon tet gipsi. Yek sa_shinsi te Antakiya ka suk Bulus suk Barnabas. Majwe sa_botlsi go sik de, ka Silas suk Yehuda gwe asa_mbet de Barsabas wu. Silas suk Barsabas wo bacina ji mān koptisi kaḃe si.

²³ Yek sa_balsi lishti gwe wule:

Mi, mil shinti ji botli, suk bacina ji mān kopti, yilkeni jwakan.

Kii mān kopti de ba_mān Yehuda ka_so jwe ni a Antakiya suk Siriya suk Silisiya wu.

Ma_nama gaḃet gwakan ḃa.

† 15:17 15:17 Yen Amo 9:11,12. ‡ 15:18 15:18 Ka_lishti jon wo de Wul 18 Jwe Baga Nya ka_yisi palti wul gwas gin wonti tek kan

²⁴ Ma kumi de jon jinan li malkii bana yisti ganan so, yek sa gulsu mbadl gwakan na ilgwe sa hwikii wu.

²⁵ Yek ma mo bi ganan de tan botl yelan jinan jon, ama moosi suk Bulus suk Barnabas tan shinsi mal malkii

²⁶ majwe bal gaa gwasan ten palti wul ga Almasihu Yesu Bagaa wu.

²⁷ Nuk laki yek ma nama shinti ga Silas suk Yehuda, tas hwikii ilgwe ma ballikii wu na bi gwasan.

²⁸ Tami Shishi ga Nya da de ban zikii bal ilgon gaa so, de ba jin ka sowu.

²⁹ Bak ngukan ilgwe asa bali ka lu waal wu so, bak ngukan hwulan so, bak ngukan tlu ga hwuu wul so. Bak pan palan so. Mbun de tak zakan mas wul jwisi.

Se gasi gon jwakan.

³⁰ Yek sa shin majwisi yek sa li Antakiya, yek sa mo mas man kopti yek sa balsi lishti gwisi.

³¹ Sa yen lishtisi wugo yek sa pal hwol tuki, nak de gaba gwe ni gibi wu ndallisi gahwulan ten ngasti ten Yesu gwasan wu.

³² Yehuda suk Silas hwi man koptisi gaba ndallat gahwulan suk balti ndalti i'e, nak de si wo man dlamti gaba ga Nya kade si wu.

³³ Sa nak lam multi kali wu, yek man koptisi pallisi bi na gaba tami mbadli, yek sa pal gazan mal majwe shinsi wu. §

³⁵ Yek Bulus suk Barnabas sa a Antakiya, yek sa mboki ang mbalan wonti ten gaba ga Nya kali.

§ 15:33 15:33 Ka lishtisi jon wo de Si 34 Ama Silas wo yek sa a a kali

Hwulti ga kaa Bulus suk Barnabas

³⁶ Lam multi wu, yek Bulus hwi Barnabas de, <<Ma pal teka tan kus ban jwe ma dlam gaba ga Nya kali ju, tan bo yen kangwe sa bal na ngasti ten Yesu wu.>>

³⁷ Yek Barnabas lami de tas kan Yohana gwe asa mbet de Markus wu tas li suksi.

³⁸ Yek ba tami Bulus da so nak de Markusi zaksi de sa li Pampiliya bata ci cina na dlamti gaba ga Nya suksi sowu.

³⁹ Yek sa njel dlakti gaba ka dlo gwasan yek sa hwuli. Yek Barnabas kan Markus yek te ka jirgi ze yek sa li te Kuburus ka.

⁴⁰ Bulus wo yek ta botl Silas yek sa zigaa, de man kopti ngemisi Nya de tas zisi ang wu.

⁴¹ Yek ta li ban Siriya suk Silisiya yek ta ndallisi gahwulan.

16

Timoti mo asan suk Bulus suk Silas

¹ Yek Bulus tul a Dabe, tet kali go yek ta li Listera, ka lu gwe man kopti gon gwe asa mbet de Timoti ni na danti wu. Ana gwas ga Timoti wo nga Yehuda man kopti wu, a aba gwas wo man Giris.

² A man kopti jwe ni Ikoniya suk Listera dlam hwa gaba tenti.

³ Bulus lami de tas mo asan suksi ten lat gwasan, yek ta salti nak de man Yehuda jwe ni kali wu mas yisi de aba gwas wo man Giris kawu.

⁴ Yek sa ngusi matlti danka ban jwe ni kali ju ka, asa nisi ma hwit ilgwe bacina ji man kopti suk mil

shinti ji botli a Wurshelima dlalli de ta man kopti kofi wu.

⁵ Yek man koptisi mbi ndalti ten ngasti ten Nya gwasan, asa nama wontat tli mas cin.

Nya Buli Gwel Bulus ten Ilgwe a Pi na Malgon a Makedoniya wu

⁶ Yek Bulus suk yelan lat jwas li danka ban jwe ni ka atl ga Pirijiya suk Galatiya ju. Ama yek bata dlam gaba ga Nya a Asiya so nak de Shishi ga Nya zaksi de tas dlam kali sowu.

⁷ Yek sa li tet ten mbat ga atl ga Misiya wu, yek sa ngwe de tas te Betiniya ama yek ba Shishi ga Nya zaksi so.

⁸ Yek sa kofi a njaa mal atl ga Misiya, de sa su Turawas wu.

⁹ Gas bal go, yek Nya buli gwel Bulus, yek ta yen man Makedoniya gon, mali dlat nya ata nama ngemti gwasi de, <<To tot Makedoniya tak zisi ang ne.>>

¹⁰ Nya buli gwel Bulus wu yek ma yisi de ta mbe ni tan dlam tami gaba ten Yesu kali, yek ma to Makedoniye bale-bale.

Cit atl gaa ga Lidiya a Pilibi

¹¹ Tet Turawas go yek ma te ka jirgi ze, yek ma li Samotiras. Lu dlo wugo yek ma li Niyopolis.

¹² Tet kali go, yek ma li Pilibi bal ban ga Makedoniya ka atl ga Roma. Yek ma lam multi kali.

¹³ Gas shukti ga man Yehuda bal wu, yek ma yil te kaal dlabii bami ka yek ma su tu dlalka, lu gwe ma zi de ma mbi lu ngemti Nya wu. Kali kan ma dami yek ma hwi gaba modli jwe mogaa kali wu.

¹⁴ Gon ka modlisi de kaatini kang go shin gwas kaḁe Lidiya, man wulti tutul ka kaḁe ti tet ka ban Tayatira, ata ngusi Nya atli. ta kum gaḁa gwe Bulus nama dlamti wu yek Nya tan mbadl gwasi yek ta ngasti ten Yesu.

¹⁵ Yek sa pali baptisma Lidiya suk man lubii jwas jwe ngassi ten Yesu wu. Yek Lidiya wul ni de tan li lubii datka. Ta dlam de, <<Kaa yisi de a ngassan ten Bagaa Yesu wu, ningo lak daman a daaka.>> Yek ta mani na mi.

Let ga kaa Bulus suk Silas

¹⁶ Gas gon ama nama lat ka lu ngemti Nya, yek ma moo suk zhel yen kili gon man mazhe gwe a mazhe lakti ata man dlamti ilgwe a pi wu. Ata mwe bal wulpi bagaa gwasi ten palti nak gwisi.

¹⁷ Yek yen kilisi ngusi kopti ga Bulus suk naa yilkeni jinan ata nama dlamti to nya kaḁe, <<Majin jo zhel ji Nya Bal Kakshe kan, sa tuli dlamti gaḁa ten kangwe kaa mbi kisti wu.>>

¹⁸ Ta ngusi palti nu multi wonti. Yek mbadl ga Bulus lak lil wu, yek ta ballati, yek wul mazhe de, <<Ka shin ga Almasihu Yesu, a nama wulti gwa de tak yil daka ti ka!>> Yek mazhesi zakti kali-kali.

¹⁹ Bagaa ji yen kilisi yeni de sa po mbi wulpi sowu, yek sa dop Bulus suk Silas yek sa talasi ka lu motgaa mal man kisti gaḁa.

²⁰ Yek sa tullasi dlaboo kisti gaḁa yek sa wuli de, <<Majin jo sa nima gulsat ga man ban gee i'e. A man Yehuda kan,

²¹ sa nama wulti de tan palan wul jwe mbun de tan mi man Roma pali sowu.>>

²² Yek mas mbalan tlinya ka ten Bulus suk Silas, yek sa nget bot gwasan. Yek man dlaboo kisti gabe dlalli gaba de, ta tusisi luka ka a bosu na tlemndi.

²³ Sa bosu i'e wu, yek sa lesi ka ka lu leti. Yek sa wul man batti lwisi de tas zi gwel tensi i'e.

²⁴ Yek sa hwit nu wu, yek ta telsi su ka punka leti gwe ni te ka bii letisi kawu, yek ta balisi asan ka ka dlo ji gudal yencin de lop.

²⁵ Ka dlo gas ballu de Bulus suk Silas nama ngemti Nya asa nama wulti koo tasi ga Nya, a majwe de lesi pak ju nama kumti gwasan wu.

²⁶ Sa yi nugo, yek atl wuni na ndalti, hal yek zhila bii gwe sa lesi gifi wu wuni. Nama pat nu yek mas bi dlabii lu letisi bul ka, yek zaa galla jwe sa balisi ang daju batl ka.

²⁷ Man batti lwisi padal wi de ta yen dlabiimi ga buli kawu, yek ta yilli bal puka gwasi tas tlo gaa gwas ka. Ta dam gwa we majwe lesi kaju ab wi.

²⁸ Yek Bulus wulti to nya kade, <<Bak kumi cwo gaa gwa so, ma ni da mas jinan!>>

²⁹ Yek man batti lwisi kum gas ga cilti wutu, yek ta te ka biimi ka na apti, yek ta lak nda a cina da Bulus suk Silas ka a tli gwas nama dadalti.

³⁰ Yek ta yillas tet debal, yek ta ngemsi de, <<Bacina jini, yek ba pali ta mbi kisti ye?>>

³¹ Yek sa ballit de, <<Ngaski ten Bagaa Yesu apaa ka mbi kisti, ki suk mas man lubii jwa.>>

³² Yek sa hwit tami gaba ten Yesu, suk mas man lubii gwasi.

³³ Ka gas gwasi kan ta kan Bulus suk Silas yek ta polisi usu jwasan ka. Yek Bulus suk Silas palisi baptisma kali-kali, na ti na man lubii gwasi mas.

³⁴ Ta ngusi pal̄ti hwol tuki nak̄ de ta ngasti ten Nya wi suk mas man lubii gwas wu. Yek ta tala kaa Bulus suk Silas lubii datka, yek ta balsa ilga nguki.

³⁵ Lu tlo wugo yek man kisti gabe shin man hapti dlo mal man batti lu letisi de, <<Zak ma ju tas zigaa.>>

³⁶ Yek man batti lwisi wul Bulus de, <<Man kisti gaba bal bi de ta zak ki suk Silas wi. Ningo zangaa na tami mbadli.>>

³⁷ Yek Bulus wul man hapti dlomi de, <<Mi wo man atl ga man Roma kan, ama yek sa boni ka dlo mbalan a basā kisini gaba paa so. Yek ningo sa ba lam zakti ganān mukli a? a pi nu so, tas sak patl̄ni na gaa gwasan.>>

³⁸ Yek man hapti dlomi tok hwi man kisti gabe, sa kumi wi de Bulus suk Silas wo man Roma kawu yek banti cisi.

³⁹ Yek sa li tet ka lu letisi, yek sa balsa bii, yek sa yillasi daka bii letisi ka. Yek sa ngemsi de tas zak bami.

⁴⁰ Bulus suk Silas yil daka lu letisi kawu, yek sa li lubii da Lidiya ka. Kali kan sa mbi man kopti, yek sa ndallisi daala, yek paa sa zigaa.

17

Bulus suk Silas a Tasalonika

¹ Sa kofi tu Ampibolis suk Apoloniya wu, yek sa li Tasalonika ka lu gwe lu motgaa ni kali wu.

² Yek Bulus ngusi tet ka bii ngemti Nyami ata nisi ma gaba tet ka gaba ga Nya, mas gas shukti gwasan de mekan nak gwe ata kul pali ka mas lu jwe ta li ju.

³ Ta mbokisi ang de Almasihu* wo ngetli kan tas tla bomti ata mashi, apaa ta tli daka mashkan ka tot daka majwe mash wu ka. Yek ta wulsi de, <<Yesu gan de a nikii ma gaba tenti go tik de Almasihu.†>>

⁴ Yek man Yehuda jon ngassi ten Yesu yek sa mogaa suk Bulus suk Silas. Majwe ba man Yehuda ka sowu jwe banti Nya wu ngassi ten Yesu yek sa mogaa suksi pak, suk kidi modli ji bami wonti.

⁵ Yek man Yehuda jon dakal, yek sa mbe mil yetal tet ka lu motgaa wulti wuli yek sa tlil dlanti ka bami. Yek sa li lubii da Jason ten ngot ga Bulus suk Silas tas tolsi ka dlo mbalan.‡

⁶ Yek basa mbi Bulus suk Silas sowu, yek sa dop Jason suk man kopti jon, yek sa talasi cina da kidi ji bami ka, yek sa wul kidi ji bami de, <<Majin de sa nama gulsat ga mbalan ten dii atl mas go sik ballu a de,

⁷ a Jason ka kansi de mandaki a lubii datka. Mas jwasan sa nama dakcit mbat ga gaba Kaisar asa nama wulti de guu gon ni da asa mbet de Yesu.>>

⁸ Kidi ji bami suk mbalan jwasan kumi nu wugo, yek ili gulsasi mas.

⁹ Yek sak lak Jason suk naa man koptisi tas batl wulpi zakti gwasan, yek paa sa zaksi.

Bulus suk Silas li Beriya

¹⁰ Gas gil wu, yek man kopti lak Bulus suk Silas tantu lat Beriya. Sa mbuki li wu yek sa li ka lu motgaa.

* **17:3 17:3** Sogo Kiristi † **17:3 17:3** Sogo Kiristi ‡ **17:5 17:5**
Sogo Motgaa mbalan

¹¹ Mañ Beriya wo sa lami de taş kati kan gaḅa ga Nya man mañ Tasalonika. Naḱ de sa kan gaḅe gwe Bulus hwisi wu na hwol tuki, yek sa ngusi bodlaṭti taş yisi de ko ilgwe ta hwisi go gem kawu.

¹² Yek mañ Yehuda wonti suk kiḱi maani suk modli jwe ba mañ Yehuda ka sowu wonti ngassi ten Yesu.

¹³ Yek mañ Yehuda jwe ni Tasalonika wu kumi de Bulus nama hwit mbalañ gaḅa ten Yesu a Beriya wu, yek sa kaḱi yek sa sak gulsu mañ baṁi yek sa coksı.

¹⁴ Yek mañ kopti lak Bulus te ten bicikḱi ka baḱe-baḱe. Ama Silas suk Timoti wo yek sa sa a Beriya.

¹⁵ Majwe lak Bulus tantu wu tullaṭ a Atina wu ba pal gazañ go yek Bulus shinsi de taş wul Silas suk Timoti de taş kopti teḱi baḱe-baḱe.

Bulus a Atina

¹⁶ Bulus nama baṭti gwasan a Atina nu wu yek ta yen gunki wonti, jwe a mañ baṁi ngusisi atl wu, yek mbadl lilit i'e.

¹⁷ Yek Bulus suk mañ Yehuda suk majwe ba mañ Yehuda ka sowu, jwe banti Nya wu ngusi bodlaṭti gaḅa ga Nya ka lu motgaa ga mañ Yehude. Yek Bulusi hwi gaḅa mas majwe motgaa ka lu wulti wul kawu ten Yesu.

¹⁸ Yek motgaa ga mañ lishti jon, jwe asa mbesi de mañ Abikuriya suk Sitokiya ju ngusi dḱakti gaḅa suk Bulus. Yek jon jwasan kum gazi de, <<Yek mañ shilañ gan a dḱam kam ye?>> Yek jon po wule, <<Gon ata nama gaḅa ten gunki jwe bama yisansi sowu.>> Ilgwe laki yek sa dḱam nugo yek de, sa kum Bulus ten gaḅa ten Yesu suk tḱit ḱaḱa maşhkan ka kaal ḱa maşhkan.

¹⁹ Yek sa tala Bulus dlaboo damti gwe asa mbe de, <<Arepagus wu.>> Yek sa wulti de, <<Bo hwini pyal ilgan de ka nima mbokti ang mbalan dani wu.

²⁰ Ka ni nima mokti ang ten pyal wul, ma nama lamti tan yis gaami.>>

²¹ (Mas man Atina suk mandaki jwe ni a dee go, ten katti kang suk gaba ten pyal wul kan asa sa.)

²² Yek Bulus tlinya ka dlo ga man damti Arepagusi yek ta wul kidi ji bami de, <<Man Atina, a yeni go ka mas pat jwakan kii wo man ngot Nya kan.

²³ De a matl ka ban go yek a ngusi yenti wul jwe akaa ngusisi atl wu, yek a yen bagadi gwe kaa lishi dani de, <Gan go bagadi ga ilgwe a mbalan ngusit atl de bama yisanti sowu.> Nya gwe akaa ngusit atli ama bakaa yisti sowu, hanta mbokikii ang tenti.

²⁴ <<Nya gwe pal dii atl suk mas wul jwe ni dani wu, tik de Bagaa ga dii atli suk boo nya, ti wo bata dan ka bii gwe a mbalan kin wu so.

²⁵ A ba mbalan a mani palti Nya ilgwe ta lami wu so, nak de ti gaa gwas wo tik pal mbalan suk wul man mbadl mas wu.

²⁶ Tumal mbalan de nam kan ta pal mas mbalan jwe ni ten dii atl wu, ten de ta dii atli dan de gwasan. A tik lak kangwe danti gwasan suk lu gwe sa dam wu a ni wu.

²⁷ Ta pali nu ta mas mbalan ngo lu gwas i'e asa lamti ka mbadl jwasan tas mbit da, ko de Nya dlenti suk mas jinan sowu.

²⁸ <nak de tumalti kan mas damti suk palti wul jinan ni.> Nak gwe man manti bi jwakan dlam wu

de, <Mi wo mil jwas kan.>

²⁹ <<Naḵ de mi wo mil ji Nya kawu, baṇ zaṇ de Nya wo naḵ zinariya sogo azurpa sogo naḵ ye gwe mbalaṇ paḷi ka so, baṇ daṃaṇ de ti wo ilgwe mbalaṇ paḷi na ang gwasan wu ka so.

³⁰ ka multi tek jo, wundaḷ ji kadlaṇ jwisi hwot Nya so. Ama ningo yek ta nama wulti mbalaṇ mas de taṣ ci atl gaa, mas lu jwe sa ni wu.

³¹ A hwikii nu, naḵ de Nya zi cin gwe ta kisi gaḃa mas mbalaṇ na gem tumal maḷgwe ta botlti wu. Nya mboki ang mbalaṇ ten naḵ gwisi de ta palli maḷgwe ta botltisi kaami wu.>>

³² Sa kum bi tlit daḵa maṣkan ka ga mbalaṇ wugo yek jon des njwaa, ama jon wo yek sa wule, <<Ma ya lam kumti gwa ten bi ilgami da.>>

³³ Ten nu kan yek Bulus yil daḵa motgaami ka.

³⁴ Yek maani jon kaḷi cugaa suk Bulus yek sa ngassi ten Yesu. Majwe cugaa sukti jo sik de, kaa Deyonius man daṃti motgaa Arepaguus, suk kili gon gwe asa mbet de Damaris, suk naa mbalami jon da jwe ngassi ten Yesu pak ju.

18

Bulus dlam gaḃa ga Nya a Korinti

¹ Kaal da nugo yek Bulus zak Atina yek li Korinti.

² Kaḷi kan ta mo suk man Yehuda gon de asa mbet Akila man Pontus. Maḷgwe ya yil tet Italiya suk kili gwasi gwe asa mbet de Pirisila wu, naḵ de Kaludiwus guu ga Roma laki ta mas man Yehuda zak atl ga Roma wu. Yek Bulus la yenti gwasan,

³ nak de Bulus mago man mokti kul kan naksi wu, yek ta dam suksi yek ta ngusi mokti kul suksi.

⁴ Yek Bulus ngusi gaḅa suk man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu kangwe sa yis gaami wu, taṣ dlaksi tet mal Yesu Almasihu ḁa.

⁵ Silas suk Timoti tul tet Makedoniya wu, yek Bulus dlal gal ten dlamti gaḅa man tamti. Ta hwi man Yehudasi de Yesu kaḁe Almasihu.

⁶ Yek man Yehuda nge kumti gwasi yek sa dlam byas gaḅa tenti, yek Bulus batisi kushka ga lukaḁ gwasi yek ta wule, <<Ta hwulan gwakan dlal ten gaa jwakan, ze gi po yi gibi so. Ningo ba li mal majwe ba man Yehuda ka sowu.>>

⁷ Yek Bulus zak lu motgaami yek ta li lubii ḁa Titus Justus ka. Malḡwe ba man Yehuda ka sowu, gwe de ata ngusi atl Nya wu.

⁸ Yek Kiribus bacina ga lu motgaami suk mas man lubii jwas ngassi ten Yesu Bagaa. Man Korinti wonti jwe kum Bulus wu mago sa baḁ gem yek sa palisi baptisma.

⁹ Gaṣ gon ka gasi, yek Yesu Bagaa buli gwel Bulus, yek ta wulti de, <<Ba banti cik so, ngusi dlamti gaḅa man tamti, baḁ dam mbetlak so.

¹⁰ A ni sukki, malgon a man tulti ata kumit cwo so, mbalan wonti ka ban gan a dam de mbalan jini.>>

¹¹ Yek Bulus dam kali ga gin de nam na tatlti dlo, ata nisi ma mbokti ang ten gaḅa man tamti ten Yesu.

¹² A Galiyo ni de gobna ga Akaya, yek man Yehuda bel bi yek sa tulli Bulus ka lu kisti gaḅa.

¹³ Yek sa_gaḅa tenti de, <<Maḷgaṇ nima shelti mbalaṇ de taṣ ngusi atl Nya kangwe ba_mbaṭ gaḅa wule ta_pali sowu.>>

¹⁴ Bulus ba_nda gaḅa wu, yek Galiyo wul maṇ Yehuda de, <<Kaa nama_nalanti ten ilgwe ba_yek sowu, sogo byas wul wu, ani zoki ta kati kii kaṅg.

¹⁵ Ama naḱ de kumti gaḅ wul kaṇ ten bi wul gwakaṇ suk_mbaṭ gaḅa gwakaṇ go, laḱamaṇ ili na_gaa gwakaṇ. Ba pal_kisti gaḅa ten wundaḷ ga_gaḅa wu so.>>

¹⁶ Yek ta_yillaṣi ḁaḱa_lu kisti gaḅe ka.

¹⁷ Yek sa_pal ten Sostenus bacina ga_lu mot-gaami, yek sa_boti ten bii dlaboo lu kisti gaḅe ka. Ama yek ba_hwot Galiyo so.

Laṭ Siriya suk ka_Priska suk Akila suk Apolos

¹⁸ Bulus lam_danti a Korinti wu, yek ta_zak maṇ kopti jwe ni kaḷi wu, yek ta_li Siriya suk Pirisila suk Akila ka_jirgi ze. Ta_wutl gaa ka* a Senkiriya, naḱ gwe ta_dlalli gaḅa de ta_pali wu yek paa ta_nda zaṭgaa.

¹⁹ Sa_mbuki a Apisa wu, yek Bulus zak Pirisila suk Akila kaḷi. Ti_gaa gwas wo yek ta_li ka_lu motgaa ga_maṇ Yehuda yek sa_bodlal gaḅa suk maṇ Yehude.

²⁰ Sa_ngemti de taṣ ya daṁ suksi ḁa, yek Bulus nge.

²¹ Bulusi ba_zigaa go yek ta_dlallisi gaḅa yek ta_wule, <<Ba ya_pali, kume Nya lami wu.>> Yek ta_te ka_jirgi ze yek ta_zak baṇ Apisa.

* **18:18 18:18 Ta_wutl gaa ka**Palṭi nu wo de alama njikaṇti gaḅa gwe mbalaṇ dlalli wu kaṇ

²² Ta mbuk lu Kaisariya wu, yek ta sak gaḅe man kopti ji kali, yek paa ta li Antakiya.

²³ Bulus lam multi ka ban ga Antakiya wu, yek ta ngusi matlti danka lu ji Galatiya suk Pirijiya ka. A ta nima ndallat gahwulan man kopti mas.

²⁴ Yek man Yehuda gon asa mbet de Apolos, man Alekzandiriya tul a Apisa. Man yisti wul kaḁe ti, ata yis gaḁa ga Nya i'e.

²⁵ Man kopti jon hwi Apolos ten kangwe mbalan a kop Bagaa wu,[†] yek ta dloti ten mbokti ang mbalan ten kangwe sa kop Yesu wu ko de baptisma ga Yohana kan ta yisi tokte wu.

²⁶ Yek Apolos njel gaḁa ka lu motgaa, kaḁ Akila suk Pirisila kumti wu. Yek sa mbet tet lubii daasi ka, yek sa yilit gaami i'e kangwe kopti Nya ni wu.

²⁷ Apolos ba li Akaya go yek man kopti ndallit daala, yek sa palit lishti gwe ta bal man kopti jwe ni Akaya wu taṣ kan mandaki gwas da. Ta mbuk lu wu, yek ta zi-ang majwe ngassi ten Yesu i'e tumal alheri ga Nya wu.

²⁸ Nak de ta man ngetl ga man Yehuda jwe dlak gaḁa sukti ka dlo mbalan wu, yek ta mbokisi ang ka gaḁa ga Nya de Yesu kaḁe Almasihu.

19

Bulus dlam Gaḁa ga Nya a Apisa

¹ De Apolos yi Korinti go, yek Bulus kop tantu gwe kofi Korintisi yek ta mbuki Apisa. Yek ta lak mbi man kopti jon kali

[†] **18:25 18:25** Sogo Na mbadl de nam tumal Shishi ga Nya

² yek ta ngemsi de, <<Kaa mbi Shishi ga Nya ma, de ka* ngaskii ten Yesu wu?>>

Yek sa wulti de, <<Hwowo, ma yisi de Shishi ga Nya ni da so so pamma.>>

³ Yek Bulus po ngemsi da de, <<Yek wunda ga baptisma gwik sa palikii gwi?>>

Yek sa ballit de, <<Wunda baptisma ga Yohana wu.>>

⁴ Yek Bulus wule, <<Baptisma ga Yohana go, ga cit atl gaa kan. Ta hwi mbalan de tas ngassi ten Yesu malgwe a tul kaal daat du.>>

⁵ Sa kumi nu wugo yek sa palisi baptisma, na[†] shin ga Yesu Bagaa.

⁶ Bulus wutisi ang gaa wu, yek Shishi ga Nya susut tensi, yek sa gaba na zobsi bi,[‡] yek sa dlam gaba jwe Nya hwisi de tas dlam wu.

⁷ Wontat jwasan mbalan de cutl cet lop.

⁸ Bulus pal lip de mekan ata nama lat ka lu motgaa ga man Yehuda ata ngusisi dlamti gaba ga Nya na mbadl de nam. Ta ngusi dlakti gwasan ten bi ga Nya de guu.

⁹ Yek jon jwasan kangal ka, yek sa nge ngasti ten Yesu, yek sa ngusi dlamti byas gaba ten bi kopti Tantu ga Yesu te ka mbalan ka. Yek Bulus zaksi, yek ta yem man kopti yek sa ngusi gaba mas cin ka bal bii motgaa ga Tiranus.

¹⁰ Nak gwisi ngusi pati hal gin de lop yek mas man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu, jwe nama damti ka atl ga Asiya wu kum gaba ga Bagaa Yesu.

¹¹ Nya pal kidi wul cit banti tumal Bulus,

* 19:2 19:2 SogoKaal da † 19:5 19:5 SogoKa ‡ 19:6 19:6 SogoBi
jwe ba jwasan ka sowu

12 kangwe wul taasti lwani gwasi suk lukaḷ gwas ma wu, asa tale maṇ cwo suk maṇ mazhe. Asa ndoki a mazhesi yil dakaṣi ka.

13 Yek maṇ Yehuda jon jwe asa maṭl danka asa yilli mazhe daka mbalaṇ kawu, lami de tas ndok majwe mazhesi ni kasi wu na shin ga Bagaa Yesu. Asa wul mazhesi de, <<Na shin ga Yesu gwe a Bulus gaba tenti wu, a nikma wulti de tak yilka.>>

14 Mil de nitgi ji bal maṇ Paris gon asa mbet de Siba wu ngusi palṭi nak gwisi.

15 Gasi gon wo yek mazhesi ballisi de, <<Yesu co a yisanti, a Bulus mago a yisti, yek ki wo wok de ki wo?>>

16 Yek malgwe mazhesi ni kaṭi wu ndesi yek ta man ngetl gwasan. Ta palisi byas boti yek lukaḷ gwasan kesh ka, se nak sa yil tot daka lubiimi ka na apti koo dlisi na hwulan dan ten dli gwasan ka.

17 Maṇ Yehuda suk majwe ba maṇ Yehuda ka sowu jwe nima damti Apisa wu kumi nu wu, yek banti cisi i'e, yek shin ga Yesu Bagaa mbi nalti i'e.

18 Yek majwe ngassi ten Yesu wu wonti ngusi dlamti byas wul jwe sa pali wu ka dlo mbalaṇ.

19 Yek maṇ palṭi waal wonti, tulli kul lishti jwe asa pal waal da ju yek sa kweli ka ka dlo mbalaṇ. Wulpi gwe asa wul kul lishtisi da go, a pal 50,000 ga zinariya.

20 Na nu kan gaba ga Bagaa Yesu mbaṭl danka mbalaṇ ka yek ndal i'e.

21 Kaal da nak gwisi, yek Bulus zi ka mbadl gwas de ta li Wurshelima, ata kobi tu Makedoniya suk Akaya. Yek ta wule, <<Ngelti kan ta li Roma pak.>>

²² Yek ta lak Timoti suk Irastus majwe asa zit ang wu tas li Makedoniya, ti gaa gwas wo yek taya lam damti a Asiya da.

Dlanti ka ban Apisa

²³ Ka multi jwisi kan bi kopti Tantu ga Yesu gulsal mbalan i'e.

²⁴ Man desti azurpa gon gwe asa mbet de Demitiriyas, malgwe ata des azurpa ata palli de lu zat nak'en gunki gwe asa mbe de Aritimis wu. A man desti wul mbi wulpi i'e ten palti wunda ji wul jwisi.

²⁵ Yek Demitiriyas mbe man desti azurpe ka lu de nam suk majwe asa pal wunda ga wul jwisi ju. Yek ta wulsi de, <<Yelan jini, kaa yisi de ma nanma mbit wulpi nal ten desti azurpa gee.

²⁶ Kik ka kumi wu akaa nama yenti kangwe malgan de asa mbet Bulus wu nama shelti ga mbalan wonti tas gillaşi a de a Apisa suk mas atl ga Asiya wu. Ta nama dlami de gunki jwe mbalan pali go Nya ka so.

²⁷ Ilgwe ma nama palti wu kan mbalan a nge tokte so. Ama lu gwe a zi gunki man nalti Aritimis wu suk gunkisi gaa gwasi, ti de a mbalan ngusit atli ka atl ga Asiya suk mas dii atl wu mago ta po yi ten bi ilgon so.>>

²⁸ Sa kumi nu wugo yek mbadl lilisi, yek sa njel gaba to nya ka de, <<Gunki Aritimis ga man Apisa go man nalti kan!>>

²⁹ Njet nugo yek mas bami hwot ka, yek mbalami dop Gayus suk Aristakus yelan lat ji Bulus tet Makedoniya, yek sa talasi ka lu motgaa gwasan.

³⁰ Bulus lami de taş li mal mbalami, ama yek ba man kopti zakti so.

³¹ Yek bacina jon ka bami jwe de yelan ji Bulusi ju mago sa shinit lu de, baş te ka lu motgaami so.

³² Yek motgaami gulsi ka, jon nama ga ba ten ilgan a jon nama ga ba ten zobsi ilgon. A ba mbalami wonti gipsi yis ilgwe tullaşi ka li wu so pamma.

³³ Yek man Yehuda jwe ni ka mbalami wu jek Alekzanda tet cina, yek sa wulti de taş dlam ilgwe nama paţ du. Yek ta palisi na ang de taş bo dam mbetlak yek taş yilli gaa gwas ka da.

³⁴ Yek mbalami yeni de man Yehuda ka de ti wugo, yek sa tliil yal nya ndakce yek sa ngusi wulti de, <<Gunki Aritimis ga man Apisa go man nalti kan!>> Yek sa pita dlamti nak gwisisi.

³⁵ Yek bali gon ga bami laki yek sa dam mbetlak, yek ta wulsi de, <<Man Apisa, mas mbalan ten dii atl yisi de ban Apisa ka de man ngipti ga lu gwe asa ngusi atl gunki Aritimis man nalti gwe de nda sut nya wu.

³⁶ Nak de ga hwudali kan ni sowu, daman mbetlak, bak palan ilgon ka lilti mbadl so.

³⁷ Ka tulli majin a de, muka l kan sa pi tet ka lu danti ga gunkisi so a başa dlam byas ilgon ten gunki ganan so.

³⁸ Kume ga ba ni Demitiriyas suk majwas da ten malgon go man kisti ga ba ni da, sik ka lak majwe pal ilgwe ba yek sowu taş batlti.

³⁹ A kume ilgon yi kaal go, sul i ka lu motgaa ga ban.

⁴⁰ Ning o ma palan ilgwe ba mbun sowu wi nak de ma tliilan dlanti ase wu. Aba ilgwe laki yek ma

tlilan dlantisi wu ni da so.>>

⁴¹ Ta dlam nu wugo, yek ta wul mas mbalami de tas zigaa.

20

Bulus li Makedoniya suk Giris

¹ Dlantisi paki wugo yek Bulus mbe man koptisi yek ta ndallisi gahwulan, yek ta pallisi bi, yek ta li Makedoniya.

² Ta ngusi matlti ka lu jwisi ata nisi ma ndallat gahwulan man kopti, yek ta lak mbuk atl ga man Giris,

³ kali kan ta pal lip de mekan, yek ta lami de tas te ka jirgi tas li Siriya ama yek ta kume de man Yehuda jon nama ngoti tas tloti, yek ta kobi tu Makedoniya.

⁴ Yek Sobata yen ga Parus man Beriya, suk Aristakus suk Sakundus man Tasalonika, suk Gayus tet Darbe, suk Timoti, suk Tikikus suk Turopimus man ban Asiya kopti.

⁵ Majwisi ndenii cina yek sa sak batni a Turawas.

⁶ Yek ma te ka jirgi ze tet Pilibi kaal da motgaa ngukti burodi gwe ba yis ni dani sowu. Yek ma lak mbisi a Turawas kaal da multi de namtan ten tantu. Yek ma pal multi de mukka kali.

Iyutikus Pal Kaami kaal da mashkan gwasi

⁷ Gas shukti ga ka sukti, ma mogaa de tan nguk wul ndakce wu, yek Bulus ngusi hwit gaba mbalan, se nak lu dlo. Nak de ta nama lamti zatgaa de lu dlo wu.

⁸ Pitilla ni ka sobal tlal bii gwe ma mogaa gibi wu.

⁹ Yek yen maani gon gwe asa mbet de Iyutikus wu dan ka shu windo. Yek yebal njel dopti ga gwasi hal yek kanti. Bulus nama gaḅa nugo yek ta dlunti ka yebali. Yek ta nda sut atli sut ka sobal tlal biimi ga na mekan yek sa kanti go ta mash wi.

¹⁰ Yek Bulus yil sudi, yek ta ngus mal yeni, Yek ta wut ang sut tenti. Yek ta wul mbalami de, <<Ba ili gulsalkii so, ta yi kaami!>>

¹¹ Yek ta pal to ka sobal dlal biimi ka yek sa nguk wul yek sa tla jibi. Ta ngusisi dlamti gaḅa se nak lu dlo wu, yek paa ta zigaa.

¹² Yek mbalami kan Iyutikusi na gasi, yek sa talat lubii ata bal kaami, yek mbadl tamisi i'e.

Bulus palli bi bacina ji man kopti a Apisa

¹³ Yek ma te ka jirgi ze, yek ma li Asos tan mbi Bulus kali nak gwe ma dlam sukti nak de ten asan kan ta li wu.

¹⁴ Ma mo sukti a Asos wu, yek ma kanti ka jirgi ze yek ma li Metilin.

¹⁵ Lu dlo wu yek ma dakci zandal ga ban Kiyos. lu po dlo da wugo, yek ma mbuk lu ten zandal Samos, yek lwisi gon po dlo da wu yek ma te ban Melitus.

¹⁶ Bulus lami de tas kobi tu Apisa so, bas dam ka kat atl ga Asiya so da nak de ta lami de tas te Wurshelima ten cin motgaa dakciti kume nak gwisi pi wu.

¹⁷ Tet Melitusi go, yek Bulus shini lu bacina ji man kopti jwe ni Apisa wu de tas tuli.

¹⁸ Sa tul wu, yek ta wulsi de, <<Kaa yis kangwe a dam wu, de a yi sukkii wu, tet ten cin gwe a tul ka kat atl ga Asiya wu.

¹⁹ A pal wul de zhel ga Nya na lwu ka gwel gini, a ba a palli gaa gi de ilgon so, ko de man Yehuda lami de tas tela ka bomti wu.

²⁰ Kaa yisi de a hwudalikii ilgon so, mas wul jwe mbun de tak yisi go a hwikii. A hwikii gaba ka lu motgaa jwakan yek a po kobi dan boo jwakan yek a hwikii.

²¹ A hwi man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu de ngetli kan tas balasi tet mal Nya tas cit atl gaa malti, a tas ngassi ten Yesu na Bagaa ganan Yesu.

²² <<Ningo Shishi ga Nya zi de ta li Wurshelima, aba yis ilgwe a pi na ami tek wu so.

²³ Ilgwe a yisi go yek de, mas ban gwe a li wu, a Shishi ga Nya hwi de, mbalan a laki a te ka bomti, asa lakan ka lu gwe a sa le majwe pal ilgwe ba yek sowu.

²⁴ Mas na nu, mbadl gi ni ten bi ilgon a malan so, kume a man pakti palti ilgwe Bagaa Yesu zi wu, gwe yek de dlamti tami gaba alheri ga Nya wu.

²⁵ <<A yisi de kii de a dlamikii gaba ten kanti Nya de guu ka mbadl go, kaa po yenan so.

²⁶ Yek laki yek a nikii ma dlamti de, kume gon gwakan mashi yek bata mbi Nya boo sowu, bak wuli de a hwikii so so.

²⁷ Nak de a dla gal, yek a hwikii mas ilgwe Nya lami wu.

²⁸ Pan dem'dem na danti gwakan, akaa zi gwel ten majwe Nya kissi* tumal hwulan ga yen gwas wu.† Yek Shishi ga Nya zakii de bacina wu, tak pan kyo gwasan nak gwe a man kyo pali wu.

* 20:28 20:28 Ka lishti jon wo de Mbalan ji Bagaa † 20:28 20:28 Zopsi dlamti wo yek de Man lishti

²⁹ A yisi de kume a zigaa wugo byas wul mee a tullu ka dlo gwakan, a basa zak majwe Nya kissi wu so.

³⁰ Tet ka kii mago jon a yili asa shel mbalan tas man kopti gwasan da.

³¹ Dlanan na ndalti, akaa damkii ten kangwe a tla bomti de a hwi gaba, na ka cin na ka gasi ka ga gin de mekan wu.

³² <<Ningo a nama zat gwakan a ang da Nya ka, suk tamu gaba alheri gwasi. Kangwe tamu gaba gwas a laki tak yisan Nya i'e, kangwe Nyami a balkii hwa wul gwe ta bal mas man kopti gwas wu.

³³ A bo taba lamti de ta kaami zinariya sogo azurpa sogo luka malgon ka so.

³⁴ Kii gaa gwakan kaa yisi de a ngwe wul gaa gini suk majwe a na suksi wu.

³⁵ Mas ilgwe a pali wu, a mbokikii ang ten kangwe kaa zi-ang majwe ba ilgon nisi da sowu. Daamankii ten ilgwe Yesu dlam wu de, <Mbalan bal nalti majwe asa bal wul wu, man majwe a mbalan balsa wul wu.> >>

³⁶ Bulus pakisi hwit gaba wu, yek ta ngus atli yek ta ngem Nya suksi.

³⁷ Ta ba zigaa go yek sa ngusi gwas ngipti te dlo ka asa nama kulu,

³⁸ nak de ta wulsi de sa po yenti sowu, yek ili hwotsi i'e. Yek sa lakti tantu ka lu gwe ta te ka jirgi ze wu.

21

Bulus Li Wurshelima

¹ Ma palli bi bacina ji maṇ kopti a Apisa wu, yek ma te ka jirgi ze yek ma li baṇ gon gwe asa mbe de Kos wu. Lu dlo wugo yek ma li Rodusa. Tet duk go yek ma li Patara.

² Kali kaṇ ma te ka jirgi ze gwe a li Pinikiya wu, yek ma te gibi yek ma zigaa.

³ Yek ma balma yenti baṇ Kuburus tek go, yek ma yil te malkan baṃi ka ten tu kaṭ ang shinti yek ma li Siriya. Yek ma mbuk lu a Taya ka lu gwe jirgi zesi shit wul wu.

⁴ Yek ma mbi maṇ kopti kali, yek ma mul de nitgi a Taye. Yek Shishi ga Nya mboki ang maṇ koptisi yek sa hwi Bulus de baṣ li Wurshelima so.

⁵ Ama yek zaṭgaa gaṇaṇ tuḷ wu, yek ma ngusi laṭi. Yek mas maṇ kopti na modli jwasan na mil jwasan lakni tantu. Ma bal ten bi bal zesi go yek ma ngus atli mas jinaṇ yek ma ngem Nya.

⁶ Yek ma palli bi yilkeni wu, yek ma te ka jirgi zesi. Majwe lakni tantu go yek sa pal gazaṇ.

⁷ Tet Taya go yek ma mbuk lu Tolemayis, yek ma gaḃe yilkeni maṇ kopti jwe ni kali wu. Yek ma mul kali.

⁸ Lu dlo wu yek ma zak lwisi, yek ma mbuk lu a Kaisariya. Yek ma daṃ a lubii da Pilibus ka, maḃwe de ata dḃaṃi gaḃa ga Nya mbalaṇ wu. A Pilibusi ni de gon ka mbalaṇ de nitgi jwe sa botlsi wu* pak.

⁹ Mil modli de wupsi jon ni Pilibus da jwe baṣa bo yis mani sowu, jwe de asa dḃaṃ ilgwe Shishi ga Nya hwisi wu.

* **21:8 21:8** Mbalan de nitgiMajwe maṇ kopti botlsi de taṣ hwuli ilga nguki mbalaṇ a Wurshelima wu.

¹⁰ Ma lam multi kali wugo, yek man dlamti gaba ga Nya gon kawu gwe asa mbet Agabus tet Yehudiya.

¹¹ Yek ta kan wul hapti mis ga Bulus, yek ta bal asan suk ang gwas na nali. Yek ta wule, <<Shishi ga Nya wule, <Nan kan man Yehuda a Wurshelima a bal man wul hapti mis gee asa baltiti majwe ba man Yehuda ka sowu.> >>

¹² Ma kumi nu wugo yek mas jinan yek ma hwi Bulus de bas li Wurshelima so.

¹³ Yek Bulus wuli de, <<Yek laki yek kaa nama kulu akaa nama lamti ta cel ka mbadl ye? Balti hwotan so, ko ta tlot mago tas tloni a Wurshelima ten bi ga Yesu Almasihu kawu.>>

¹⁴ Yek ma yeni de ma man dlallat gwas ka sowu, yek ma zakti yek ma wuli de, <<Ta Nya pal ilgwe ta lami na ti wu.>>

¹⁵ Nak gwisi pi wu, yek ma yem wul jinan yek ma li Wurshelima.

¹⁶ Yek man kopti jon tet Kaisariya lakni tantu se nak sa talani tet lubii da Manason ka, ka lu gwe ma dan wu. Manason wo man ban Kuburus kan a ta ni ka majwe ngassi ten Yesu cina wu.

Bulus mbuk lu Wurshelima

¹⁷ Ma mbuk lu Wurshelima wu, yek yilkeni man kopti wuli ni dem na tami mbadli.

¹⁸ Lu dlo wugo, yek Bulus suk mi mas sa yenti ga Yakubu a bacina ji man kopti mas ni kali pak.

¹⁹ Yek Bulus gabe si, yek ta hwisi ilgwe Nya zit ang yek ta pali majwe ba man Yehuda ka sowu.

²⁰ Sa kumi nu wugo yek sa tas Nya. Yek sa wul Bulus de, <<Ama ka yis kangwe ili ni a dee a

Wurshelima gwa? man Yehuda wonti ngassi ten Yesu, a mas jwasan lam kopti mbat gaba ga Musa wu i'e.

²¹ Sa kumi de ka hwi man Yehuda jwe ni ka atl ga majwe ba man Yehuda ka sowu de bas kop mbat gwe Nya bal Musa wu so. Ka hwisi de bas sal mil so, a bas po pal wul nak gwe a man Yehuda pali wu so.

²² Yek ma pali ye nii wu, nak de sa kumi de ka balda wu?

²³ Ilgwe ma lami de tak pali go yek de, mbalan de wupsi jon ni da jwe sa mo gaba suk Nya wu.

²⁴ Kopsi tak takan wul gwe asa taki Nya de ta tas pol mbalan daka byas wul kawu. A ka batl mas wulpi ga wul jwe sa taki Nyami de tas wudlisi gaa kawu. Na nu kan mas mbalan a yisi de ilgwe sa dlam ten ki go gem ka so, a man kopti mbat gaba ga Musa ka yi de ki.

²⁵ Majwe ba man Yehuda ka sowu go, ma hwisi wi de bas nguk ilgwe sa taki gunki wu so, a bas nguk hwu wul so, a bas nguk tlu ga dabba gwe sa celit yal ka yek ta mash wu so, a bas pi palan so.>>

²⁶ Yek Bulus li suksi, yek sa taki wul Nya tas polti daka byas wul ka. Yek paa ta li ka lubii ga Nyami yek ta hwisi gas gwe takti wuli a paki wu.

Sa dop Bulus

²⁷ Multi de nitgisi bal njaa ta njikan go yek man Yehuda jon tet kat atl ga Asiya yen Bulus ka lubii ga Nya. Yek sa cok mas mbalan yek sa dop Bulus.

²⁸ Yek sa dlam de, <<Man Israila, malgwe hwi man Yehuda danka de bas kop mbat gaba ga Musa so, a bas po kan lu gee de man cilti so wuggu. A

yek gee ta tulli majwe ba man Yehuda ka sowu a de, tas lil lubii ga Nyami ka.>>

²⁹ Nak de sa ya yen Turopimus man Apisa suk Bulus ka ban wu, yek sa dam gwa we Bulus tullat ka lubii ga Nyami.

³⁰ Yek mbadl ga man bami tili mas jwasan, yek sa dop Bulus yek sa yillat daka lubii ga Nyami ka. Ka yillat gwas ka yek sa le dlabiimi ka.

³¹ Sa ba lam tlot gwas wugo, yek bacina ga man hapti dlo ga man Roma kumi de Wurshelima hwot kawu.

³² Yek ninge ninge yek ta su suk man hapti dlo jon. Yek mbalami yen bali ga man hapti dlomi suk mbalan jwas wu, yek sa zak bot ga Bulus.

³³ Yek bali ga man hapti dlomi laki yek sa dopti yek sa balti na zaa galla de lop. Yek ta kum gazi de wok de Bulus wo? A yek ta pali ye?

³⁴ Yek mas mbalami dlam wul jwe Bulus pali wu, jon nama dlamti gan a jon nama dlamti gan. Yek ba bacina ga man hapti dlomi yis gaa ga wul jwe sa nama dlamti wu so, nak de mbalami gulsidli kawu.

³⁵ Sa nama lat suk Bulus nugo yek gulsatdli mbaldli i'e, se nak man hapti dlomi kanti to nya ka.

³⁶ Yek mbalami jwe kopsi wu ngusi wulti de, <<Tloti ka.>>

Bulus dlamti gaba mbalami

³⁷ Sa bal njaa tas tel Bulus ka lu damti ga man hapti dlo wu, yek Bulus wulsi de, <<Han ta bo hwikii ilgon ne?>> Yek sa wulti de, <<Ka man bi Giris a?

³⁸ Kik de bacina ga man lashi kumti bi tet Masar, gwe laki hal yek mbalan 4,000 ngusi tlot mbalan ka me wu sa?>>

³⁹ Yek Bulus ballisi de, <<A mi wo man Yehuda kan tet Tarsus ka atl ga Silisiya. A mi wo man ban gwe mbalan yisi wu kan. Bo zakan ninini ta hwi gaba majin.>>

⁴⁰ Bacina ga man hapti dlomi zak Bulus tas gaba wu, yek ta tlinya yek ta palisi na ang, yek sa dam mbetlak. Sa dam mbetlak wu, yek Bulus hwisi gaba na bi ga man Yehuda.†

22

¹ Yek Bulus wulsi de, <<Yilkeni jini suk aba jini, bo kati ninini kang ta bo pol gaa gi ka.>>

² Sa kumi de na bi ga man Yehuda kan ta nisi ma gaba wu, yek sa dam mbetlak.

Yek Bulus wulsi de,

³ <<A mi wo man Yehuda kan tet Tarsus ka atl ga Silisiya, ama ka ban gan kan a nali. Gamaliyel man lishti ka mboki ang ten mbat gaba ga Musa gwe a man zat jinan kobi wu. A lam kopti mbat gaba ga Musa i'e nak gwe ka nama lamti ase wu.

⁴ A nge man kopti Tantu ga Yesu i'e, yek a ngusi dopti gwasan na modli na maani, yek a ngusi telti gwasan ka lu leti, hal yek naami mashi.

⁵ Nak gwe bal man Paris suk majwas mas yisi wu. Nak de a lak kan lishti tet malsi yek a tale man kopti jwe ni Demaskus wu, De ba yemsi tet Wurshelima ta nolsi.

† 21:40 21:40 Gon a naNa bi Arameya Mat 22:2.

6 <<Ten gasisi ka dlo cin a nama lat Demaskus nugo yek bau! Ndali cilti gon sut nya cilli lu gwe a ni wu ka.

7 Yek a nda te atl ka, yek a kum yal gaba gon ten wulti gi de, <Shawulu! Yek laki yek ka nima cit dlelncapcan ye?> >>

8 Yek a wule, <<Bagaa, wok de ki wo?>>

Yek yali balli de, <<Amik de Yesu man Nazarat malgwe ka nima cit dlelncapcan wu.>>

9 Yek majwe nama lat suk ami wu yen cilti, ama basa kum ilgwe yali dlam wu so.

10 Yek a wule, <<Bagaa, yek ba pali ye?>>

Yek ta wule, <<Tlinya tak li Demaskus, kali kan sa hwik mas ilgwe a botlki de tak pali wu.>>

11 Yek majwe ni suk ami wu ngibi ang, yek sa tala Demaskus nak de cilti laki yek ba po man yenti lu sowu.

12 <<Yek malgon asa mbet Hananiya tuli tas yenanni. Man kopti mbat gaba ga Musa i'e kade ti, a man Yehuda ga bami mas yisi de ti wo hwa mbalan kan.

13 Yek ta lak dlal a malanni, yek ta wulan de, <Yilka gini, bul gwel tak yen lu.> Yek ninge-ninge yek gwel gi buli yek a man yenti gwasi.

14 <<Yek ta wulan de, <Nya ga aba jinan botlki, tak yis ilgwe ta lami wu a tak yen man zok mbadl gwasi, tak gaba sukti bi suk bi.

15 Ka dلامي mbalan mas ilgwe ka yeni yek ka kumi tenti wu.

16 Ningo yek ka yima batti ye? Tlinya tas palik baptisma tas polik byas wul jwa ka, aka mbe shin gwasi.>

17 <<A pal tet Wurshelima de a balma ngemti Nya ka lubii ga Nya wu, yek Nya buli gwel,

18 yek a yen Bagaa. Yek ta wulan de, <Zak ban Wurshelima ninge ninge, man bami a katik kang so, de ka ba dlam gaba tenan wu.>

19 <<Yek a wulti de, <Bagaa, majimi yisi de a nama matlti danka lu motgaa ji man Yehuda ka a dop yilkeni jwasan a telsi ka lu gwe asa le majwe pal ilgwe ba yek sowu.

20 De sa dlo Istipanus malgwe hwi gaba gwa mbalan go, aa ni kali ani majwe tlot wu kaali. Hal amik de man batti luka ga majwe tlot wu.>

21 <<Yek ta wulan de, <Zigaa, ba shinki dlenti te mal majwe ba man Yehuda ka sowu.> >>

Bulus de man atl ga Roma

22 Mbalami kumi de Bulus dlam nu wu, yek sa tlil yal nya yek sa wule, <<Kamanti te ka tak tloti, mbun de tak zakan ti so.>>

23 Sa nama gaba asa nama catti atl to nya ka asa nama wutti luka ka nugo,*

24 yek bacina ga man hapti dlomi laki yek sa tala Bulus ka lu damti ga man hapti dlo. Yek ta dlam de tas bo ti yek sa ngemti tas yis ilgwe laki de mbalan nama gaba tenti nu?

25 Sa bal Bulus wi de tas bot wugo yek ta wul man hapti dlomi de, <<Mbat gaba wuli de ta bo man Roma gwe basa bo palit kisti gaba so gwa?>>

26 Yek bacina ga man hapti dlomi kumi nu wu, yek ta li mal bali gwasan, yek ta wulti de, <<Yek

* 22:23 22:23 Wutti luka ka yek de *Lal gwe mbok ang ten liti mbadli suk duu tuk wu*

kaḲ naḡa lamti paḲti ye?>> maḲḡaṇ co yen atl gaḲ Roma kaḡa.

²⁷ Yek baḲi gaḲ maṇ hapti dlomi li mal Bulus yek taḲ wulti ḡe, <<Hwini, ki wo yen atl gaḲ Roma ka?>> Yek Bulus wulti ḡe, <<Yii ami wo yen Roma kaṇ.>>

²⁸ Yek bacina gaḲ maṇ hapti dlomi wule, <<Ama go yen Roma kaḡe ami, ama se naḲ a dlo bal wulpi yek a nda ḡaṇti ḡe yen Rome.>> Yek Bulus wulti ḡe, <<Ami wo kaḲ atl gaḲ Roma kaḲ saḲ zaṇni.>>

²⁹ Yek baḲ maḲwe lami ḡe taḲ ngem Bulus ten ilgwe taḲ paḲi wu po maṇ wulti ḡe ilgon so. Yek baṇti njel cit gaḲ bacina gaḲ maṇ hapti dlomi naḲ ḡe Bulus wo yen atl gaḲ Roma kaṇ a yekgu taḲ baḲti wu.

SaḲ taḲa Bulus dlaboo Sanhidirin

³⁰ Bacina gaḲ maṇ hapti dlomi lami ḡe taḲ yis ilgwe laki yek maṇ Yehuda naḡa ḡaṇti byas gaḡa ten Bulus wu. Yek taḲ laki ḡe lu tlo wugo taḲ mbe motgaa gaḲ kiḡi maṇ Paṛis kaḲ lubii gaḲ Nya suk kiḡi ji baḡi tet madl. Yek taḲ tulli Bulus malsi.

23

¹ Yek Bulus yen maṇ ḡaṇti Sanhidirin te gwel kaḲ yek taḲ wulsi ḡe, <<Yilkeni jini, a yisi ḡe a paḲ ḡaṇti hwabi a cina ḡaḲ Nya ka a mbadl gi ḡaḡi a paḲ byas ilgon a cina ḡaḲ Nya ka so.>>

² Bulus ḡaḡa nu wugo yek Hananiya bal maṇ Paṛis wul maḲwe ni njaa mal Bulus wu ḡe taḲ bo bi gwasi.

³ Yek Bulus wulti ḡe, <<Nya a boki ki maṇ shelti lali. KaḲ ḡaḡa ḡe taḲ kis gaḡa tenaṇni kaḲ mbaḲ gaḡa gaḲ Musa ama baḲaḲ maṇ kopti mbaḲi so naḲ ḡe kaḲ wule taḲ bo wu.>>

⁴ Yek majwe dlal njaa mal Bulus wu wulti de, <<Bal man Paris kan ka nama byalti gwas a?>>

⁵ Yek Bulus wulsi de, <<Yilkeni jini, a yisi de tik de bal man Paris so. Gaḃa ga Nya wule, <Baḃ dlam byas gaḃa ten bacina gwa so.>*>>

⁶ Bulus yisi de jon jwasan wo man Saduki kan a jon wo man Paresi wu. Yek ta wuli to nya de, <<Yilkeni jini, ami wo ba Paresi kan, aba gi mago ba Paresi. Kaa nama palti kisti gaḃa tenanni nak de a zi mbadl de majwe mash wu a tli daka mashkan ka wu.>>

⁷ Bulus dlam nu wugo yek dlanti tli ka dlo ga man Paresi suk man Saduki, yek motgaami tatl de lop.

⁸ Man Saduki wo sa wule majwe mash wu a tli daka mashkan ka so, a ba ilgon ni dade mil shinti ji Nya suk mazhe so ama man Paresi zi mbadl de mas jwisi ni da.

⁹ Yek dlantisi mbal tli. Yek man yisti mbat gaḃa ga Musa jwe de man Paresi ju dlal gaa suk kul yek sa wu wule, <<Ma yen byas ilgwe malgan pali wu so, gon a yen shinti ga Nya sogo mazhe ka gaḃa sukti?>>

¹⁰ Yek dlantisi po mbaldli da, yek bacina ga man hapti dlomi yeni go gon asa caccal Bulus ka. Yek ta laki yek sa kanti ka na ndalti yek sa talat ka lu danti gwasan.

¹¹ Gas bal go yek Bagaa lak tlal njaa mal Bulus yek ta wulti de, <<Dlal na ndalti, nak gwe ka dlam gaḃa tenanni a Wurshelima go nuk ka dlam a Roma pak.>>

* 23:5 23:5 Yen Yil 22:28.

Sa bel bi taş dlo Bulus

¹² Lu dlo wugo yek man Yehuda mogaa yek sa bel bi yek sa dlalli gaba de sa nguk wul so a basa tla ilgon so se sa dlo Bulus.

¹³ Majwe bel bisi yek sa dlalli gabe go sa man kutl de wupsi.

¹⁴ Yek sa li mal bal man Paris yek sa wulti de, <<Ma dlalli gaba de ma nguk wul so se ma dlo Bulus.

¹⁵ Ta ki suk kidi ji ban laki de ta bacina ga man hapti dlo talat tet malkii, ten de kaa lam kumti mas ilgwe tulli gaba tenti wu, moo ma tlot ka a bata bo mbuk lu a de so.>>

¹⁶ Yek yen kawu ga Bulus kum ilgwe sa nama lamti taş pali Bulus wu, yek ta li ka lu damti ji man hapti dlomi yek ta hwi Bulus.

¹⁷ Yek Bulus mbe gon ka man hapti dlomi yek ta wulti de, <<Tala yen gan mal bacina gwakan ta lamit hwit ilgon.>>

¹⁸ Yek ta tala yeni mal bacina ga man hapti dlomi.

¹⁹ Yek bacina ga man hapti dlomi ngibi ang yeni yek ta wulti de, <<Yek ka lami hwiti ye?>>

²⁰ Yek yeni wulti de, <<Man Yehuda bel bi de sa ngemki tak talesi Bulus mal kidi ji ban ten de sa kum gas ilgwe tulli gaba tenti wu i'e.

²¹ Bak balse Bulus so, mbalan jwe sa man kutl de wupsi wu nama batti gwasi. Sa dlalli gaba de sa nguk wul so a basa tla so se tloti. Ningo sa nama batti ilgwe ka pali wu.>>

²² Yek bacina ga man hapti dlomi lak yeni tantu yek ta wulti de, <<Bak hwi malgon ilgwe ka hwi wu so.>>

SaḲ TaḲa Bulus mal pelis gobna

²³ Yek bacina gaḲ maṆ hapti dlomi mbe de lop kaḲ maṆ hapti dlomi yek taḲ wulsi de, <<Bodl maṆ hapti dlo 2,000 suk maṆ hapti dlo jwe a to ten kapsi 70 suk maṆ gashi 200† taḲ li Kaisariya kaḲ gasi.

²⁴ A kaḲ ngo kapsi gwe Bulus a to dani wu aka taḲat mal gobna Pelis baḲ ilgon mbit so.>>

²⁵ Yek taḲ lish gaḲa de,

²⁶ Ami Kaludiwus Lisiyas kaḲ lishit gaḲa ge maṆ nalti Pelis gobna.

A naḲa gaḲbet gwa.

²⁷ Yek maṆ Yehuda dop maḲḡaṆ saḲ naḲa lamti tlot gwasi, yek a li suk maṆ hapti dlo yek maḲ kisti tet kaḲ ang gwasan naḲ de a kumi de ti wo maṆ atl gaḲ Roma kawu.

²⁸ Yek a ngwe taḲ yis ilgwe laki yek saḲ naa nget gwas wu, yek a taḲat te mal kidi gaḲ maṆ Yehuda.

²⁹ Yek a kumi go ilgwe saḲ naḲa dlamti tenti go ten mbaḲ gwasan kaṆ, ama taḲ paḲ ilgwe a laki a tlot wu sogo telti kaḲ lu gwe asaḲ le majwe paḲ ilgwe baḲ yek sowu so.

³⁰ A kumi de saḲ bel tenti wu, yek laki yek a wule taḲ taḲat malki ninge. Yek a hwi majwe dopti wu taḲ lak dlamik ilgwe taḲ paḲisi wu.

³¹ Yek maṆ hapti dlomi kan Bulus tet Wurshe-lima kaḲ gasi naḲ gwe saḲ zisi paḲti wu, yek saḲ taḲat Antipatiris.

³² Yek lu dlo wugo, yek saḲ zak maṆ kapsi ju sukti yek saḲ paḲ tet kaḲ lu danti gaḲ maṆ hapti dlomi.

† 23:23 23:23 GaḲa bi Giris gwe saḲ lishi a du naḲa dlamti go yek laḲshi tabbatati

³³ Mañ hapti dlo jwe ni ten kapsi wu mbuki Kaisariya wu, yek sa bal lishiti gwe bacina gwasan lishi gobne wu, yek sa baltiti Bulus.

³⁴ Yek gobne yen lishtisi wu yek ta kum gazi de ten kat atl gwik Bulus yil tet gwi? Ta kumi wi de tet Silisiya kan ta yil tet wu,

³⁵ yek ta wule, <<Ba gaba ten ilgwe sa talak tet malan wu de majwe tulli gaba ten ki wu balda wu.>> Yek ta laki de tas zi Bulus da Hiridus ka asa batti.

24

Mañ Yehuda tala gaba ga Bulus mal Pelis Gobna

¹ Kaal da multi de namtan yek Hananiya bal man Paris su Kaisariya suk kidi mbalan jon suk man yisti mbat gaba ga man Roma gon gwe asa mbet de Tartulus, yek sa dلامي gobne ilgwe Bulus palisi wu.

² Sa mbe Bulus tet wu yek Tartulus wule, <<Ma pal tlal multi wi a ma nama kumti tamti gwa guu, botlkan yisti wul gwa tulli lakanti wul wonti ka mbalan jinan.

³ Ma yen cit cina ko a tu ko, yek laki yek ma nama hwol tuk na ilgwe ka pali wu man nalti Pelis.

⁴ A lami de ta dlakki na tlal gaba so, ama a nama ngemti gwa tak bo katini kang njet ne.

⁵ <<Malgan go man tullat dlanti ka mbalan kan, ma dopti ten tlilti dlanti ka man Yehuda ten dii atl mas. A tik de bacina ga majwe asa mbesi de man Nazara wu,

⁶ hal ta ngwe taş lil lubii ga Nya ka, na ilgwe ba mbun de ta pali gibi sowu, yek laki yek ma dopti.

⁸ Kume* ka bodlalti go ki na gaa gwa ka yisi de ilgwe ma nama dlamti tenti go gem kan.>>

⁹ Yek man Yehudasi moo bi yek sa dlam de mas ilgwe ta dlam ten Bulus go gem kan.

¹⁰ Yek gobne bal lu Bulus de taş gaba wu yek Bulus wuli de, <<A yisi de ka dam de man kisti gaba wonti wi, yek laki yek ba dlam ilgwe a yisi ten gaa gi wu.>>

¹¹ Kume ka kusi go ka yisi de, multi de cutl cet lop ka yi, de ala ngusti atl Nya a Wurshelima wu.

¹² Majwe tala tet malki wu yenan ten dlakti gaba suk malgon so, a basa yenan ten tullat dlanti ka lubii ga Nya sogo ka bii motgaa ga man Yehuda, sogo ka lu gon ka ban gan so.

¹³ A basa man mbokti ang de byas wul jwe sa wule a pali go gem ka so.

¹⁴ Ko de gem kan a nima ngusti atl Nya ga aba jinan, tumal kopti Tantu ga Yesu gwe si wo asa mbe de kopti lal wu. A kan mas wul jwe mbat gaba ga Musa suk man dlamti gaba ji Nya lishi de gem.

¹⁵ A zi mbadl ten Nya gwe majin zi mbadl tenti wu. Nak gwe sa yisi wu, ama go a yisi de majwe mash wu Nya a pallisi kaami, na malgwe pal hwa wul wu na malgwe pal byasi wu.

* **24:8 24:8** Ka lishti jo wo deYek ka lami de tak paliti kisti gaba tak cingalanti ten mbat gaba ganan. 7 Ama yek Lisiyas bacina ga man hapti dlomi na ndalti yek ta dlakti da ang jinan ka 8 Yek ta wul majwe nama tullat gaba ten ti wu de taş tul mal ki.

¹⁶ Yek laki a ngusi tlot gini, ta daamti gi ni hwaḃi mal Nya suk mbalaṇ.

¹⁷ <<A daṃ tu gon ka gin wonti a ba pal Wurshelima wu, yek a pal tet na wulpi gwe ba baḷ majwe ba wul nisi da sowu, suk wul jwe ba taki Nya wu.

¹⁸ Sa mbi ka lubii ga Nyami go, a pak palṭi kangwe a maṇ Yehuda paḷi asa laḃaṇ dlo gwasan suk Nya wu wi. Aba majon ni suk ami so, a ba ṭil dlanti so.

¹⁹ Maṇ Yehuda jon ni kaḷi, majwe sa yil tet ka atl ga Asiya wu. Kume gaḃa nisi da tenaṇ wu taṣ lak dḷami

²⁰ Sogo ta majin dḷam byas ilgwe sa mbi tenaṇ wu de sa taḷa te maṇ Sanhidirin kawu.

²¹ Seko de a dḷam gaḃa na ndali yal, <ten bi ṭlit daḃa maṣkaṇ ka ga majwe maṣh wugo, yek laki yek sa taḷa tet malki ase taḃ kisi ninini gaḃa.>>

²² Yek Pelis wo ta yis wul wonti ten bi kopti Tantu ga Yesu. Yek ta dlak gaḃe ka se gasi gon, yek ta dḷam de, <<Kume Lisiyas bacina ga maṇ hapti dlo tul wu, ba gaḃa ten gaḃa gee.>>

²³ Yek ta wul maṇ hapti dlo gwe nama baṭṭi gwas wu de, taṣ giḃ Bulus a baṣ cit dleṇgapcan so a baṣ mbol yelaṇ jwas da malti ka so.

²⁴ Kaal da multi jon yek Pelis suk kili gwasi Dursila gwe de ti wo maṇ Yehuda kawu tuli. Yek Pelis shinlu taṣ mbet Bulus tedī. Yek sa kati kaṇ Bulus i'e de ta hwisi gaḃa ten bi ngaṣti Yesu wu.

²⁵ Bulus hwisi gaḃa ten danti na zok mbadli suk nget ten gaa, suk kisti gaḃa gwe Nya a paḷi mbalaṇ ten mas ilgwe sa paḷi wu, yek baṇti njel cit ga

Pelis, yek ta wule, <<Zigaa nu, kume a mbi tantu, wu ba shinit lu.>>

²⁶ Pelis zi mbadl de, gwa a Bulus balti wulpi cit icin, yek ta ngusi mbet gwas ata ngusi gaba sukti.

²⁷ Kaal da gin de lop yek Poshos Pestus dam de guu ka lal Pelis. nak de Pelis lam mbit hwol hwulan mal man Yehuda wu yek ta zak Bulus ga leka.

25

Kisti gaba ga Bulus mal Pestus

¹ Pestus li ka kat atl ga Kaisariya tas nda palti wul de gobna. Kaal da multi de mekan na damti de gobna wu yek ta to Wurshelima.

² Kali kan kidi man Paris suk kidi ji man Yehuda mogaa tas hwit ilgwe Bulus pali wu.

³ Yek sa ngemti de tas laki ta palli Bulus tet Wurshelima ne, nak de sa bel bi wi de sa tlot ka ten tantu wu.

⁴ Yek Pestus wulsi de, <<Bulus ni ga le ka a Kaisariya a ama go bali te Kaisariye ka ninge.

⁵ Ta bacina jwakan kobanni tas lak dlam byas wul jwe ta pali wu.>>

⁶ Pestus mul de kutl sogo de wusupsi suksi wu yek ta pal te Kaisariya ka. Yek lu tlo wugo yek ta dan ka gobdlan guu, yek ta laki yek sa yilli Bulus tedi.

⁷ Sa tulli Bulus wu, yek man Yehuda jon tet Wurshelima gadahti yek sa ngusi dlamti kidi gaba tenti wu, jwe basa man mbokti ang dani de nuk ni sowu.

⁸ Yek Bulus wule, <<A pal ilgwe ni byasi ka mbat gaba ga man Yehuda wu so, a baa tulli dlanti ka

lubii ga_Nya so, a baa dlam byas ilgon ten Kaisar bal guu so.>>

⁹ Nak de Pestus lami de tas mbi hwol hwulan mal man Yehuda wu, yek ta wulti de, <<Ka lami de tak li Wurshelima tak tok pal kisti gaba ten gaba jimi de sa dlam ten ki gwa?>>

¹⁰ Yek Bulus wule, <<Nak ningo ka lu kisti gaba ga Kaisar kan sa nima kisti gaba, kali kan sa nama cingalti gini. Ki gaa gwa mago ka yisi de a pali ilgon man Yehuda so.

¹¹ Kume a pal byas wul gwe a mbuk dlot gi go, ba nge mashkan so. A kume gaba jin de man Yehuda dlam tenan go gem ka sowu, malgon a man bansi bi tenan de tas dlo so. A nama ngemti gwa de tak tala gaba gan mal Kaisar ne.>>

¹² Pestus gaba suk yelan dlamti jwas wu, yek ta wulti de, <<Nak de ka ngemi de ta tala gabe mal Kaisar wu, malti kan sa sa talaki.>>

Pestus ngem Agiripa guu ten Bulus

¹³ Lam multi wu, yek Agiripa guu suk yilka gwasi Bani li Kaisariya tas gabe Pestus na damti de gobna.

¹⁴ Nak de sa mul Kaisariya wonti wu, yek Pestus dlam bi ga gaba Bulus suk guumi. Yek ta wulti de, <<Malgon ni a de malgwe Pelis zakti ga le kawu.

¹⁵ De a to Wurshelima wu, yek kidi man Paris suk kidi ji man Yehuda dlam de ta pal byas wul wonti, yek sa ngeman de ta lilti ka.

¹⁶ <<Yek a wulsi de, mi man atl ga Roma wo bama bal bi ga mbalan ba palti cingalti gaba so, se ma zak mali yek ta dlam gaba gwe a man yillat gwas wu a cina da majwe tulli gaba tenti wu ka.

¹⁷ Yek majwe tullu gaḅa tenti wu mbuk lu wu, yek a laki yek sa_yilli maḷi tot ka_lu kisti gaḅa baḷe-baḷe, yek ma_njel kisti gaḅa tenti na_tlot ḁa_lu wu.

¹⁸ Ama yek ba_majwe tullu gaḅe wu dlam ilgwe a zi de sa_dlam wu so.

¹⁹ Ilgwe te ka_dlo gwasan sukṭi go yek ḁe, gaḅa ten kopti Nya gwasan suk ten bi ga_maḷgon ḁe asa_mbet ḁe Yesu wu, gwe ta_maṣṣi ama yek Bulus wule ningo ta_tli ḁaka_maṣṣkan ka wu.

²⁰ Yek gaa gili ka, yek ba_a yis ilgwe ba paḷi ten gaḅe wu so, yek laki yek a ngem maḷi de ko ta_laman tot Wurshelima ta_palit kisti gaḅa ten wul jimi de sa_dlam tenti wu.

²¹ Yek ta_ngeman de ta_tala gaḅe mal bal guu ne, yek a laki de taṣ let ka, se gas gwe ba_talat mal Kaisari wu.>>

²² Yek Agiripa guu wul Pestus de, <<Ami mago a lam kumti ga_maḷi pak.>>

Yek Pestus wulti de, <<Ayo go ka kumanti.>>

Sa_yilli Bulus mal Agiripa guu

²³ Lu dlo wu, yek Agiripa guu suk Bani tul ka bal lu kisti gaḅa. Yek mbalan ngusi taṣṭi gwasan asa_nisi ma palṭi wul jwe a baḷsi nalti wonti wu. Yek sa te ka_lu kisti gaḅe suk kidi man hapti dlo suk kidi ji bami. Yek Pestus laki yek sa_kan Bulus tedi.

²⁴ Yek Pestus wul guumi suk mas majwe ni kali wu de, <<Ka_yenan maḷgan ma? Maṇ Yehuda a Wurshelima suk ji de tullu gaḅa tenti, asa_nama dlamti de ta_tlot ka.

²⁵ Ama ami wo a yen byas ilgwe ta_paḷi gwe mbuki de ta_tlot wu so. Yek laki, yek sa_talat mal bal guu, naḱ de ta_ngeman de ta_tol gaḅe malti wu.

²⁶ Ama ami wo a yis ilgwe ba lishi bal guu ganan tenti wu so. Yek laki yek a talat tet malkii, tun nak ba ki guu so, tan bo yeni ni, ta yis ilgwe ba lishi bal guu wu da.

²⁷ Yenti gi wo mbun de ta tala mbalan mal bal guu ba yisti byas ilgwe mali pali wu so so.>>

26

¹ Yek Agiripa guu wul Bulus de, <<Ma balki lu wi, hwini ilgwe ka yisi wu.>>

Yek Bulus tlinya yek ta balsa nalti na ang yek paa ta nda gaba yillat gaa gwasi yek wule,

² <<Mal nalti guu, a pal hwol tuki nak de ki kan ba hwik gaba gan ase wu, ta gaba ten mas ilgwe mbalan ji dlam tenan wu.

³ A dlam nak gwisi nak de ki wo malgwe yis palti wul ga man Yehuda i'e kawu. A nama ngemti gwa tak dlo mbadli tak kati kang ne.

⁴ <<Mas man Yehuda yis kangwe pal damti ka atl gini suk a Wurshelima wu, tun tet ten nak eni gini.

⁵ Kume sa dlam gem go, sa yisi de ten bi kopti Nya ganan wo, ami wo tek go ba Paresi kan, majwe asa zi gwel ten kopti mbat gaba ganan i'e wu.

⁶ Zat mbadl ten gaba Nya dlalli aba jinan wu ka laki yek sa nima palti kisti gaba ase.

⁷ Gaba gwisi kade ilgwe ta dlalli man boo ga Israila de kutl cet lop wu. Yek kan sa nama batti ta njikan de sa nitma ngusti atli na ka cin na ka gas wu. Na nalti gwa guu, zat mbadl gwisi ka laki yek man Yehuda nima tala tet dlaboo.

⁸ Yek laki de bakaa kan de, Nya a man pallat kaami majwe mash wu so ye?

⁹ <<Ami mago damti gi tek go a lam dlot gini ta pal ilgwe a laki a mbalan nge Yesu ga_Nazarat wu.

¹⁰ Nu kan aa kul pali a Wurshelima, a kum gazi mal kidi man Paris de ta man dop man kopti gwas da. Yek a dop wonti kasi yek a lesi ka. A kume sa ba tlosi wu, a kop kaal ji man tlot gwasan.

¹¹ A kul kopsi ka lu motgaa ga man Yehuda a dopsi, a nolsi. A kul dloni ta laksi tas nget Yesu. Nak de a mbadl gi lil i'e nasi wu a ngusi kopsi gwasan danka daki ban ka ta cisi dlelngapcan da.

¹² <<Man nalti guu, gas gon a nama lat De-maskus na lishti gwe kidi man Paris balan wu gwe balan ndalti dopti ga man kopti wu.

¹³ Na nalti gwa guu, ka dlo cin a ni ten tantu nugo yek a yen bal cilti gon sut nya gwe cil man cin wu. Yek bau! Cilti cillan ka suk majwe a nama lat suksi wu.

¹⁴ Yek ma lok te atl ka kali mas jinan, yek a kum yal gaba gon na bi ga man Yehuda* ten wulti de, <Shawulu! Yek laki yek ka nima cit dlelngapcan ye? Ka kumi cwo gaa gwa, de ka nama lamti tak dlanki suk ami?>

¹⁵ <<Yek a kum gazi de, <Bagaa, wok de ki wo?>

<<Yek ta balli de, <Amik de Yesu, malgwe ka nitma cit dlelngapcan wu.

¹⁶ Tlinya, a tul malki ta botlki de zhel gini suk malgwe a mboki ang mbalan ten ilgwe ka yeni suk ilgwe ba ya mbokik ang dani tenan wu.

* **26:14 26:14** *SogoBi Arameya*

¹⁷ Ba kiski daka ang ga mbalan jwa man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu ka. Ba shinki malsi,

¹⁸ tak bulisi gwel aka yillasi daka damshal ka, aka ballasi tumal cilti. Ba shinki tak yillasi daka ndalti ga guu mazhe ka, asa kan Nya de guu ka mbadl gwasan wu. A paa Nya taas byas wul jwasan ka, asa mbi lu damti ka mbalan jini jwe a polsi ka tumal ngasti gwasan tenan wu.>

¹⁹ <<Man nalti guu, nak gwisi laki yek ba a nge kopti gaba gwe a kumi sut nya wu so.

²⁰ Majwe a ndasi dlamti gaba go sik de man Demaskus, yek paa man Wurshelima suk man Yehudiya, suk majwe ba man Yehuda ka sowu pak. A hwisi gaba ga Nya de tas ci atl gaa, asa ballasi tet mal Nya asa pal wul jwe a mbok ang ten cit atl gaa gwasan wu.

²¹ Yek laki yek man Yehuda doban ka lubii ga Nya, yek sa ngwe de tas tloni.

²² Ama yek Nya zi-ang, tet ten cin gwisi hal ase. Yek laki yek a nima dlamti gaba mbalan mas, na kidi na nak mili. Gaba gwe a nama dlamti go yek de gaba gwe man dlamti gaba ji Nya suk Musa dlam de a pi wu,

²³ de Almasihu† a tla bomti, a tik de malgwe a lak zhila tlit daka mashkan ka ga mbalan wu. A tik ka dlamti man Yehuda suk majwe ba man Yehuda ka sowu gaba man cilti ga Nya.>>

²⁴ A Bulus yima gaba tas pol gaa gwas nugo, yek Pestus tlil yal yek ta wulti de, <<Bulus ki wo man booli kan, yisti wul gwa ba lakik gaa me.>>

† 26:23 26:23 SogoKiristi

²⁵ Yek Bulus ballit de, <<Man nalti Pestus ami wo man booli ka so, gem kan a nima dlamti ka ceti gaa.

²⁶ Guumi yis mas wul jwisi, yek laki yek ba gaba sukti ba banti a cin so, nak de a yisi de ilgon nit ga hwudali sowu. A ba mas wul jimi pi ga hwudali so.

²⁷ Man nalti guu, ka kan de gaba gwe man dlamti gaba ji Nya dlam go gem ka? A yisi de ka kan nak gwisi.>>

²⁸ A Bulus yima gaba nugo yek Agiripa wulti de, <<Ka dam gwa we ka man palla gi de Kirista bale bale nak gan ma?>>

²⁹ Yek Bulus ballit de, <<Gon a dem'dem sogo bale-bale kani, a nama ngemti ga Nya ba de ki, ki na ngwe so ama suk mas jwakan de ka nama kumti gini ase wu. Tak palan nak gwe a ni wu, ama ba de nak gwe ani ga balti wu so.>>

³⁰ Yek guumi tlinya suk gobne suk Bani suk mas majwe dam suksi wu.

³¹ Yek sa yil daka bal bii kisti gabe ka, yek sa ngusi gaba suk yilkeni jwasan yek sa wule, <<Malgan go ta pal ilgwe mbuki asa tloti, sogo ilgwe ta lakti ka lu let wu so.>>

³² Yek Agiripa wul Pestus de, <<Malgan a ngemi de ta tala kisti gaba gwas a cina da Kaisar ka sogo ma zakti tas zigaa.>>

27

Bulus te ka jirgi ze de ta li ban Roma

¹ Gaba dlal wi de tan li Italiya wu, yek sa lak Bulus suk maji le ka jon a ang da bal man hapti dlo gon gwe a sa mbet de Yuliyos wu. Yuliyosi wo

gon ka man hapti dlo jwe asa pali wul Kaisar bal guu wu kan.

² Yek ma te ka jirgi ze gwe ya yil tet Adaramitiwus ka kat atl ga Asiya gwe a ngusi dlalti dan ten ban jwe ni ten tantu wu ka. Yek Aristakus man Makedoniya gon tet ka ban Tasalonika li sukmi. Yek ma nda zatgaa.

³ Lu dlo wugo yek ma te ban Sidon yek ma dlal kali. Yek Yuliyos pali zok wul Bulus, ta zakti yek ta li mal yelan jwasi, tas balti wul jwe ta lami wu.

⁴ Tet Sidon go yek ma pal ka jirgi zesi, yek ma zigaa yek ma lak zandal ga Kuburus na kaali nak de yetal ngusi zhibalti ganan tet tucina wu.

⁵ Ma lak dlunti ze ji Silisiya suk Pampiliya na kaal wu, yek ma te ban Mira ka atl ga Likiya yek ma dlal kali.

⁶ A Mira kan bal man hapti dlomi mbi jirgi ze gwe yil tet Alekzandiriya yek nama lat Italiya wu, yek ta wutni gibi.

⁷ Ma ngusi lati dem'dem yek ma lam multi ten tantu a ma nama tlat bomti, yek ma lak mbuki njaa a ban Kinidus. Yek ba yetal zaki de ta jirgi man lat tu ka lu gwe ma lami sowu, yek ma li tu ten zandal gwe asa mbe de Keriti wu yek ma kobi njaa a ban Salamoni ta man lakti ga zandali na kaali.

⁸ Ma ngusi lat na tlat bomti ten tantu gwe kobi njaa ten bicikdi ga zandali wu. Yek ma lak te lu gwe asa mbe de Zok Lu Hwunti gwe ni njaa mal ban Lasiya wu.

⁹ Ma pal tlal damti ten gaa zesi yek zatgami cini banti, nak de lulpi ka bali a multi jwe a pal kalkaze

taasti byas wul ka ka ballu.* Yek Bulus matlsi yek ta wule,

¹⁰ <<Yilkeni jini, kumini, zatgaa ganaan a tulli tlat bomti, a lil wul ka wonti ka jirgi suk jirgi gaa gwasi, hal gon a man tlot mbalan.>>

¹¹ Ama yek bal man hapti dlomi nge kumti gaba ga Bulus, yek ta kum gaba ga man jirgi suk man dlakti jirgisi.

¹² Nak de lu dlalti jirgi ze ga bami mbun de ta mbalan ci watlan kaali sowu, yek majwe asa pal wul ka jirgi wu wonti lami de tan zigaa, kume de ma mbuki a ban Poniki wu apaa ma ci watlan kali. Lu dlalti jirgi ga Poniki ka atl ga Keriti wo hwabi kan nak de lwisi ni ka dlo ga yetal gwe a tli tet tu kudu suk yemma na gwe a tli tet tu arewa suk yemma wu pak.

Tulti ga duu yetal

¹³ Yetal gwe ba ndal sowu nda wulti tet tu kudu wu, yek mbalami dam gon asa mbi ilgwe sa lami wu wi. Yek sa patl yilli wul galla jwe a laki a jirgi man dlalti wu daka atl ka, yek sa ngusi lat njaa tu ten bicikdi ga zandal Keriti.

¹⁴ Njet nugo, yek duu yetal man ndalti gon gwe asa mbet de, <<Yetal tet dlo ga arewa suk yemma wu.>> yil sut tet ten zandal ga Keritisi yek susut ten jirgi yek jek jirgi te ka dlunti zesi ka.

¹⁵ Duu yetali laki yek basa po man talat da jirgi tu lu gwe sa lami wu so, nuk laki yek sa zak yetali yek ta ngusi jekti gwasan.

* **27:9 27:9 kalkaze taasti byas wul ka**, Asa pal biki gwisi ten lip na topsi sogo ten lakti zhila ga lip na kutl, ka multi jwisi wo a byas yetal tli ten bal ze.

¹⁶ Ma ba lak yen zandal gwe asa mbe de Kawuda wu na kaal go, yek tolti ga yen jirgi ze tot jirgi zesi bomini gaa i'e.

¹⁷ Sa tol yen jirgisi tot ka jirgi wu, yek kaa man dlaktisi bal jirgi ka na zaa ta ngibi da. Banti dlalti jirgi ten bal gudal yelsi ga Siritis ba cisi wu, yek sa wut wul man dibalti jwe a lak jirgi ten lat dem'dem su ka zesi ka, yek ma ngusi zatgaa nu.

¹⁸ Yek yetali ngusi mbalti dli kangwe de lu dlo wugo yek sa njel wuti wul jwe ni ka jirgi wu ka ka zesi.

¹⁹ Ten cin na mekan wo, yek man dlakti jirgi wut wul jekti jirgi jon ka ka zesi na gaa gwasan.

²⁰ Ma mul wi wonti de ma po yima yenti cin sogo kyalal sowu, a duu yetali nama wulti wu. Yek ma yilli mbadl ka, ten de mapo mbi kisti so.

²¹ Kaal da lat ga tlal multi kuzami, yek Bulus tlinya a cina gwasan yek ta wuli de, <<Yilkeni jini, kaa kuman gaba gi go ma zakan zandal Keriti so, a ba wundal ga lilti wul suk lashi gan a mbinii so.

²² Ama ningo a nima ngemti gwakan de, tak dlalan na ndalti, nak de malgon a mash so, jirgi zesi ka caccalka na ngusi.

²³ Ahwul ka gas go yen shinti ga Nya gini, Nya gwe a ngusit atl wu su sudi yek ta dlal a malanni.

²⁴ Yek ta wule, <Bulus ba banti cik so. Ka dlal a cina da Kaisar bal guu ka asa kisik gaba, a Nya palik hwa wul wi yek ta balki mas majwe ka ni suksi wu a bata zaki ta malgon mash kasi so.>

²⁵ Yilkeni jini ningo dlalan na ndalti, a ngassan ten Nya de a pi nak gwe ta hwi wu.

²⁶ Ko de ma lan na asan ten zandali jon wu.>>

Ndat ga_jirgi ze

²⁷ Ka gas na kutl cet wupsi a duu yetali yima talat ganan te ten bal ze gwe asa mbe de Ze Aderiya† wu ka dlo gasi. Yek man dlakti jirgi kumi go sa ba lam tanti atli.

²⁸ Yek sa cingal zesi na zaa cingalti, yek sa mbi go dluntat gwas wo asami de 120‡ ka bali. Po lam damti njet wu yek sa po cingali da, yek sa mbi go kutl de topsi ka bali.

²⁹ Banti dutlti ye jwe ni njaa ten bicikdi ba cisi wu, yek sa wut wul man dibalti jon de wupsi su ka zesi ka, yek sa ngem nya jwasan de ta lu cil ne.

³⁰ Man dlakti jirgisi jon ba lam apti daka jirgi ka go yek sa shit yen jirgi ze sut ten bal zesi. Yek sa ngusi palti wule nakkan sa wut wul galla wu de asa dlalli jirgi na nali wu tucina.

³¹ Yek Bulus hwi man hapti dlomi suk bali gwasan de, <<Ta majin dala ka jirgi zesi sogo mas jwakan kaa masshi.>>

³² Yek man hapti dlomi ndokal zaa gwe ngib yen jirgi zesi wu ka yek zaabi ndaka.

³³ Lu bal njaa ta dlo wu yek Bulus ngemsi tas nguk wul ne, yek ta wule, <<Ka multi de kutl cet wupsi jwe nda na kaal go mbadi gwakan hwot ka yek bakaa nguk ilgon so.

³⁴ Ningo a nama ngemti jwakan tak ngukan wul tak daman na mbadi da. Ko ta madlan gaa de nam mago a nde gon gwakan ka so.>>

³⁵ Bulus dlam nu wu yek ta yem burodi jon yek ta pal hwol tuk na Nya a cina da mas jwasan ka.

† 27:27 27:27 Ka multi tek go shimi nama mbokti ang de bal shu ze ga Italiya. ‡ 27:28 27:28 A la mita de 37

Yek ta_celi yek ta_njel ngukti.

³⁶ Yek sa_mbi ndalti gaa hwulan mas jwasan, yek sa_nguk wul.

³⁷ Wontat_ganan ka_jirgi go, mbalan de 276 kan.

³⁸ Mas jinan nguk wul de kumni wu yek sa_wut gwe wul gwe ni ka_jirgi wu ka ka_zesi ba_jirgi po dibal so da.

³⁹ Cin yil wugo yek basa_yis atl gwe ma_ballu so, ama yek sa_yen bicikdi man yelsi gon teka, yek sa_wule tas_jek_jirgi te ten dii atl ka de sa mani wu.

⁴⁰ Yek sa_kotl zaa ji wul man dibalti gwe a lak_jirgi ten lat_dem'dem wu ka yek wuli lok su ka_zesi ka, yek sa_patl zaa gwe asa_bal wul ballat_gaa_jirgisi nali wu ka, yek sa_tlil bal zani gwe ni tu cina ga_jirgi wu ka pak. Yek sa_zak yetali yek ta_jek_jirgi te cina tu te ten bicikdi ka.

⁴¹ Ama yek_jirgi bo bal yelsi gon ka_lu gwe lat_ga_zesi ballat du, yek tu cina ka_jirgi ngatl gibi. Yek tucina ga_jirgi lil ka yek ba_jirgi po man zatgaa so, yek bal kapsi ze laki yek tukaal ga_jirgi caccal ka.

⁴² Yek man_hapti dlomi bel bi de tas_dlo maji lesi ka, kangwe de sa man apti ka_so kume sa_man ze yek sa_mbuki ten bicikdi wu.

⁴³ Ama yek bacina ga_man hapti dlomi lam kisti ga Bulus yek bata zak man_hapti dlomisi tas_pal_ilgwe sa_bel bi dani wu so. Yek ta_dlam de majwe man ze go tas_nda ten zesi cina tas_mbuki ten atli.

⁴⁴ A naami wo tas_kopsi ten wul_jirgi zesi suk_puktalan yencin jwe a man su gas_gaa ze sowu. Na_nu kan mas jinan li ten bicikdi yek ma_mbuki ten dii atli a ba_ilgon mbi gon malgon so.

28

Bulus ten zandal Malita

¹ Ma bal ten bicikdi go, yek ma lak yisi de shin ga zandal gwe mani dani wu kade Malita.

² Man lwisi palini hwa wul, yek sa hotini wutu nak de lu ndadi kawu a nama ndat du, yek sa wulini dem na tulti.

³ Yek Bulus mo yencin yek ta wut ka wutu, yek bubul gon yil tet ka yencimi de ta kum wuti wu yek ta watl Bulus ten ang.

⁴ Man lwisi yen wucisi ten ang ga Bulus wu, yek sa ngusi hwiti yilkeni jwasan de, <<Malgan go man tlot mbalan kan, ta ap tet daka bal zesi ka ama yek ba nya asa mbet de Alhaki wu zakti de tas ya dam so.>>

⁵ Ama yek Bulus tlak wucisi te ka wuti ka, yek ba ilgon mbit so.

⁶ Mbalami dam gwa we ta kidi ka, sogo ta mashka ninge-ninge, ama yek sa bati i'e yek basa yen byas ilgon mbit sowu yek sa wule ti wo nya kan.

⁷ A lubii jon ga Pubiliyus bacina ga zandali njaa kali gwe ma ni wu, Pubiliyusi wuli ni dem a boo datka, yek ma mul de mekan kali ata ni nima palti wul na tami mbadli.

⁸ Aba ga Pubiliyus ni atl na cwo zazabi ata nama tet ze ishi. Yek Bulus sa yenti gwasi, ta ngemit Nya wugo yek ta wut ang tenti yek ta ndoki.

⁹ Nak gwisi pi wu, yek naa mbalan ji lwisi jwe cwo nama cit gwasan wu tuli yek sa mbi ndokti.

¹⁰ Sa balni nalti ten wul wonti. Ma ba zigaa go yek sa mweni mas wul jwe ma lami wu.

Mbukti lu ga Bulus ka ban Roma

¹¹ Kaal da lip de mekan yek ma pal ten bal ze, yek ma te ka jirgi gwe ci watlan ten bicikdi ga zandali wu. Jirgisi ga ban Alekzandiriya, gwe sa tlat gaami nak ngusan gunki gwe asa mbe de Kasto suk Poluk wu.

¹² Yek ma njel zatgaa yek lak te ka ban Sirakus yek ma dam kali multi de mekan.

¹³ Tet Sirakus go yek ma zigaa yek ma lak te ban Rigiyum. Lu dlo wugo yek yeta tet tu kudu wuli, yek lu po dlo wugo yek ma mbuk lu a Puteyoli.

¹⁴ A Puteyoli kan ma mbi man kopti jon jwe mbeni tet malsi tan mulisi de nitgi wu. Yek ma lak li ban Roma.

¹⁵ Man kopti jwe ni kali wu kumi wi de mani tet wu, yek sa sak mbini ka lu wulti wul gwe ni a Apiyus suk lubii damti ga mandaki gwe mbet de Lu Damti de Mekan wu. Yek Bulus ngem Nya a cina da majwisi ka yek ta mbi ndali gahwulan.

¹⁶ Ma mbuk lu ban Roma wu, yek sa zak Bulus tas pal damti ga gaa gwasi, a man hapti dlo gon nima zat gwel tenti.

Bulus dlam gaba ga Nya a ban Roma

¹⁷ Kaal da multi de mekan yek Bulus mbe bacina ji man Yehuda ji ban Roma. Sa mogaa wu, yek ta wulsi de, <<Yilkeni jini, a pali byas ilgon mbalan jinan sogo palti wul ji aba jinan jwe mash wu so, ama yek mbalan jinan dobanni a Wurshelima. Yek sa lakan a ang da man Roma ka.

18 Maṇ Rome bodlaḷanni yek sa lam de taṣ zakni naḵ de baṣa mbi byas ilgon tenanni gwe a laki asa dlo wu sowu.

19 Ama yek bacina jimi nge, yek sa wule ba maṇ Roma zakaṇ so, yek a ngemi taṣ taḷa gaḃe a cina ga Kaisar bal guu. Ba de we byas ilgon ka ni mbadl ten mbalaṇ ji so.

20 Yek laki yek a lam yenti gwakaṇ ta gaḃa sukkii. Bi zaṭ mbadl ga maṇ Yisiraila ka laki yek sa balan ka na zaa galla ge.>>

21 Yek sa ballit de, <<Ma mbi lishti gon tet Yehudiya tenki so, a ba maḷgon po yil tet kaḷi yek ta hwini byas ilgon tenki so.

22 Ama ma nama lamti taṇ kum ilgwe ka yeni wu, naḵ de ma yisi de mbalaṇ ko ako nama dlamti byas gaḃa ten wundaḷ ji maju wu.>>

23 Yek sa dlalli gaḃa de sa mo suk Bulus gas gon, yek mbalaṇ wonti tul malti ka lu gwe ta ni wu ten cin gwe sa zi wu. Tun tet na gasi hal sukti a Bulus nisi ma mbokti ang ten bi ga Nya de guu yek ta dlot ten dlamti gaḃa ten Yesu ka mbaṭ gaḃa ga Musa suk lishti ji maṇ dlamti gaḃa ga Nya.

24 Jon jwasan kan gaḃa gwe Bulus dlam wu, yek jon jwasan nge.

25 Sa ngusi dlakti gaḃa ka dlo gwasan yek sa lak zigaa, kaal da pakti gaḃa ga Bulus de, <<Shishi ga Nya dلامي gem aba jinan de ta hwisi tumal Ishaya man dlamti ga Nya wu de,

26 <Li mal majin aka wulsi de,
<<Ka sa ten kumti gaḃa a baḵa yis gaami so,
ka sa ten yenti wul a baḵa yis wuli so.>>

27 Naḵ de mbaṭl ji majin kangaḷ kawu,

a ba kang gwasan kum gaba sowu,
 asa le gwel gwasan kawu.
 Sa lak man yenti wul na gwel gwasan
 sogo sa lak kum gaba na kang gwasan
 asa yis gaami ka mbadl gwasan
 asa ballasi tedi
 apaa a ndoksi da wu.>*

28 <<A nama lamti tak yisi de Nya bal kisti
 majwe ba man Yehuda ka sowu wi, a sa kat kang!
 >>†

30 Bulus dam kali gin de lop ka lubii gwe ta batl
 wulpi damti gibi wu, ata nima wulti dem majwe
 asa tuli yenti gwas wu.

31 Yek Bulus ngusi dlamti gaba ten bi ga Nya de
 guu ata nima mbokti ang mbalan ten Almasihu
 Yesu Bagaa na ndali gahwulan, a ba malgon ngwe
 tas dlallat ka so.

* 28:27 28:27 Yen Ish 6:9,10. † 28:28 28:28 Ka lishti jon wo
 deKatan kang. 29Ta dlam nu wugo yek man Yehuda zak lwisi asa
 nama dlakti gaba ka dlo gwasan.

Geji New Testament Portions

Portions of the New Testament in the Geji language of Nigeria

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Geji)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

1d007d04-9717-58d3-914b-11692f80c43e